

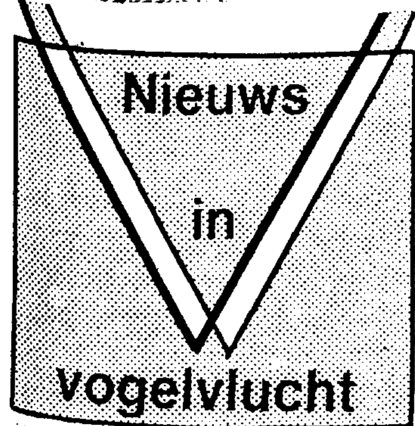
MARIA LIBERIA
...historisch...

Sinterklaas is echt een trouwe toerist: die komt hier al meer dan 100 jaar

Amigoe

104E JAARGANG — NO.: 270

ZATERDAG 21 NOVEMBER 1987



NEW DELHI — Afghaanse vluchtelingen hebben vandaag in de Indische hoofdstad New Delhi fel geprotesteerd tegen het bezoek van SU premier Ryzjkov aan India. Met gebalde vuisten schreeuwden de betogers anti- SU-leuzen en staken een SU vlag in brand. Volgens ooggetuigen werden meer dan 100 Afghanen opgepakt.

*****

SEOUL — Noordkorea heeft vandaag het vuur geopend op een grenspost van Zuidkorea. Een Zuidkoreaanse soldaat raakte daarbij gewond. Een woordvoerder van het ministerie van Defensie in Seoul zei dat Zuidkorea onmiddellijk het vuur heeft beantwoord. Hij beschuldigde Noordkorea ervan sociale onrust in Zuidkorea te willen stichten met het oog op de presidents- verkiezingen van volgende maand en de Olympische zomerspelen die volgend jaar in Seoul worden gehouden.

*****

PARIJS — Een Westduitse tv- satelliet die in de nacht van vrijdag op zaterdag door een Europese Arianeraket werd gelanceerd, werkt niet zoals hij zou moeten doen. Een van zijn 2 zonnepanelen die voor de stroom moeten zorgen, klapte niet goed open. Technici spreken van een 'ingewikkeld' probleem. De lancering van de kunstmaan, de grootste die ooit door een Arianeraket in de ruimte is gebracht, verliep vlekkeloos.

*****

ROTTERDAM — Justitie heeft een fraude in de Rotterdamse haven ontdekt waarmee in totaal 25 mln gulden is gemoeid. Er wordt een onderzoek ingesteld bij 3 haven- bedrijven en zeven onderaannemers, die op grote schaal onjuiste werkuren, lonen en werknemers in valse facturen zouden hebben verwerkt. Daardoor zouden ze de fiscus en de bedrijfsvereniging voor miljoenen hebben benadeeld.

*****

DHAKA — Bij een proteststaking in de hoofdstad Dhaka van Bangladesh zijn vandaag minstens 9 gewonden gevallen. De oppositie had tot een staking van 48 uur opgeroepen als onderdeel van een nationale campagne om president Ershad tot aftreden te dwingen. Het openbare leven was nagenoeg stilgelegd.

*****

WASHINGTON — De kersverse VS minister van Defensie Carlucci heeft de belangrijkste adviseur van het Pentagon op het gebied van wapenbeheersing, Frank Gaffneu, aan de kant gezet. Gaffney geldt als een aanhanger van de harde lijn jegens Moskou. Met het vertrek van Weinberger is hij zijn beschermheer kwijt, aldus waarnemers.

*****

MADRID — Gutierrez is vrijdag gekozen tot secretaris- generaal van de Spaanse communistische vakbnd CCOO. Hij volgt Gamacho op die de CCOO sinds 1976 heeft geleid.

*****

WASHINGTON — Het VS Congres heeft de defensie- begroting voor 1988 naar het Witte Huis gestuurd. De begroting die voorlopig 296 miljard dollar bedraagt en bepalingen bevat die het VS SDI- systeem aan banden leggen, werd donderdagavond door de VS Senaat aangenomen nadat het Huis van Afgevaardigden dit al had gedaan.

*****

OSNABRUCK — Het aantal sterfgevallen door de immuunziekte aids is in de Bondsrepubliek Duitsland in 1987 meer dan verdubbeld. De minister van Volksgezondheid van de deelstaat Nedersaksen verklaarde dat tot oktober 683 mensen waren overleden. Over dezelfde periode van 1986 stierven 337 mensen aan de ziekte. Er werden toen 715 nieuwe gevallen aangemeld. In 1987 waren het er 1.486.

*****

COLOMBO — Een krijgsraad op Sri Lanka heeft vrijdag een vonnis van 6 jaar dwangarbeid uitgesproken tegen de marinier die de Indische premier Rajiv Gandhi met een geweerkolf heeft geslagen. De rechtbank achtte de 22- jarige marinier schuldig aan poging tot doodslag. De openbare aanklager had een zwaardere aanklacht ingediend en een veroordeling wegens poging tot moord geeist.

*****

WASHINGTON — Mijnenjagers van de VS marine hebben donderdag en vrijdag in het noordelijke gedeelte van de Perzische Golf 2 mijnen onschadelijk gemaakt. Het ministerie van Defensie maakte bekend dat de verankerde mijnen werden aangetroffen in de buurt van het Iraanse eiland Farsi. Zij waren van een verouderd SU type.

*****

Celstraf voor vervalsen Surinaamse visa

ROTTERDAM — De Rotterdamse rechtbank heeft de 49- jarige H.C. en zijn achttienjarige zoon I.C. uit Rotterdam veroordeeld tot onvoorwaardelijke gevangenis- straffen van respectievelijk vijftien en twaalf maanden wegens vervalsen en vervolgens verkopen van visa.

In de zomer van dit jaar zijn zij betrokken geweest bij het vervalsen van circa 170 visa, die voor bedragen van twee- tot drieduizend gulden werden verkocht aan landgenoten die Suriname wilden ontvluchten. De broer van H.C. zou dat in Suriname hebben georganiseerd. Hij kon niet worden vervolgd doordat alle verdragen tussen Nederland en Suriname zijn opgeschort sedert de december- moorden.

De rechtbank veroordeelde vader en zoon C. ook nog tot boetes van respectievelijk dertig- en veertigduizend gulden. Officier van Justitie mr.H.W.Samson had tegen beiden twee jaar gevangenis- straf geeist. Tegen de ex-vrouw van H.C. (de moeder van I.) eiste zij wegens medeplichtigheid negen maanden cel waarvan drie voorwaardelijk. De rechtbank sprak de vrouw echter vrij.

Defensie minister van Uruguay belooft hoger soldij

MONTEVIDEO — De nieuwe minister van Defensie van Uruguay, ex bevelhebber Hugo Madina (58) zal zich inzetten voor verhoging van de soldij van de militairen. Ook streeft hij naar professionalisering binnen het leger. Madina verklaarde dit kort na zijn beediging.

De salarissen van de militairen zijn sinds de democratische hervormingen van maart 1985, in waarde gedaald met tussen de 45 en 66 procent.



WILLEMSTAD — Vanmorgen klopten weer heel wat kinderhartjes vol verwachting toen zij met hun ouders in Punda stonden te wachten op de aankomst van Sint Nicolaas met zijn knechten. Nadat de Goedheiligman voet op Curaçao had gezet, na een jaar afwezigheid, werd hij door de kinderen toegezongen. Een drumband begeleidde de stoet door de stad. De opkomst van ouders met kinderen was dit jaar erg goed.

Op de foto heeft Sint Nicolaas ook dit jaar weer aangetoond jong genoeg te zijn om te paard zijn reis over Curaçao te beginnen. Dat hij daarbij een bril nodig heeft, zij hem vergeven.

Herman George eist FKP op

Posten-verschuiving bij MAN gedeputeerden niet uitgesloten

WILLEMSTAD — Het is niet uitgesloten dat met de toetreding van Herman George tot het Bestuurscollege als gedeputeerde van Toerisme, een aantal portefeuilles van de MAN- gedeputeerden van "eigenaar" veranderen. Herman George eist namelijk de post Fundashon Kas Popular (FKP) op, die momenteel onder gedeputeerde Angel Salsbach valt. Waarschijnlijk dit weekeinde nog, zullen de MAN- bestuursleden samen met de MAN- gedeputeerden aan tafel gaan zitten om een nieuwe verdeling van de portefeuilles te bespreken.

Herman George werd vorige week benaderd door het MAN- bestuur met het verzoek of hij het gedeputeerdeschap Toerisme op zich wilde nemen. De huidige gedeputeerde Reintje Martina zal in december aftreden, hetgeen waarschijnlijk de aanhoudende kritiek, ook vanuit de partij, op zijn beleid als oorzaak heeft.

Herman George heeft inmiddels officieel laten weten, bereid te zijn als gedeputeerde aan te treden. De huidige directeur van de Fundashon Kas Popular wil echter deze post ook onder zich krijgen. Daar moet nu over vergaderd worden. Het lijkt aannemelijk dat gedeputeerde Salsbach het beleid van de FKP kwijt zal raken gezien de uitlatingen van MAN- leden dat Herman George zeer gewenst is.

MAN- voorzitter Stanley Lamp liet desgevraagd weten van mening te zijn dat deze eis geen "breekpunt" hoeft te worden. Voor Herman George is dit echter doorslaggevend. Lamp verklaarde dat dit weekeinde nog, of anders begin volgende week, een vergadering zal plaatsvinden met het MAN- bestuur en de gedeputeerden om de kwestie te bespreken. Hij sloot de mogelijkheid niet uit dat met de verschuiving van de post FKP, meerdere posten verschoven zullen worden. Details daarover wilde Lamp nog niet geven, omdat er nog niets officieel besproken is. Het is evenwel de bedoeling dat nog voor de openbare eilandsraads- vergadering aanstaande woensdag, het besluit genomen is.

Stroessner weer kandidaat voor presidentschap

ASUNCION — De 'Rode' partij, die al veertig jaar Paraguay regeert, komt in een buitengewone zitting bijeen om voor de achtste maal de huidige president-generaal Alfredo Stroessner als presidents- kandidaat voor te dragen. Het gaat om een nieuwe ambtstermijn van vijf jaar. De algemene verkiezingen, waarbij ook afgevaardigden gekozen zullen worden, wordt volgend jaar op 14 februari gehouden. Stroessner (75) kwam in 1954 aan de macht na een bloedige opstand.

JAPANSE REGERING INGENOMEN MET AKKOORD

Baker: bijeenkomst G-7 na uitwerking overeenkomst

Reagan aanvaardt akkoord begrotingsoverleg VS

WASHINGTON — President Reagan heeft vrijdag het pakket maatregelen ter vermindering van het Amerikaanse begrotings- tekort aanvaard. In twee jaar zal de Amerikaanse overheid het begrotings- tekort met 75,4 miljard dollar moeten verminderen. Tijdens een persconferentie op het Witte Huis verklaarde Reagan: "Ik ben blij te kunnen aankondigen dat een akkoord tussen beide partijen over de begroting is bereikt, niet slechts voor een jaar, maar voor twee". De overeenkomst is het resultaat van uiterst moeizame onderhandelingen gedurende vier weken, die nauwlettend werden gevolgd door de financiële wereld.

"Het is waarschijnlijk niet de beste overeenkomst die kon worden bereikt, maar het is een goed, solide begin", aldus de Amerikaanse president. Reagan ging verder niet in op de inhoud van de overeenkomst. Op de vraag waarom hij heeft ingestemd met de belasting- verhogingen, antwoordde de president :"Het betreffen geen belastingen die te maken hebben met inkomsten- belasting of waarvan wij denken dat ze slecht zijn voor de economie".

Ook Jim Wright, voorzitter van het Huis van Afgevaardigden, beweerde dat onder de bepalingen van het akkoord geen plaats is ingeruimd voor verhoging van de inkomsten- belasting. "Ik denk niet dat het in dit klimaat haalbaar is om deze tarieven te verhogen", zei hij met het oog op Reagans eerdere dreigement zijn veto uit te brengen tegen elke verhoging van de inkomsten- belasting. Reagan zelf, die naast Wright stond, beaamde dit volmondig.

BELASTING HOGER

De overeenkomst voorziet voor het lopende begrotings- jaar (tot 1 oktober 1988) in een verkleining van het tekort met 30,3 miljard dollar en voor 1988/89 met 45,1 miljard dollar. Het akkoord is het resultaat van uiterst moeizame onderhandelingen gedurende vier weken. De besprekingen werden nauwlettend gevolgd door de gehele financiële wereld, die het enorme Amerikaanse begrotings- tekort verantwoordelijk heeft gesteld voor de recente beurscrisis en de koersval van de dollar.

Naar verluidt is in het akkoord een plaats ingeruimd voor belasting- verhogingen ter waarde van negen miljard dollar voor dit jaar. Verder wordt vijf miljard bezuinigd op defensie. De regering Reagan heeft zich van beide zaken altijd een fel tegenstander getoond. Voor volgend jaar zijn belasting- maatregelen van veertien miljard dollar voorzien.

De onderhandelaars lieten weten dat het akkoord nog moet worden uitgewerkt. Zo is onder meer over de concrete invulling van de belasting- verhogingen nog geen overeenstemming.

GROEP VAN ZEVEN

De Amerikaanse minister van Financien, James Baker, verklaarde dat een bijeenkomst van de zeven belangrijkste industrie- landen pas kan plaatsvinden als het nu bereikte begrotings- akkoord is uitgewerkt. Baker doelde op een bijeenkomst van de groep van zeven industrielanden: de VS, Japan, de Bondsrepubliek Duitsland, Groot- Brittannië, Italië, Frankrijk en Canada. De ministers van Financien en de presidenten van de Centrale Banken van deze landen zouden zich moeten buigen over de verhouding tussen de wisselkoersen, in het bijzonder over de positie van de dollar.

De internationale wisselkoersen hebben de laatste tijd te kampen met flinke schommelingen als gevolg van de beurscrisis en de koersval van de dollar. Met name de Britse en de Westduitse minister van Financien, Nigel Lawson en Gerhard Stoltenbergen hebben aangedrongen op een bijeenkomst van de G-7. Maar zij zeiden dat die alleen zin zou hebben als de VS hun begrotings- problemen zouden oplossen.

Meteen na het bekend worden van het Amerikaanse akkoord, werd in Groot- Brittannië een verklaring verspreid waarin de Britse minister Lawson pleitte voor het houden van een economische topconferentie. De Britse bewindsman meent dat landen met een groot handels- overschot, zoals de Bondsrepubliek en Japan die hij overigens niet noemde, als reactie nu hun economie voor meer importen moeten openstellen. Premier Thatcher drong er maandag bij deze landen op aan hun import te vergroten. Daarnaast maande zij president Reagan in een brief tot het nemen van maatregelen tegen het hoge begrotings- tekort.

JAPAN

Japan juicht het Amerikaanse begrotings- akkoord toe en hoopt dat het zal bijdragen tot stabilisering van de internationale wisselkoersen. Minister van Financien Kicchi Miyazawa, die dit vrijdag zei, voegde eraan toe dat het akkoord hopelijk spoedig wordt uitgevoerd. Hij zei benieuwd te zijn naar de reactie op de valuta markten en effectenbeurzen op het akkoord.

Eerst terreinverkennen

Sovjetunie en VS gaan samen kernproeven nemen

GENEVE — De VS en de Sovjetunie hebben afgesproken volgend jaar een aantal gezamenlijke kernproeven te houden. Dit heeft een Amerikaanse onderhandelaar vrijdag in Genève verklaard.

Volgens Robert Barker, het hoofd van de Amerikaanse delegatie die met de Sovjetunie over besprekingen op het gebied van kernproeven praat, deelde op een persconferentie mee dat Amerikaanse en Sovjetrussische specialisten in januari elkaars proefgebieden zullen bezoeken om het terrein te verkennen.

Vijf of zes maanden later zal dan een begin gemaakt worden met een serie gezamenlijke kernproeven. De proeven dienen om de meetapparatuur te ijken die bij het toezicht op de naleving van toekomstige akkoorden over kernproeven zal worden gebruikt.

Het zou voor het eerst sinds het begin van het nucleaire tijdperk in 1945 zijn dat de Sovjetunie en de VS gezamenlijk kernproeven houden. De afspraak is de uitkomst van de eerste ronde van onderhandelingen over de kernproeven, waarvoor de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, George Shultz, en zijn Sovjetrussiche collega in september de basis legden.

Het is de bedoeling dat de onderhandelingen eind januari worden voortgezet nadat de specialisten de proefterreinen -bij Semipalatinsk in het Centraalaziatische deel van de Sovjetunie en in de Amerikaanse staat Nevada- hebben geinspecteerd. In de onderhandelingen wordt verder gepraat over aanpassing van twee nog niet geratificeerde kernproefverdragen: het zogenoemde "drempelverdag" uit 1974, dat kernproeven van boven de 150 kiloton verbiedt en het verdrag over kernproeven met vreedzame doeleinden uit 1976.

In een tweede fase van de onderhandelingen willen beide partijen gaan praten over verdere beperkingen aan de kracht van de kernproeven en vermindering van het aantal proeven met als einddoel een totaal verbod. Tot nog toe hebben de Amerikanen zich altijd tegen het volledig stopzetten van de kernproeven uitgesproken. Volgens Washington zijn de proeven nodig om de betrouwbaarheid van de kernwapens te toetsen en daarmee de geloofwaardigheid van de nucleaire afschrikking in stand te houden. Daarentegen wil de Sovjetunie de kernproeven wel verbieden, volgens waarnemers om het Amerikaanse SDI- project voor een defensiesysteem in de ruimte aan banden te leggen.

Acht doden bij gevechten in Bolivia

BOGOTA — Twee politieagenten en zes guerrilla's zijn om het leven gekomen bij gevechten in het noorden van Bolivia. Het betrof leden van de guerrilla- organisaties Farc en EPL, een marxistische groepering. Bij gevechten in dit gebied, dat grenst aan Venezuela, werden de laatste week elf guerrilla's gedood.

Eis investeringsbank

Gold Mill Paradise vraagt hulp overheid

BALASHI — De komende dagen zullen tussen Gold Mill Paradise en de overheid de nodige besprekingen plaats vinden, waardoor mede- financiering door de Investerings- bank mogelijk gaat worden. Hiermee zou de financiering van het project afgerond zijn. Dit blijkt uit een verklaring van een van de initiatiefnemers R.L.F. Dijkhoff.

In september werd reeds een bespreking gehouden met de regering waarna besloten werd de honden- renbaan voorlopig te laten vallen en opnieuw te bestuderen wat de financiële mogelijkheden van het project zijn. Eerst gisteren kon weer een bespreking plaats vinden met de Investerings- bank, aangezien Mehran enkele weken niet op Aruba was. De bank stelde als een van de voorwaarden, dat Gold Mill Paradise met de regering overeenstemming moet bereiken over het onderhoud van de plantentuin.

Dit wordt door de Gold Mill Paradise als een positieve voorwaarde gezien, doch anderszijds als een mogelijke stagnatie om de financiering van het project rond te krijgen. Daarom heeft Gold Mill Paradise een beroep gedaan op de Statenleden Arturo Oduber en Eddy Werleman om hun bemiddeling te verlenen, hetgeen werd toegezegd.

Gold Mill Paradise verwacht dat volgende week een vergadering kan worden gehouden met de regering en de Investeringsbank, waarbij Gold Mill Paradise de verwachte medewerking zal krijgen om dit toeristische project voor Santa Cruz te kunnen afronden.

MENSEN



Onlangs vierde JACOBO BOELBAAI het feit dat hij 25 jaar geleden in dienst trad van de Curaçaose overheid. Boelbaai is Wegenbouw Machine bestuurder bij de afdeling Landbouw, Veeteelt en Visserij. In bijzijn van James Suares en de vrouw en dochter van Boelbaai overhandigde het hoofd van dienst, ing. Ronny Winkel, de bekende enveloppe aan Jacobo Boelbaai.

*****

De Britse zanger en acteur DAVID BOWIE tegen wie een aanklacht wegens verkrachting was ingediend zal niet worden vervolgd. Na het horen van getuigen was de jury van mening dat de tegen Bowie ingediende klacht ongegrond was. Een 30-jarige vrouw die na afloop van een concert met Bowie was meegegaan had gezegd dat hij haar had verkracht. De popster noemde de beschuldiging "belachelijk". Hij gaf toe dat ze met hem mee was gegaan maar zei dat alles dat er tussen hen was voorgevallen met haar instemming gebeurde. De vrouw heeft daarnaast ook een civiele klacht tegen Bowie ingediend, waarin zij eist dat hij zich laat onderzoeken op aids. Volgens haar had de popster tegen haar gezegd dat hij aan de ziekte leed. Bowie's advocaat heeft laten weten dat zijn client hiertoe bereid is.

*****

De winnaar van de loterij in Charleston heeft slechts kort van zijn 50.000 dollar kunnen genieten. De 77-jarige Clarence Kinder stierf een dag nadat hij de HOOFDPRIJS in ontvangst had genomen. "Dat was de mooiste dag van zijn leven", vertelde zijn schoondochter Lucy Bell. "Hij was zo gelukkig. Hij maakte al plannen voor het kopen van een nieuw huis".

*****

Dat honden en katten door hun eigenaars op de meest vreemde plaatsen worden achtergelaten als zij er niet meer voor willen/kunnen zorgen is een bekend feit. Maar de bewoner van een huis in Lindenhurts keek wel even vreemd op toen hij 's morgens zijn deur open deed en op de stoep een aquarium aantrof. Ditmaal niet gevuld met water, maar met een Haïtiaanse TARANTULA spin, een niet bepaald ongevaarlijk huisdiertje. De bewoner belde dan ook maar de politie op die het beestje onderbracht bij een dierenwinkel. Winkeleigenaar Steve Dillon wist te verzekeren dat de spin het best naar zijn zin had in het nieuwe onderkomen. "Hij zit in een keurig schone bak en hij heeft al een paar krekels op en rust nu wat uit".

*****

De popzanger STING is in Brazilië begonnen aan een wereldtoernee ter promotie van zijn nieuwe lp «Nothing like the Sun». De ex vocalist en bassist van de groep Police is naar Rio de Janeiro afgereisd in gezelschap van zes musici en meer dan twintig technici. In het voetbal-stadion van Maracana wordt de 'aftrap' voor zijn wereldtoernooi gegeven. Het stadion heeft een capaciteit van 180.000 mensen. Na optredens in vijf Braziliaanse steden, reist Sting door naar Argentinië.

*****

Bij Botica Brievengat werd het feit herdacht dat TOOS RIENHART en AURA LA CRUZ hier al respectievelijk 15 en 16 jaar in dienst zijn. Reden voor de directeuren van de botica, Jimmy Hoogenbergen en Dora Winkel-Hueck, om de werknemers in het zonnetje te zetten. Op de foto vlnr Winkel- Hueck, jubilariesse La Cruz, Hoogenbergen en jubilaresse Rienhart.



Een roomskatholieke kerk in Memphis heeft zijn werknemers omgeschoold tot PREMIEJAGERS in een poging meer zwarten en nonnen te werven voor de staf van zijn school. Christian Brothers College biedt een beloning van 1000 dollar voor iedere zwarte of non die daar in dienst treedt. "We hebben alle 'gewone' manieren al geprobeerd. Advertenties en andere wervingsacties hadden geen resultaat. Misschien helpt dit", verklaarde de chef personeelszaken.

*****

De boekenprijs 'Het Gouden Ezelsoor' wordt dit jaar toegekend aan RUDI VAN DANTZIG voor zijn roman «Voor een verloren soldaat». De prijs (2500 gulden) wordt ieder jaar beschikbaar gesteld door de Organisatie van Fabrikanten van Grafische Eindproducten. Het Gouden Ezelsoor wordt uitgereikt aan die debuterende schrijver van wie in een jaar de meeste boeken zijn verkocht. Van het boek van Van Dantzig gingen in 1986 in vijf drukken 13.340 exemplaren over de toonbank. Op dit moment zijn er in acht drukken 28.350 exemplaren verkocht. Van Dantzig is choreograaf en artistiek leider van het Nationale Ballet. Hij werd in 1933 in Amsterdam geboren. Zijn romandebut is autobiografisch en gaat over een Amsterdams jongetje dat in de hongerwinter in het laatste jaar van de Tweede Wereldoorlog in Friesland wordt ondergebracht en daar de bevrijding meemaakt. Een Amerikaanse soldaat wijdt hem in in de lichamelijke liefde. Van Dantzig kreeg reeds de Geert Jan Lubberhuizenprijs 1986 voor zijn boek.

*****

Een zwangere vrouw in New York City heeft het GELUK van haar leven(s) gehad. Zij werd tijdens het spitsuur van het perron afgeduwd en viel op de spoorlijn. Zij slaagde er echter in bijtijds onder een platform te kruipen en de aankomende trein te ontwijken.

*****

CURACAO AGENDA

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
21 november 1987 vanaf 08.00 uur t/m 23 november 1987 om 07.00 uur.
Dokter Braakman, Sentro Mediko Montaña Abao, tel.: 673355; spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 671313 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
20 november 1987 vanaf 17.00 uur t/m 23 november 1987 om 07.00 uur
Dokter Whiteman, Sentro Mediko Kas Chikitu, tel.: 623550; spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 81339 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession, mevr. Pablo en Lucasius)

DERDE DISTRICT BANDA ABAO
20 november 1987 vanaf 17.00 uur t/m 23 november 1987 om 07.00 uur.
Dokter Spong, Sentro Mediko Tera Kòrá, Tera Kora 42, tel.: 648700; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 87004 b.g.g. 625822/625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/81078; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Kwidama, tel.: 78089, pageboy 027-360.

*****

WIJKVERPLEGING CURAÇAO (Scharlooweg 110, tel.: 612040): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Reyes, tel.: 76498, pageboy 027-345.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00/14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.

*****

BOTICA ISLA (tel.: 663895): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag en zondag van 10.00-11.00 uur. Voor spoedgevallen na kantooruren gelieve zich te begeven naar de Verbandkamer.

*****

BOTICA'S (weekeindedienst)
zaterdag
Otrobanda: Otrabanda, Winkelcentrum Colon, tel.: 625633.
Punda: Wilhelmina, Hendrikplein, tel.: 612380.
zondag
Otrobanda: Sta. Maria, Winston Churchillweg, tel.: 80800.
Punda: Juliana, Julianaplein, tel.: 54500.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
21 november: E.F. de Camps, Mahumaweg 35.
22 november: R.A. de Windt, Uteweg 53.

*****

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

TENTOONSTELLING
GALLERY EIGHTY-SIX (Bloksteeg, Punda): openingstijden dinsdag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.30-17.30; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
t/m 21 november expositie olieverf-schilderijen en werken in gemengde techniek van José Maria Capricorne.

DIENST CULTURELE ZAKEN: 20.30 uur «II° Festival di Koman» - Pietermaaikerk.

LES SYLPHIDES: 20.30 uur balletuitvoering «Splash» - Centro Pro Arte.

WIJNRACE: 21.00 uur Int. Beaujolais Primeur Race - Landhuis Zeelandia.

CONCERT: 22.00-23.00 uur live optreden van jazz- singer Big John Russell - Landhuis Brievengat.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
POMPSTATIONS **(openingstijden van 08.00-15.30 uur:**
Craz - De Ruyterkade, Isa - Saliña, Gasora Sorsaca, Van der Dijs - Rio Canario, Carword - Gasparito, Curoil - Colon, Galmeijer Cerrito, De Lanoi - Sta. Rosa, Jansen - Sta Maria, Mauricio - Sta. Helena.

LES SYLPHIDES: 15.30 uur balletuitvoering «Splash» - Centro Pro Arte.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 09.00-20.00 uur «Carla Costa» - vert. MAD.

*****

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.); 16.00 uur (Papiamentu).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN
FORTKERK: 09.30 uur ds J. Schaap; 19.00 uur ds Smith.
EBENEZER CHURCH: 09.30 uur mw. Smith (H.B.).
EMMAKERK: 09.30 uur ds N. Smith.

*****

GEREFORMEERDE KERK
(Seru Fortuna 208A)
10.00 uur ds O.W. Bouwsma.
(Cubaweg 100, Buena Vista)
09.30 uur ds J.J. Schreuder.
(Arowakenweg 28, Groot Kwartier)
08.30 uur ds O.W. Bouwsma.
17.00 uur ds J.J. Schreuder.
(Marakaweg 1, Montaña/Sta. Rosa)
08.30 uur ds J. Glas.

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 uur *Jaws, the Revenge* (*f*.5,- p.p.); 24.00 uur *Taxi Girls* (18 jr., *f*.5,- p.p.).
zondag
21.00 uur *Jaws, the Revenge* (*f*.5,- p.p.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 16.30 Jimmy Swaggart Ministries; 17.30 Telefiesta ku Tante Irma i Tante Shirley; 18.30 Studiosport; 19.30 Special: «Century of surgeons»; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carrousel ku Gonzalo Cuales; 21.30 Estreno: «Second serve»; 22.00 Wega di Number; 22.10 vervolg Estreno; 23.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.10 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number; 18.00 Telepatria ku Chin Behilia: «Dag tegen het geweld»; 19.00 Moda ku Mylene; 19.30 Live at City Hall (jazz); 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 The Redd Foxx show; 21.00 Family special: «The war between classes»; 22.00 Solid Gold with Dionne Warwick; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv
CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Laureen Schenk (adj.)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Monique van Meerwijk, Nancy van der Wal, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 873859 (Franse kant).

Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.
Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel, Papertrip Julianaluchthaven en Boekhandel Van Dorp/Eddine.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

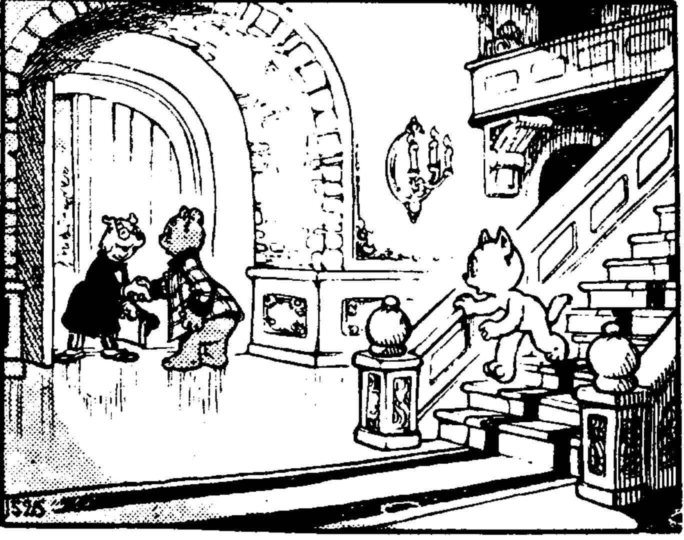
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

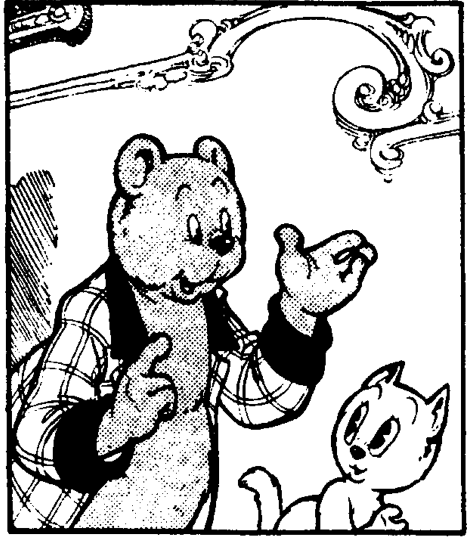
Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

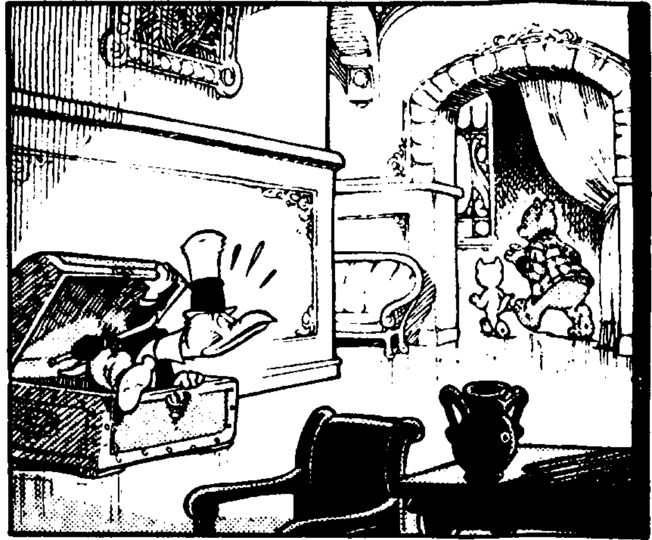
Buiten Antillen (Nederland):
NA*f*.80,15 per maand (luchtpost) of NA*f*.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Tom Poes en de Partenspeler

door Marten Toonder







1526 — Tom Poes bleef op Bommelstein logeren en hij werd de volgende morgen pas laat wakker.

Hij hasstte zich naar beneden en merkte toen dat heer Bommel al bezoek had gehad. Hij stond in de deur afscheid te nemen van een oud-achtig heer en toen hij Tom Poes opmerkte, duwde hij die naar buiten en wierp de deur achter hem dicht.

"Dat was notaris Knekema, Tom Poes!" riep hij vrolijk. "Ja, ja, ik heb aan je toekomst gedacht, terwijl jij lekker uitrustte".

"Aan mijn toekomst?" vroeg tom Poes verbaasd. "Hoezo?"

"Wel, ik heb mijn testament veranderd!" legde heer Ollie uit. "Ik heb Partenspeler onterfd. Ja, een heer is streng in zijn toorn, jonge vriend. Ik heb hem ontmaskerd toen ik merkte dat hij mij naar het leven stond. Zoiets vergeef ik niet licht!"

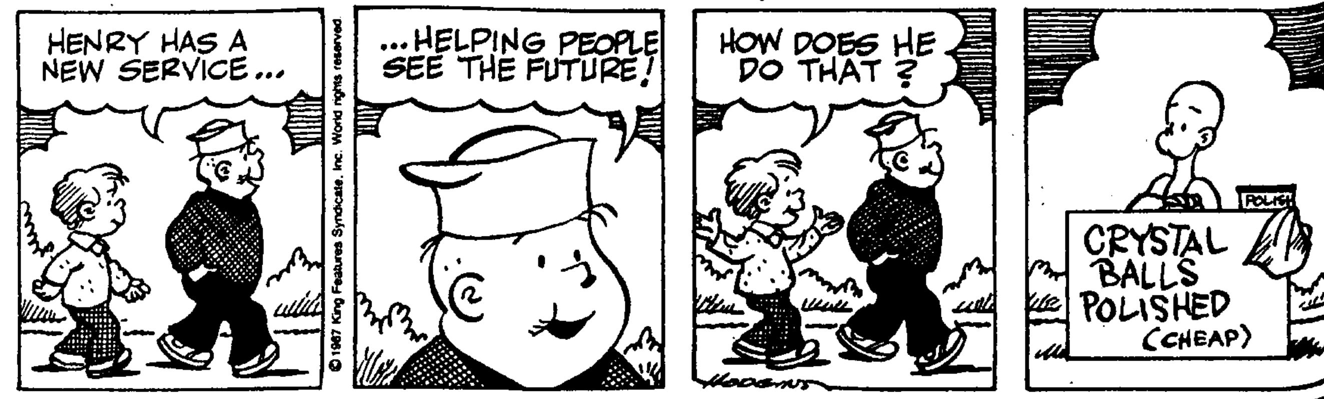
"Dat is prettig", zei Tom Poes. "Nu zal het hier wat rustiger worden. Want nu is er geen reden meer om aanslagen op u te plegen".

"Maar er is nog meer!" voer heer Bommel voort. "Ik heb mijn hele vermogen aan jou vermaakt. Jij bent nu mijn erfgenaam, jonge vriend!"

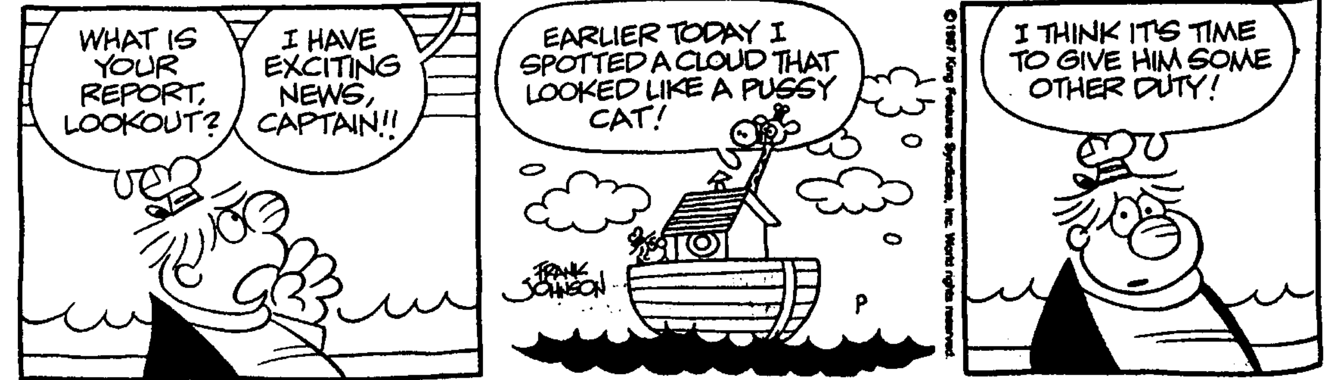
Hij duwde de sprakeloze Tom Poes een kamer binnen en merkte daardoor niet, dat uit een antieke kist in de gang de heer Partenspeler omhoog rees.

"Ze denken van mij af te zijn", siste het ventje met vertrokken gelaat. "Hu, dat zal ze niet glad zitten! Ik zàl ze!"

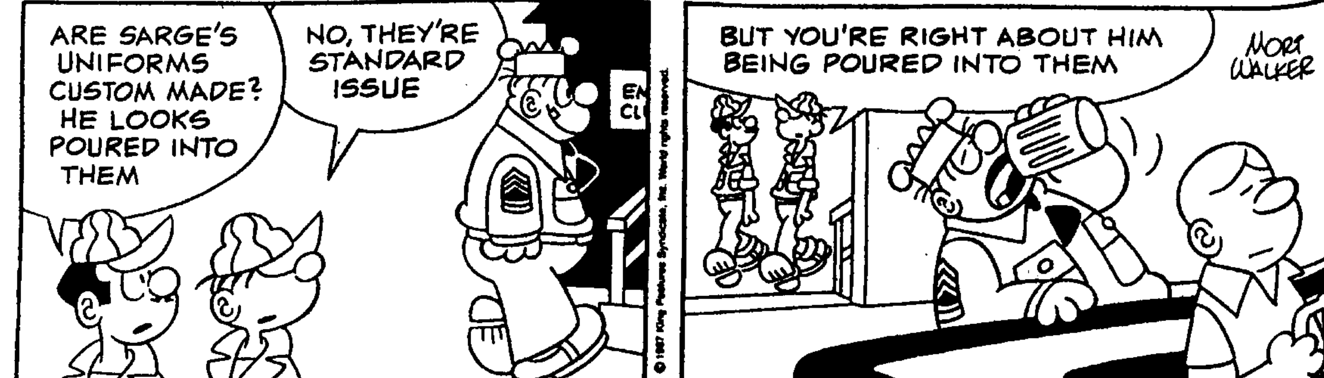
HENRY ® By Dick Hodgins



BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson



BEETLE BAILEY ® By Mort Walker



REDEYE ® By Gordon Bess





RONALD CASSERES ...verloren...



MICHIEL GORSIRA ...kritiek...

RECHTER OP STOEL BESTUURDER

Oud-gezaghebber Gorsira:

"Wijze waarop beslissing tot stand is gekomen, te enenmale verwerpelijk"

WILLEMSTAD — Oud-gezaghebber van Curaçao M.P. Gorsira heeft in het Nederlands Juristenblad een uitgebreid artikel gewijd aan de kort gedingen, die zich in 1985 en 1986 hebben afgespeeld met als hoofdfiguren gezaghebber Ronald Casseres en de gynaecoloog Henk Hagens. Gorsira is voorzichtig in zijn conclusies, maar tussen de regels door is zijn boodschap niet mis te verstaan: de rechter is op de stoel gaan zitten van de regering.

De oud-gezaghebber tekent daarbij aan: "In ons democratisch stelsel kan de executieve door de volksvertegenwoordiging voor haar beslissingen ter verantwoording worden geroepen, terwijl het bestuur alleen kan functioneren, zolang het door de door de bevolking vrijelijk verkozen volks- vertegenwoordigers wordt ondersteund. Ten aanzien van de rechterlijke macht is dit niet het geval, waardoor men vaak geneigd is de rechter van machtsmisbruik te betichten".

"Met deze kanttekeningen willen wij daarom een bijdrage leveren om de balans tussen uitvoerende en rechterlijke macht zoveel mogelijk in evenwicht te brengen. Dit is in het belang van ons allen", zo besluit Gorsira zijn bijdrage.

Gezaghebber Ronald Casseres: "Duidelijke woorden. Het is niet alleen: het is ook van uitermate groot belang wat Gorsira heeft gesteld. Want wat staat ons allemaal te wachten als de rechter gaat uitmaken hoe ons land bestuurd dient te worden".

Waar gaat het allemaal om? In het kort een weergave van het voorafgaande:

Hagens kwam als gynaecoloog in dienstverband van het Eilandgebied naar Curaçao, voor een contract-periode van drie jaar. Het contract werd tweemaal voor drie jaar verlengd. Toen Hagens verzocht hier langer te mogen blijven wonen en werken, werd dit door de gezaghebber geweigerd. Na een periode van tien jaar wordt een niet-hier-geborene immers van rechtswege toegelaten en Casseres wilde dit niet, om zodoende plaats vrij te houden voor een Antilliaanse gynaecoloog. (Op het moment, dat Casseres een verblijfsvergunning weigerde, was Hagens ruim negen, maar nog geen tien jaar hier. Toen het eerste kort geding begon, had Hagens net de tien-jaren-grens overschreden; red.).

Er volgde een kort geding voor het gerecht in eerste aanleg, aangespannen door Hagens. De gezaghebber verloor: de gynaecoloog en zijn gezin mochten hier blijven wonen en Hagens mocht niets in de weg worden gelegd om zijn beroep te kunnen uitoefenen.

Casseres was het niet eens met deze uitspraak en ging in hoger beroep. Maar het Hof van Justitie verklaarde de gezaghebber niet ontvankelijk. Want, aldus de uitspraak, de procureur-generaal had geen akte van volmacht overgelegd. Zo'n akte van volmacht hoeft de procureur-generaal niet over te leggen wanneer hij de Nederlandse Antillen vertegenwoordigt, maar wèl als hij optreedt namens de gezaghebber van een Eilandgebied, aldus het Hof, dat oordeelde, dat de gezaghebber in zijn besluit om de toelating van Hagens te weigeren niet namens de Nederlandse Antillen was opgetreden. Was dit wel het geval, dan was een volmacht van de procureur-generaal niet nodig geweest.

OP DE HOOGTE

Deze uitspraak stond in tegenstelling tot het kort geding, dat bij het gerecht in eerste aanleg diende. De eerste rechter had geen bezwaar, ondanks het feit, dat toen ook geen volmacht was overgelegd. Op die tegenstrijdigheid gaat Gorsira dieper in.

Hij haalt in zijn bijdrage alle artikelen uit de Staatsregeling, de landsverordeningen en de ministeriële beschikkingen aan, die volgens hem onomstotelijk bewijzen, dat de gezaghebber waar het gaat om het verlenen van verblijfsvergunningen, handelt 'namens de minister van Justitie', dus namens de Nederlandse Antillen.

"Het is niet aan te nemen dat het Hof van Justitie van de vermelde onweerlegbare feiten bij het nemen van zijn beslissing niet op de hoogte was", schrijft Gorsira, die het bovendien jammer vindt, dat het Hof zijn juridische argumenten niet heeft kenbaar gemaakt.

De oud-gezaghebber schrijft, dat de vonnissen van de eerste rechter zeer interessante aspecten hebben, waarover hij gaarne de zienswijze van het Hof van Justitie had vernomen.

NAMENS MINISTER

Zo gaat Gorsira in op een overweging van de eerste rechter, waarin die niet de Nederlandse, maar de West-Europese maatstaven hanteert. Gorsira schrijft: "De Eerste Rechter vond het nodig zonder 'op de stoel van de administratie' te gaan zitten, vast te stellen dat de Antilliaanse overheid zich moet richten op het beleid terzake in West-Europa. Waarom West-Europa en niet b.v. een ander eiland in het Caribisch gebied of elders alwaar sociale omstandigheden bestaan, die vergelijkbaar zijn mèt die in de Nederlandse Antillen?"

Nog een kritische noot: "De Rechter ziet geheel over het hoofd dat de wet limitatief vermeldt wie toelating hebben of krijgen van rechtswege". Gorsira gaat verder over de uitspraak van de eerste rechter, dat Hagens hier mocht blijven wonen en werken: "Wellicht is de Rechter hiertoe overgegaan om te vermijden te moeten bepalen voor hoelang geïntimeerde (Hagens; red.) nog in de Nederlandse Antillen mag blijven, hetgeen hij, als Rechter, uiteraard niet kan bepalen".

Over de verklaring van niet-ontvankelijkheid schrijft Gorsira dat de feiten duidelijk aantonen, dat de gezaghebber bij "toelating en uitzetting geen zelfstandige positie jegens de centrale overheid heeft. Integendeel, de minister heeft bij de uitvoering van de toelatings- en uitzettings-regeling het heft stevig in handen gehouden en bepaalt zelfs welke instanties imperatief gehoord moeten worden, alvorens een beslissing te nemen".

VERWERPELIJK

Nadat de oud-gezaghebber nog tal van punten heeft aangehaald, schrijft hij: "Uitdrukkelijk zij vermeld, dat het in deze kanttekeningen niet zo zeer gaat om de zaak ten principale. Daar kan men, ook bestuurlijk, van mening over verschillen. Maar de wijze waarop de beslissing tot stand is gekomen is ten enenmale verwerpelijk. De onzekerheid en de verwarring die tengevolge van dit vonnis van het Hof bij toekomstige rechtszoekenden zullen ontstaan, zijn niet te overzien. Daarom was in dit geval cassatie bij de Hoge Raad in het belang van de wet zeker op zijn plaats".

Gorsira: "Tenslotte nog het volgende. Kritiek op rechterlijke uitspraken, mits constructief, is gezond en bevordert een goede rechtspleging. Men moet zich hierbij wel realiseren dat de Rechter bij marginale toetsing in geschillen aangaande een bestaand burgerlijk recht geen gemakkelijke taak heeft. De beoordeling van de grenzen van zijn bevoegdheid is allesbehalve eenvoudig. In deze zaak delen wij dan ook de zienswijze van de Eerste Rechter volledig, waar hij op grond van artikel 6 van het Europese Verdrag de beroepsregelingen in de Landsverordening Toelating en Uitzetting aan de kaak stelt". (Noot red.: de rechter bepaalde, dat Hagens mocht blijven wonen en werken).

TEGENSTRIJDIG

Gorsira over de tegenstrijdigheid van de rechtsspraak in deze zaak: "Enerzijds worden -overigens terecht- de beslissingen in beroep van de Gouverneur als hoogste bestuursorgaan van de rechtspersoon de Nederlandse Antillen, door de Eerste Rechter gehekeld en anderszijds komt het Hof tot de conclusie dat de rechtspersoon de Nederlandse Antillen in deze zaak geen proces-partij is".

Hij gaat verder over deze kwestie: "Daarom was een behoorlijke motivering van deze aanvechtbare bewering het minste wat van het Hof verwacht mocht worden. Het behoeft nauwelijks vermelding dat de Rechter bij het bepalen van zijn bevoegdheids-grens steeds grote voorzichtigheid moet betrachten en zijn beslissing behoorlijk moet motiveren om niet het verwijt te krijgen op de stoel van de bestuurder te willen plaatsnemen".

Marco de Castro naar Caracas

WILLEMSTAD — In de periode van 22 tot 26 november zal minister Marco de Castro in Caracas besprekingen voeren met de minister van het secretariaat van de president van Venezuela, dr Carmelo Lauria en met de minister van Buitenlandse Zaken, dr. Simon Alberto Consalvi. Bij deze gelegenheid zal minister De Castro worden vergezeld door de heren R.J. Isa, voorzitter consultatief mechanisme, drs K.R. Abraham, hoofd bureau voor Olieaangelegenheden en R.E. Singer, chef Protocol van het Bureau Buitenlandse Betrekkingen. Gedurende zijn verblijf in Venezuela zal minister De Castro follow-up geven aan afspraken die gemaakt zijn tijdens het recente bezoek van president dr Jaime Lusinchi van Venezuela aan de Nederlandse Antillen.

Vuil zit dieper

Schoonmaken Plastic Baai wordt duurder

WILLEMSTAD — Omdat het vuil in de zogenaamde "Plastic Baai" aan de Noordkant van het eiland, veel dieper lag dan verwacht was, zal het werk meer gaan kosten dan een half miljoen welk bedrag in eerste instantie voor het schoonmaken was uitgetrokken. De werkzaamheden zijn inmiddels stopgezet en er moet een nieuw bestek gemaakt worden voor het tweede deel van de schoonmaakactie.

De eilandsraadsleden en de gedeputeerde belast met Selikor, Tolinchi Pietersz, brachten gisteren een bezoek aan Plastic Baai om de situatie zelf te bekijken. Deze baai heeft haar naam te danken aan het vele vuil dat er door de jaren heen is aangespoeld vanaf de vuilstortplaats aan de Noordkant. Inmiddels wordt het vuil daar niet langer door Selikor gestort en om het terrein geschikt te maken voor een recreatie- gebied, besloot het eilandgebied een half miljoen gulden uit te trekken voor het schoonmaken van Plastic Baai.

Tijdens de werkzaamheden bleek het vuil door de jaren heen veel dieper in de grond te zijn gezakt, dan verwacht was. Daardoor wordt het werk nu duurder. Hoeveel is nog niet bekend, zo verklaarde voorzitster van de centrale commissie van de eilandsraad, Mayra Coffie, desgevraagd tegenover de Amigoe.

Omdat het werk in feite afgerond is en de regen bovendien een storende factor is, ligt de arbeid nu stil. Er wordt een nieuw bestek gemaakt voor de noodzakelijke fase 2 van het project. Een groot probleem is echter, aldus Mayra Coffie, dat er nog steeds illegaal vuil gestort wordt op de Noordkant. Daardoor blijft er vuiligheid aanspoelen bij Plastic Baai. Dat is een kwestie die de overheid terdege zal bekijken, alhoewel een oplossing waarschijnlijk niet eenvoudig te vinden is. Bewaking langs de hele Noordkant van het eiland, is immers onmogelijk.

PNP vraagt om actie

Schatzoekers bedreigen wateren rond Antillen

WILLEMSTAD — De oppositiepartij PNP is bezorgd over de toenemende belangstelling voor het verzamelen van historische voorwerpen van de zeebodem. Vooral op Sint Eustatius dreigt dit ernstige vormen aan te nemen, nu daar reclame voor wordt gemaakt in het duiktijdschrift "Skin Diver". De PNP wil weten wat de regering daar tegen denkt te doen.

Het Bestuurscollege van Sint Eustatius schijnt geen maatregelen te nemen om deze negatieve ontwikkeling te beteugelen. Integendeel, aldus de PNP, er is zelfs een winkel die groen licht heeft gekregen van het BC om historische voorwerpen te bergen, en deze te koop aan te bieden. Juist op de plekken waar het Archeologisch Instituut (AAINA) al jaren wetenschappelijk onderzoek verricht, wordt door het winkelpersoneel naar oude voorwerpen gezocht. Dat is, volgens de PNP, niet etisch.

Tevens kaart de PNP aan dat de belangstelling van zogenaamde "treasure hunters" voor scheepswrakken in de territoriale wateren van de Nederlandse Antillen, die van grote historische waarde zijn, met de dag toeneemt. Onlangs zou een zekere Mel Fisher, een 'treasure hunter' van wereldfaam, op Curaçao zijn geweest om zeekaarten van alle eilanden van de Nederlandse Antillen aan te schaffen. Dit waarschijnlijk met de bedoeling te zoeken naar wrakken van schepen in de territoriale wateren van de Nederlandse Antillen. Mel Fisher zou regelmatig in conflict zijn geweest met de United State Federal Government en de State of Florida vanwege zijn negatieve activiteiten en het bergen van gezonken schepen van historische waarde uitsluitend met het doel zich te verrijken. Puerto Rico zou deze schatzoeker zelfs verboden hebben om te exploreren in de territoriale wateren.

Bovendien wordt volgens de PNP beweerd dat een zekere Duncan Matewson, die in dienst is van Mel Fisher en Sint Eustatius meerdere malen bezocht heeft, van plan is om dit jaar nog te gaan exploreren in de wateren rondom St Eustatius. De PNP-fractie is van mening dat de aanwezigheid van deze twee personen in de wateren van de Nederlandse Antillen ons land in discrediet kan brengen. Bovendien wordt op deze manier het waardevolle werk van het AAINA op St Eustatius op archeologisch en maritiem gebied in gedrang gebracht. Het AAINA kan het zich immers niet veroorloven dat terwijl zij bezig is met haar onderzoekingen, daar schatzoekers rond zwemmen. Noodgedwongen zal het AAINA haar onderzoekingen dan moeten staken, hetgeen ten zeerste te betreuren is.

De PNP wil van de regering weten wat de mogelijkheden zijn om deze ontwikkeling te voorkomen. Wat er op wetgeving op dit gebied al in huis is en wat de plannen zijn van de regering om bij het ontbreken van de noodzakelijke wetgeving toch op te kunnen treden.

Kas Broeder Pius een teken van positivisme

WILLEMSTAD — "Het is fijn dat u hier allemaal aanwezig bent om in het internationale jaar van de daklozen dit huis hier te openen. De laatste tijd leest u veel negatiefs over onze samenleving, maar de opening van dit huis vandaag is een moment van positivisme, immers het toont aan dat deze gemeenschap wat over heeft voor de minderheids- groepen binnen onze samenleving", zei de Vice-voorzitter van de Stichting Thuislozenzorg tijdens de opening van het doorgangshuis Broeder Pius. Onder grote belangstelling vond gistermiddag dit officiële gedeelte plaats waarna alle bezoekers het huis konden bezichtigen.

Een trotse Broeder Pius mocht gisteren de deur van Kas Broeder Pius openen. Daarna stroomden de mensen binnen die nieuwsgierig een wandeling maakten in het moderne gebouw. Ondanks dat er tijdens de bouw met enkele kleine details geen rekening is gehouden, zoals een baby- badruimte en een vergaderzaal voor de directie, de maatschappelijk werkster en de leidsters, mag de stichting zeker niet klagen over hetgeen de FKP in zo'n korte periode heeft weten klaar te spelen.

Herman George, directeur van de FKP, liep gisteren dan ook met een brede glimlach door het gebouw. Tijdens zijn speech moest hij lachen om het verbaasde gezicht van Broeder Pius toen hij kort na de eerste bespreking met de broeder, een schetsontwerp van het gebouw presenteerde: "Ik dacht dat hij een shock kreeg. Hij vond het onmogelijk dat zo iets kon gebeuren op Curaçao."

Maar het bleek mogelijk. Binnen anderhalf jaar stond het huis klaar in de Kaya Merida te Muizenberg en begin volgende maand kunnen de eerste meisjes hun intrek nemen in Kas Broeder Pius. "Het is goed dat er nu een huis is waar jonge meisjes terecht kunnen, waar zij begeleiding, opvang en training krijgen zodat zij na enige tijd weer vol goede moed de samenleving instappen", zei premier Don Martina, "We moeten de directie en het personeel van dit huis dankbaar zijn. Het blijkt dat er in onze materialistische maatschappij waar mensen geen tijd hebben om naar de problemen van anderen te luisteren, toch nog mensen zijn die zich willen inzetten voor het welzijn van anderen."

Eindejaars lunch van VBC

WILLEMSTAD — Tijdens de tradionele Eindejaars Lunch van de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao die 15 december in de Antillian Ballroom van het Curaçao Caribbean Hotel zal plaatsvinden, zullen Micheal Stein en Scott Berman van Laventhol & Howarth een toespraak houden. De heer Michael Stein, partner van Laventhol & Howarth (Howarth & Howarth International) zal tijdens de lunch spreken over "Lodging and tourism industry in the year 2000". De heer Scott Berman, manager bij Laventhol & Howarth zal een toespraak houden over "Tourism in the Caribbean and Curaçao's position".

...het moment dat pater Frehe het huis zegent...



Met dertig procent

Autobelasting wordt per 1 januari verhoogd

WILLEMSTAD — De verhoging van de autobelasting en de kwijtschelding van schulden van het ABC busbedrijf, zijn twee agendapunten die zijn opgenomen voor de vergadering van de eilandsraad die aanstaande woensdag begint. Hoogtepunt van deze vergadering is de behandeling van de eilandsbegroting voor het komende jaar. De verwachting is dat deze openbare vergadering, enige dagen kan duren.

De centrale commissie boog zich eerder deze week al over de verhoging van autobelasting. De belasting voor een nieuwe auto die dit jaar nog 238 gulden bedroeg, wordt met dertig procent verhoogd tot 310 gulden per jaar. De belasting voor auto's van onder dan 5 jaar, wordt verhoogd van 160 gulden naar 208 gulden. Ook de andere belasting voor brommers en motoren, wordt met dertig procent verhoogd.

De verhoging is noodzakelijk, zo legde Mayra Coffie uit, om tenminste een deel van de tekorten van het eilands- wegenfonds op te vangen. Jaarlijks lopen die tekorten op tot ongeveer 10 miljoen gulden, hetgeen aangepast moet worden met gelden uit de algemene middelen. Door de slechte situatie van de overheids- financien, zijn ook die algemene middelen niet zo groot meer, zodat er een oplossing gevonden moest worden.

Uit het Eilands- wegenfonds wordt de aanleg van wegen, verkeerslichten en straatverlichting gefinancierd. Aspecten waar alle weggebruikers baat bij hebben, aldus Coffie, die erkende dat het een behoorlijke verhoging was maar stelde dat er niets anders opzit. De oppositie- partij PNP zal waarschijnlijk tegen dit voorstel stemmen. Tijdens de vergadering van de centrale commissie sprak de PNP al haar afkeuring uit over de verhoging.

Ook de kwijtschelding van een schuld van het ABC busbedrijf van 6.8 miljoen gulden, wordt aanstaande woensdag behandeld in de openbare eilandsraads- vergadering. De overheid geeft weliswaar geen subsidie meer aan overheids NV's maar omdat de overheid de bevolking openbaar vervoer wil garanderen, is hier een uitzondering voor gemaakt. Het BC overwoog daarbij dat ook in andere landen verlies wordt geleden op het openbaar vervoer. Een verhoging van de prijs, wilde de overheid niet doorvoeren. Integendeel, men wil in de toekomst de mogelijkheden bestuderen van het invoeren van abonnementen of een andere manier waarop mensen die dagelijks gebruik maken van het openbaar vervoer, goedkoper kunnen rijden.

Behalve dat de schuld van het busbedrijf wordt kwijtgescholden, zal de DOW beschikking krijgen over 250.000 gulden voor de aanleg van bushaltes op de nieuwe routes waar de bussen nu op rijden. Het busbedrijf zal zich in de toekomst wel aan een aantal regels moeten houden, om een nieuwe ophoping van schulden te voorkomen. Zo zal ieder kwartaal verslag gedaan moeten worden aan de overheid.

Thriftsale en boekenmarkt

WILLEMSTAD — Zaterdag 28 november organiseert stichting "Ayudo Social Corsow" weer een thriftsale annex boekenmarkt tussen negen uur 's-morgen en een uur 'd- middags. Goederen voor deze thriftsale kunnen worden ingebracht in de week van 23 tot en met 27 november 's- morgens tussen negen en twaalf uur aan de Sta Rosaweg 16.

Het geld van uw verkochte goederen kan op dinsdag 1 december worden opgehaald.



ORANJESTAD — Met de tweede Lucor juwelierszaak aan de Nassaustraat — de derde is aan de Hendrikstraat gevestigd — kreeg Aruba er gisteren weer een kwaliteits- zaak bij. Na de officiële opening (zie foto) mocht het echtpaar Cornelio Vos vele gelukwensen in ontvangst nemen.

Derde Lucor zaak geopend

ORANJESTAD — In het voormalige Rolex-gebouw van Kan aan de Nassaustraat hebben Ludwina en Cornelio Vis gistermiddag hun derde Lucor- zaak geopend.

In elf jaar tijd met juwelierszaken in de Hendrikstraat en Nassaustraat — waar zeventien mensen werkzaam zijn — ging gistermiddag een tweede zaak aan de Nassaustraat open, waardoor het personeels- bestand op 25 personen werd gebracht. In het nieuwe gebouw, waar met aankoop en inrichting een bedrag van één miljoen florin is gemoeid, getuigt eigenaar Vis met trots — hij begon zelf in 1976 voor Spritzer te werken voordat hij zijn eigen zaken opende — dat dankzij vertrouwen van de gemeenschap, maar ook kwaliteit en kennis van zaken Lucor zover hebben gebracht.

De directie van Kan sprak bij de overdracht van het gebouw aan Lucor haar voldoening uit over het feit, dat deze zaak in handen van een landskind is gekomen. Lucor beschikt over een eigen unieke werkplaats waar zes experts op het gebied van juwelen en diamanten werken. "Wij hebben niet alleen vertrouwen in Aruba, maar wij vertrouwen ook, dat onze eigen mensen dit voorbeeld zullen volgen. Vertrouwen in ons zelf, vertrouwen in Aruba hebben we in deze dagen hardnodig", aldus het echtpaar Vis.

Kost iedere maand 3 florin

Oud- havenarbeiders boos over uitbetaling per bank

ORANJESTAD — Oud-havenwerknemers hebben ten huize van de oud-UPA-voorzitter, Juan C. Boekhoudt, een vergadering gehouden om gezamenlijk actie te ondernemen vooral om inlichtingen te krijgen over een aantal zaken waarover bij deze ex-werknemers van de haven geen duidelijkheid bestaat.

Het betreft hier voornamelijk werknemers die met pensioen zijn gestuurd, ouderdoms- pensioen krijgen of van hun rechten uitgesloten werden. Voor velen was het een prettig weerzien met oude collega's en eensgezind werd besloten de verschillende problemen aan te pakken. Namens de ASTEC zal Barrios juridisch advies inwinnen over die personen, die volgens de groep het slachtoffer van het recente personeels- beleid werden.

Verder zal een officiële vordering bij het huidige UPA- bestuur ingediend worden betreffende begrafeniskosten. Aan de UPA- vertegenwoordiger in het Pensioenfonds zal gevraagd worden verslag uit te brengen van de ontwikkelingen. De ASTEC zal de oud-werknemers uitleg moeten geven over de wijze waarop personeel ontslagen wordt.

Van het UPA- bestuur wil de groep weten hoe het met het clubgebouw en financiën staat, terwijl van de ASTEC inlichtingen worden gevraagd over medische kosten voor personeel dat met uitgesteld pensioen is gegaan. Aan Beydeweller, die de administratie voor de ASTEC op de computer verwerkt, zullen inlichtingen worden gevraagd over de inhoudingen en afdracht van belasting, omdat er gepensioneerden zijn die nu belastingaanslagen krijgen van astronomische hoogten, die van hun pensioen niet betaald kunnen worden.

Tenslotte zal de hulp worden ingeroepen van F.R. Silva om de commissie als adviseur bij te staan, omdat hij de persoon is, die het cao voor de UPA samenstelde en ook bij het Pensioenfonds heeft gewerkt en het personeel bijstond in belastingzaken.

Geen recht op bruidschat

Inhalige Indiër terecht gewezen

NEW DELHI — Het hooggerechts- hof van India heeft volgens de Indische kranten van donderdag de uitspraak gedaan dat de eis van een bruidegom dat zijn bruid een bruidsschat meebrengt, grond is voor echtscheiding.

Het hof kwam tot zijn uitspraak in een zaak van een academisch gevormde vrouw die haar vijf jaar oude huwelijk [illegible]

Het [illegible] bruidsschat [illegible] India afgeschaft, maar de [illegible] is algemeen [illegible] Hindoe- [illegible]

zelden de familie van de echtgenote omdat zij geschenken eisen — meestal geld, auto's en electrische apparaten — en, wanneer zij ze niet krijgen, haar maltraiteren.

Uit officiële cijfers blijkt dat in de laatste vijf jaar in New Delhi alleen al 2.000 "bruidsschat- moorden" hebben plaatsgevonden, meestal onder het mom van zelfdoding [illegible] zaak [illegible] De [illegible] Hindostan [illegible] hooggerechts[illegible] dat de [illegible] front (i[illegible] [illegible] maar [illegible] bruidsschat- slachtoffers lijdzaam onder ogen kunnen [illegible]

Forum van jeugdgroep Fuente di Biba

ORANJESTAD — De jeugdgroep «Fuente di Biba» organiseert mogenochtend een forum in «family day»- stijl. De onderwerpen, die ter discussie worden gebracht, zijn: communicatie tussen ouders en kind(eren), en bezorgdheden van de hedendaagse jeugd. Het forum is van negen uur 's morgens tot twee uur 's middags in de Nationale Bibliotheek.

ER ZIJN ALTIJD MENSEN DIE ZICH WILLEN INZETTEN VOOR HUN MEDEMENS

Zuster Françoise stapt in januari op het vliegtuig

"Ik zou in deze tijd geen verpleegster meer worden"

ZUSTER SERVATIA

-door Ron Skomorowski-

"MISSCHIEN MOET IK beginnen met een misverstand uit de wereld te helpen. Op 3 december gaan wij nog niet weg van Curaçao. Als alles doorgaat zoals het gepland is gaan de laatste zusters Franciscanessen begin januari terug naar Nederland". Aan het woord is zuster Françoise, een van de laatste 'zusters van het ziekenhuis' zoals ze in de volksmond genoemd worden en contactpersoon met het moederhuis in Breda. Zuster Françoise is in 1948 als gediplomeerd verpleegster naar Curaçao gekomen om haar medezusters te assisteren.



ZUSTER FRANÇOISE

"Ik kwam 's avonds aan en toen wij uit het vliegtuig stapten, kroop de hitte als het ware zo tegen je op. Ik vroeg me op dat moment af hoe het overdag zou zijn als er echte hitte was. Achteraf is het gelukkig allemaal erg meegevallen. Waar ik de eerste weken wel behoorlijk last van heb gehad is de reuk van de Shell, echt ik ben daar een paar weken goed misselijk van geweest. Dit waren dan misschien niet zo'n leuke eerste indrukken maar daar staat de spontaniteit van de mensen die je moest verplegen tegenover. Je werd door iedereen, waar mogelijk geholpen, met name in het leren van het Papiamentu. Je kreeg boekjes van mensen en als je iets niet goed wist uit te spreken dan kon je er altijd terecht".

VERPLEEGSTER

Hoe bent u hier terecht gekomen?

"Eigenlijk wist ik al heel snel dat ik verpleegster wilde worden maar ook dat ik het klooster in wilde gaan. Dus toen ik ging zoeken naar een congregatie, heb ik er eentje uitgekozen waar je voor verpleegster kan leren. Het was trouwens in die tijd erg moeilijk om als niet-religieus een opleiding te volgen in de verpleging. Je moest namelijk veel betalen voor de opleiding en in de meeste gezinnen was daar het geld niet voor. Daarnaast werden niet-religieuze ook vaak geweigerd. Nadat ik in het klooster was getreden ben ik dan ook aan mijn verpleegsters- opleiding begonnen. Je kon al direkt kenbaar maken of je eventueel naar Curaçao wilde gaan. Het was trouwens de bedoeling dat ik me verder zou gaan verdiepen in de psychiatrische verpleegkunde.

Ik werkte al een tijdje in zo'n instelling waar je dan meteen je opleiding kreeg. De opleiding was echter nog niet bezig omdat de arts die deze zou verzorgen ziek was. Op een gegeven moment kwam de toenmalige moeder-overste naar mij toe om me te vragen of ik bezwaar had om hier naartoe te gaan. Ze vertelde me dat ze een brief uit Curaçao had gekregen waarin het nijpend tekort aan geschoold personeel duidelijk werd gemaakt en men hulp vroeg. Ik antwoordde dat als zij het beter vond dat ik de psychiatrische opleiding niet deed en me geschikt vond om naar de tropen te gaan ik bereid was om te vertrekken. Enige tijd later zat ik in het vliegtuig.

WEELDE

Hoe waren de arbeidsomstandigheden in die tijd?

Als je door een hedendaagse bril zou kijken waren deze natuurlijk erbarmelijk slecht, alleen wij ervaarden ze niet als zodanig. Je was eigenlijk dag in dag uit bezig met de patiënten. Een maal in de drie maanden had je een vrije dag en mocht je naar het buitenhuisje van de congregatie. Met andere woorden: we werkten gewoon, daar waren we toch voor gekomen? Naderhand kregen we van de bond eerst één en daarna twee vrije dagen per week. Dat was voor veel zusters een ongekende weelde. Velen van ons wisten in eerste instantie niet wat ze met al die vrije tijd aan moesten. Ze zaten zich gewoon maar wat te vervelen. Pensionering of zo was er ook niet. Je bleef werken totdat het echt niet meer ging. Zo waren er zusters van zeventig jaar en ouder die dagelijks hielpen op de diverse afdelingen. We wisten niet beter. Persoonlijk heb ik het ook nooit als een last ervaren, die lange werktijden. Maar ja, de tijden veranderen.

Welke veranderingen zijn er zoal de laatste veertig jaar gekomen, die een indruk op u hebben gemaakt?

De mentaliteit van de mensen is anders geworden. Vooral bij jonge mensen heb ik vaak de indruk dat ze je niet meer zien staan. Dat spontane, dat vriendelijke van vroeger is er vaak af. Was het vroeger een vanzelfsprekend-heid dat je erbij hoorde nu krijg ik steeds meer het gevoel dat je erbuiten staat. Nee, dat doet me toch wel verdriet. Alles is ook veel technischer geworden. De techniek is ver in het ziekenhuis doorgedrongen. Nu zijn ze met allerlei technische hulpmiddelen bezig terwijl wij vroeger veel meer met de mens bezig waren. Dat is natuurlijk de vooruitgang maar ik geloof dat ik, als ik het in deze tijd nog eens moest doen, geen verpleegster zou worden. Nee, daarvoor zijn voor mij de mensen tezeer een nummer geworden.

Een andere verandering die heeft plaatsgevonden is dat er steeds meer landskinderen op verantwoordelijke, noem het top-functies terecht zijn gekomen. Dit was van het begin af aan het streven van ons. Het heeft echter veel moeite gekost voor het zover was. Men wilde wel meehelpen en meedenken maar de eindverantwoording daar durfde men niet zo snel aan, terwijl het toch ging om mensen die de capaciteiten bezaten. Gelukkig is het nu dan zover en daarmee is dan eigenlijk ook onze tijd gekomen om ons terug te trekken.

GEWONDEN

U heeft ook het jaar 1969 meegemaakt. Heeft dit voor u nog een bijzondere betekenis gehad?

Het is inderdaad zo geweest dat in die tijd veel zusters zijn vertrokken. Van de ene kant omdat ze hun tijd gehad hadden, ze waren al oud, maar van de andere kant waren er ook zusters die van zichzelf wisten dat ze dit psychisch niet konden verdragen. Ze verwachten hier dan toestanden die in andere landen waren voorgekomen. Persoonlijk moet ik zeggen dat ik er weinig van heb meegekregen. Je hoorde wel van een broeder dat hij uit de auto was getrokken en mishandeld was maar het bleef bij horen van. Wij deden ondertussen ons werk en ik moet zeggen dat wij nooit lastig gevallen zijn of zo. Achteraf hoorde je dan pas welke zaken er gebeurd waren. Het is allemaal heel hevig geweest maar het heeft maar kort geduurd. Wij kregen natuurlijk wel de gewonden te verzorgen. Toch heb ik zo het gevoel dat het ziekenhuis er een beetje buiten stond en wij kwamen natuurlijk niet zo vaak buiten het ziekenhuis.

PERSOONLIJK

Heeft u religieus zijn een speciale betekenis in uw werk gehad?

Ja, je merkte toch dat mensen gemakkelijker hun ervaringen vertelden. Het kwam vaker voor dat mensen iets wilden vertellen en dat alleen maar aan een zuster wilde doen. De andere verpleegsters werden ook zuster genoemd maar het moest dan zo'n speciale zuster uit het klooster zijn. Ze werden dan ook vaak erg persoonlijk. We namen ook altijd de tijd om met de mensen te praten. Toentertijd was er geen pastorale dienst, dat ging allemaal tijdens het werk. Hoe druk je ook bezig was er werd voor een gesprek altijd tijd gemaakt, wij vonden dat tot een wezenlijk onderdeel van onze taak behoren.

Als je het op de keper beschouwt dan waren de eerste religieuzen nog veel meer dan wij op het menselijke aspect, als ik dat zo mag noemen, gericht. Deze vrouwen hadden geen verpleegkundige opleiding gekregen en kwamen hier alleen maar om in liefde en naar beste kunnen mensen te verzorgen. Hoewel wij wel een opleiding hadden genoten, stond voor ons toch de hulp aan de mens op de eerste plaats.

IDEAAL

Door ons geloof waren wij in staat om ons volledig in te zetten voor de zieke mensen. Het gaf je de moed en de kracht om door te gaan en jezelf aan de kant te zetten. De mensen hebben het volgens mij ook altijd op deze wijze ervaren. De nonnen waren er voor de mensen, ze hadden niets anders en wilden ook niets anders.

Het religieus zijn is natuurlijk niet altijd een gemakkelijke taak. Je onderwerpt je volkomen aan de wil van iemand anders. In ons geval was het dan moeder-overste. Toch zagen wij het niet zo. Wij wilden ons inzetten voor een ideaal en het klooster was een belangrijke weg die je kon volgen, als je dan bezig was met je werk dan was je eigenlijk bezig om je ideaal gestalte te geven. Je levert natuurlijk veel van je persoonlijke vrijheid in, maar je krijgt er ook erg veel voor terug. Mijn mooiste momenten waren die momenten dat ik heb ervaren dat ik mensen kon helpen, dat ik mensen gelukkig kon maken, misschien al door alleen maar naar hen te luisteren.



ZUSTER VICTORICA



ZUSTER MARGRIET

Het is jammer dat er zo weinig jongeren het klooster in willen gaan. Voor de jongeren van vandaag liggen de zaken natuurlijk anders dan in onze tijd. Ze kunnen studeren wat ze willen en hebben al vroeg veel persoonlijke vrijheid. Ze willen zelf beslissingen nemen. Maar toch denk ik dat het kloosterleven niet uit zal sterven. Er zullen op een of andere manier altijd kloosters blijven bestaan. Wat misschien nog belangrijker is is dat er altijd mensen zullen zijn, kloosterling of niet, die zich 100% willen inzetten voor hun medemens.



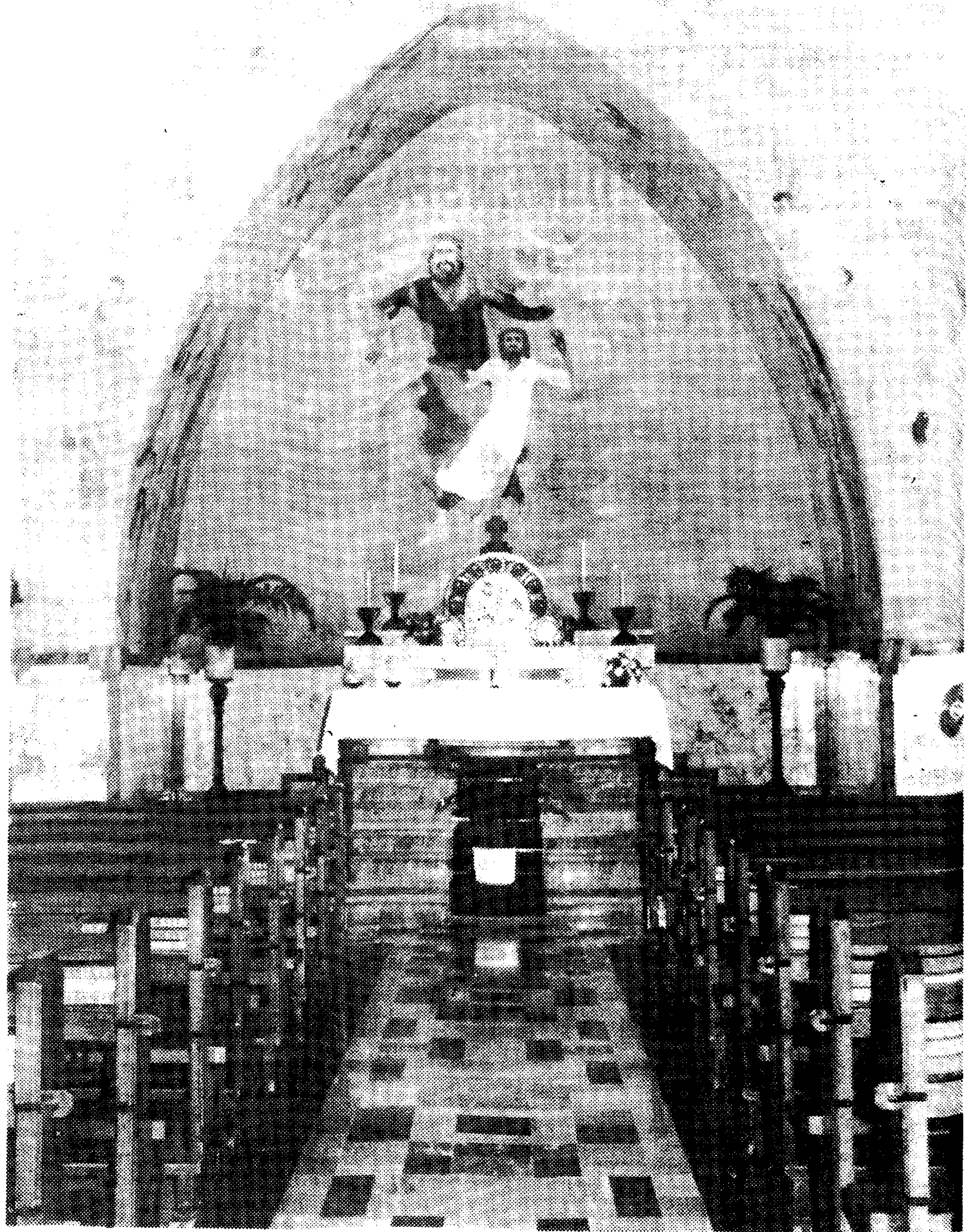
De afsluiting van een stuk geschiedenis:

Zusters Franciscanessen laten stempel achter in ziekenhuis

-door Ron Skomorowski-

DE HULDIGING DIE op 3 december zal plaatsvinden van de zusters Franciscanessen vormt de afsluiting van een stuk geschiedenis van ons eiland. Het is moeilijk om de invloed in het ziekenhuis- gebeuren op Curaçao in te schatten maar het is boven enige twijfel verheven dat hun invloed zeer groot is geweest. Als zij er niet geweest waren zou het ziekenhuis nooit geworden zijn wat het nu is en hoogst- waarschijnlijk lagen we mijlenver op de huidige toestand achter. Een stukje geschiedenis kan ons misschien enige helderheid verschaffen omtrent het belang van de zusters.

In 1863 verliet kapelaan van Roermund Curaçao. De taak als president van de RK- begrafenis- societeit "De Christelijke Weldadigheid" die enige jaren daarvoor was opgericht werd overgenomen door mgr. Kieckens, toen nog kapelaan. Mgr. Kieckens was van mening dat de Christelijke naasteliefde zich toch iets verder moest uitstrekken dan het verzorgen van een doodskist en een grafkuil. Hij was de mening toegedaan dat men een gasthuis voor zieke mensen moest oprichten. Dit gasthuis was bedoeld voor mensen die het zich niet konden permiteren om zelf thuis verpleegd te worden.



Om de nodige financiele middelen hiervoor te krijgen waren er plannen. Kieckens wilde eerst een systeem waar mensen maandelijks een bijdrage zouden leveren voor het gasthuis. Dit plan mislukte, het vond geen weerklank buiten het bestuur van de begrafenis- societeit. Er kwamen echter nieuwe plannen voor de oprichting van een 'gasthuis van arme lieden': Een grote collecte in april 1855 bracht een bedrag van meer dan 4000,- gulden in de kas. Met dit geld ging men aan de slag.

ZUSTERS

Mgr. Niewindt had via de bisschop van Breda een verzoek gericht aan de moeder-overste van de gasthuis- zusters om enige zusters naar Curaçao te sturen om hier te assisteren bij het opzetten van een gasthuis. Aan dit verzoek werd onmiddellijk voldaan. Op 22 oktober 1855 kwamen de zusters Ursula, Johanna en Dorothea aan. Op 1 december betrokken de zusters het aangekochte en heringerichte pand aan de IJzerstraat waar ze een tweetal dagen later (3 dec.) hun activiteiten begonnen.

De eerste zieke die werd opgenomen was Willem Sintjago Hoeverts. De eerste maand werden er vier mensen verpleegd. Al heel snel bleek het huis te klein te zijn en moesten er uitbreidingen komen. Op 30 juli 1857 werd de eerste steen door de toenmalige Gouverneur van Lansberge gelegd op de plaats waar nu het ziekenhuis staat. Maar de eerste uitbreidingen bleken snel onvoldoende te zijn. In 1882 werd door mgr. Kieckens een woonhuis met een grote koraal gekocht om de nodige ruimte ter verpleging te hebben.

AALMOES

Mgr. Kieckens was een grote baardige man uit een vermogende familie. Hoeveel geld hij uit eigen vermogen aan het hospitaal heeft geschonken is niet precies bekend, wel weten we dat hij in de laatste jaren van zijn leven ongeveer 50.000 gulden aan het ziekenhuis heeft geschonken. Op zijn sterfbed heeft hij het laatste wat hij bezat aan het hospitaal gegeven. Lachend schijnt hij gezegd te hebben: "Nu bedank ik God, want ik heb niets meer en beschouw nu alles wat ik krijg als een aalmoes". Het belang van mgr. Kieckens voor de ontwikkeling van het hospitaal mag dan ook niet onderschat worden. Hij was de animator. de persoon die het allemaal bedacht had.

Na de dood van mgr. Kieckens werd pastoor Blommerde de president en de rector van het gasthuis. In deze tijd groeide het aantal zieken dat in het ziekenhuis moest worden opgenomen erg snel. Men denkt dat de oorzaak hiervan te vinden is in het feit dat pastoor Blommerde bij veel mensen de vooroordelen ten opzichte van het gasthuis wist weg te halen. Echter er moest uitbreiding plaatsvinden. In de notulen van de bestuurs- vergadering van 7 februari 1895 lezen we dan ook: *De voorzitter deelt mede, dat het aantal verpleegden steeds aanmerkelijk toeneemt en er zelfs geen ruimte meer beschikbaar is, om ze behoorlijk te verplegen. De noodzakelijkheid wordt ingezien om de gebouwen te vergrooten, teneinde de steeds aanwassende verpleegden behoorlijk te kunnen verzorgen.*

GELE KOORTS

Dit alles maakte het noodzakelijk dat er vanuit Nederland steeds meer zusters moesten komen. Tot het 75jarig bestaan van het ziekenhuis is er een immens lange lijst van zusters die hier zijn komen werken. De meeste van deze zusters hebben het eiland nooit meer verlaten en zijn hier gestorven. De totaal andere omstandigheden die er op ons tropisch eiland heersten, ziekten zoals de gele koorts was er de oorzaak van dat een aantal zusters vlak nadat ze hier waren aangekomen stierven of voor langere tijd uit de roulatie waren. Naast het gasthuis kregen de zusters ook de leiding en verzorging van het huis voor melaatsen en het krankzinnig- gesticht.

Op 23 september 1877 vond er een grote orkaanramp plaats op Curaçao. Een viertal zusters waren op dat moment belast met de verpleging van de melaatsen en krankzinnigen, die gehuisvest waren op het rif. De zusters wilden van hun eigen verblijf oversteken naar het huis van de melaatsen omdat dit een grotere bescherming bood tegen het hoog- opspattende water.

WONDERBAARLIJK

Dit bleek echter onmogelijk te zijn, daarom gingen de zusters naar de kapel om te bidden. Een grote golf verzwolg het kapelletje en drie zusters hebben het met hun leven moeten bekopen. De vierde, zuster Tecla, heeft zich op wonderbaarlijke wijze samen met een krankzinnige oude vrouw weten te redden. De dag van de storm werd het feest van de H. Tecla gevierd en de zuster dankte haar patrones voor deze wonderbaarlijke redding. Dit verhaal maakt duidelijk dat de zusters het niet altijd even gemakkelijk hadden.

Het mag duidelijk zijn dat langzaam maar zeker het hospitaal steeds groter werd. De medische wetenschap heeft een hoge vlucht genomen en het is op z'n minst verwonderlijk dat veel, voor die tijd moderne apparatuur door het ziekenhuis aangeschaft kon worden. Dit maakte van het Elisabeth Hospitaal een van de modernste, misschien zelfs het modernste ziekenhuis van de omgeving. Waren de eerste zusters alleen maar liefdevol toegewijd aan hun taak en bestond behoefte aan gediplomeerd personeel.

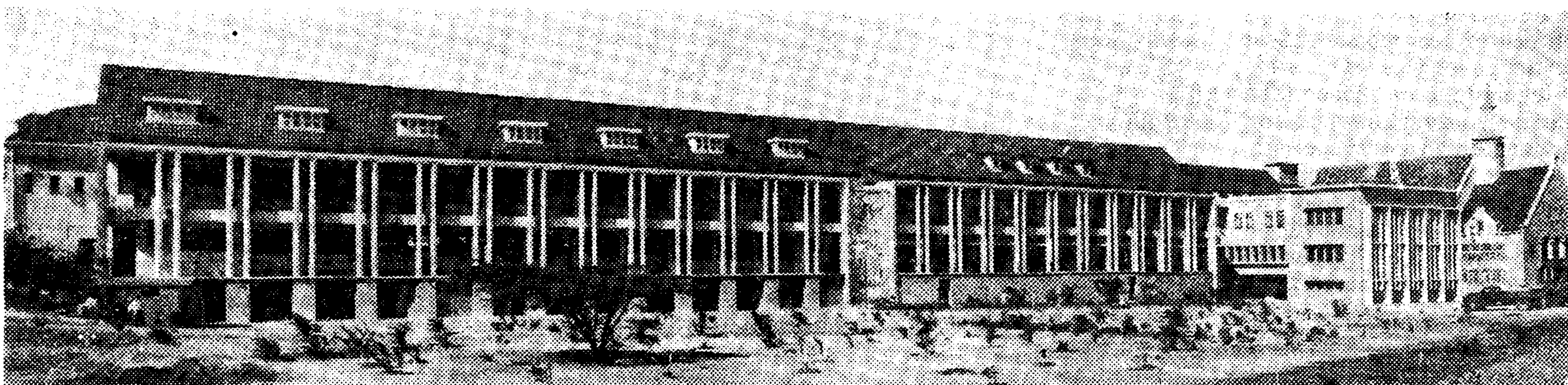
LEKENPERSONEEL

Zo kwamen ook de eerste gediplomeerde zusters naar Curaçao. Een andere ontwikkeling die tot heden doorloopt is die van het lekenpersoneel. Waren het eerst de niet- verplegende taken die door de leken werden uitgevoerd, langzaam heeft ook de leek zijn plaats in alle geledingen van het ziekenhuiswezen gekregen. De artsen die hun medewerking verleenden aan het gasthuis waren al van oudsher leken.

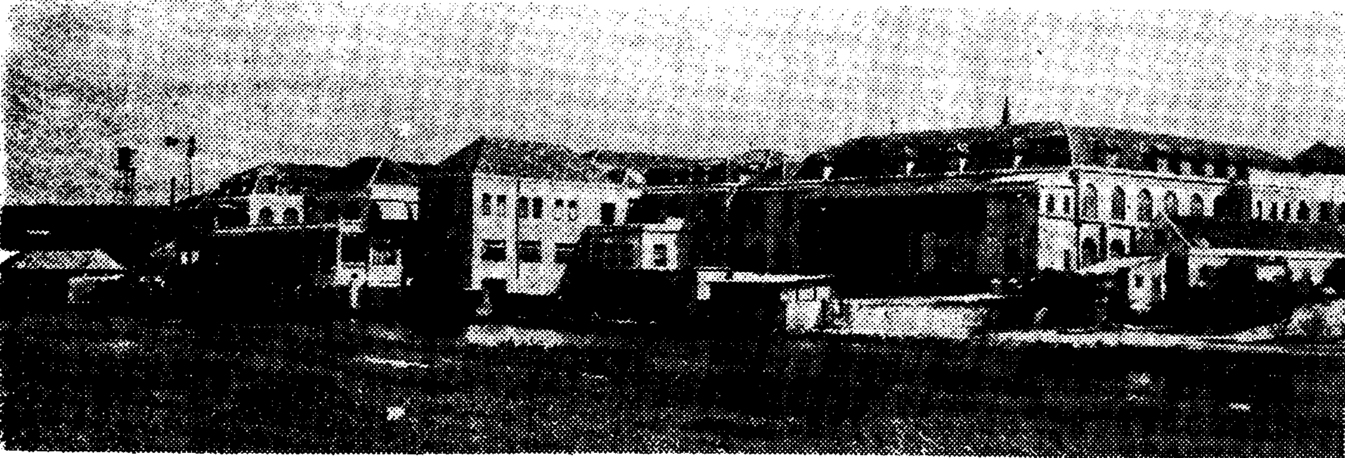
Het Elisabeth Ziekenhuis zoals we dat nu kennen heeft een lange geschiedenis achter de rug. Van hulpvaardige zusters tot computerscans. Van vier patiënten in een maand tot gespecialiseerd personeel. Kortom vanaf de tijd dat de eerste zusters hier voet aan wal hebben gezet, heeft het geesteskind van mgr. Kieckens een ware metamorphose ondergaan.

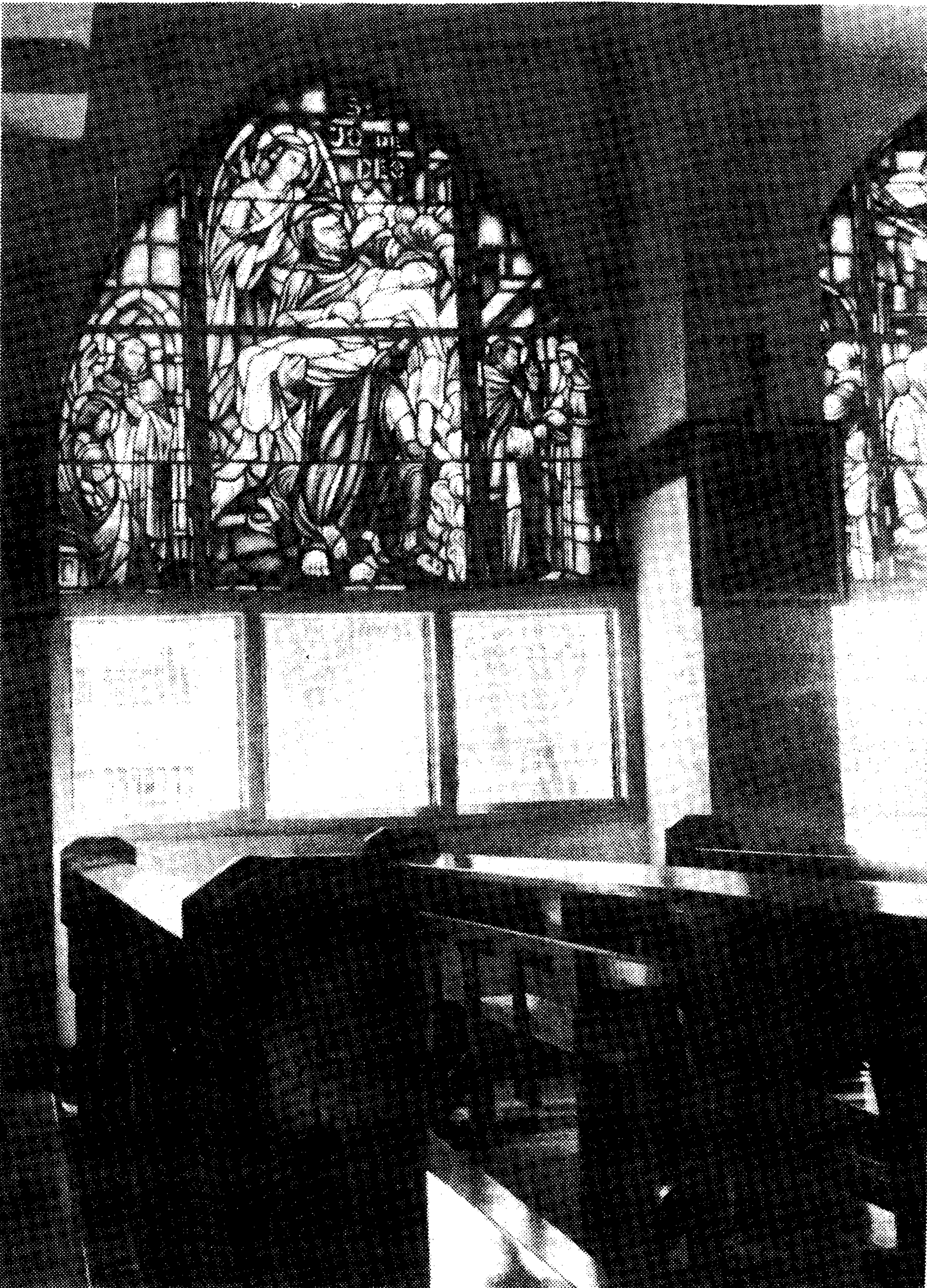
(Literatuur: Uitgave over het hospitaal i.v.m. het 75 jarig bestaan; Stenen getuigen uitgave ten behoeve van het 100 jarig bestaan; C.J.H. Engels, Het Sint Elisabeth Hospitaal te Curaçao; Encyclopedie van de Nederlandse Antillen).





...archieffoto's uit het gedenkboek van 100 jaar Sint Elisabeth Gasthuis...





St. Elisabeth

VELEN ZULLEN HET zich wellicht afgevraagd hebben waar de naam van ons ziekenhuis vandaan komt. Op 19 november 1897 werd door Mgr. Van Baars het ziekenhuis onder bescherming geplaatst van de Heilige Elisabeth. Elisabeth van Hongarije (ook genoemd: van Thüringen) werd geboren in 1207 en stierf in 1231. Ze had een buitengewoon gelukkig huwelijk met landgraaf Ludwig van Thüringen. Haar man is tijdens een van de kruistochten gestorven, waarna zij zich wijdde aan de ziekenverzorging.

Was ze voor de dood van haar man kapitaalkrachtig, na zijn dood werd ze verdreven uit haar slot. Ze bracht haar leven dan ook verder door in bittere armoede. Ze is patrones van de Derde Orde, een beweging waarbij mensen aangesloten zijn die hun leven en huwelijk in de geest van Franciscus v. Assissi willen beleven. (leken dus).

Met name het feit dat de zusters die hier naar Curaçao kwamen Franciscanessen waren en natuurlijk het gegeven dat Elisabeth zich voor de ziekenverzorging heeft ingezet heeft ertoe bijgedragen dat de Heilige Elisabeth de patrones van het ziekenhuis werd. Haar feest wordt op 19 november gevierd.

Rectificatie

IN HET LAATSTE gedeelte van de recensie betreffende Cornelis Goslinga: Martinus Joannes Niewindt in vierentwintig sonnetten van Wim Rutgers in de Ñapa 14 november, is abusievelijk een gedicht weggelaten. Omdat de kritiek van recensent Rutgers aan de hand van dat gedicht werd gegeven, willen we dat hierbij alsnog afdrukken.

Dat was Martinus Niewindts sober leven,
Die zwarte slaven bracht tot God de Heer,
Die heel dat sober leven tot Gods eer
Aan wat verworpen was, heeft willen geven.

En hoewel eerbewijzen niet uitbleven,
Hij werd benoemd tot ridder en zelfs meer:
De paus koos hem tot erekamerheer
Bisschop werd hij op pauselijke breve.

Was het alleen de taak door hem verricht,
Die hij bezag als een'ge, dure plicht
Om te gaan redden, wat reeds leek verloren.

Nederig voor Gods heilig aangezicht
En vol besef van zonde en gericht,
Wist hij zichzelve daartoe uitverkoren.

Derde Wereld boeren gevangen in vooruitgang

Biotechnologie: een ramp voor de Derde Wereld?



...het boerenleven in de Derde Wereld heeft een eigen waarheid...

...Ciba Geicy: producent van genetisch gemanipuleerde stoffen...

ONLANGS WERD IN Rome de 24e conferentie van de FAO, de voedsel- en landbouworganisatie van de Verenigde Naties gehouden. Eén van de onderwerpen, die ter sprake kwam, is de invloed van de biotechnologie op de voedselvoorziening in de wereld. De laatste jaren zijn er duizenden en duizenden artikelen geschreven over de biotechnologische revolutie in de landbouw, meestal met een juichende ondertoon. Met biotechnologie hebben we het instrument gevonden om de honger definitief de wereld uit te helpen, stellen de optimisten. Henk Hobbelink waarschuwt echter voor het tegendeel: "De huidige richting en toepassing van het biotechnologisch onderzoek zal leiden tot nog meer verpaupering onder de massa's landarbeiders en kleine boeren in de Derde Wereld. De research wordt gecontroleerd door grote multinationale ondernemingen en vindt slechts in het belang van de noordelijke landen plaats". Hobbelink, een 31-jarige Nederlandse landbouwkundige, heeft zich na zijn studietijd in Wageningen verdiept in de internationale ontwikkelingen in de zaadsector en de biotechnologie. Momenteel werkt hij bij het ICDA, de Internationale Coalitie voor Ontwikkelingsactie. ICDA is een organisatie waar Derde Wereld-groepen uit bijna alle OECD- landen bij aangesloten zijn en Hobbelink coördineert vanuit Barcelona de internationale campagne over zaden en biotechnologie van deze organisatie. Onlangs verscheen bij het ICDA een boekje van zijn hand: «New hope or false promise? Biotechnology and Third World agriculture».

WEEFSEL

In zijn boek noemt Hobbelink twee fundamentele aspecten van de biotechnologie, die met name voor de voedsel- productie van belang zijn: weefselkweek en genetische manipulatie.

"De weefselkweek- technieken creëren de capaciteit om weefsels en individuele cellen te isoleren en elke cel uit te laten groeien tot een nieuwe plant. Een weefsel van niet meer dan één kubieke centimeter kan wel één miljoen vrijwel identieke cellen bevatten", legt hij uit. "Weefselkweek geeft de plantenkweker de mogelijkheid om zijn productieproces enorm te versnellen en de kwaliteit te verbeteren. Met genetische manipulatie (recombinant DNA)) kan de veredelaar — iemand die door de ontwikkeling van nieuwe variëteiten de eigenschappen van een gewassoort probeert te verbeteren — de gewenste genetische eigenschappen van een cel isoleren en overbrengen op een andere.

Dit biedt vrijwel onbeperkte mogelijkheden om de genetische eigenschappen van een plant te veranderen. Ook dit betekent een enorme vooruitgang bij de ontwikkeling van betere, bestendiger en productievere planten- variëteiten. Vaak worden ook enzymen gebruikt om als versneller van een biologisch proces op te treden en zo nieuwe, gewenste producten op veel goedkopere wijze te verkrijgen.

TOEKOMST

Er lijkt dus een zonnige toekomst in het verschiet te liggen. De voedselproductie kan dankzij de ontwikkeling van betere planten- variëteiten, mogelijk gemaakt door de biotechnologie, enorm toenemen. Maar enkele voorbeelden kunnen de risico's voor de Derde Wereld verduidelijken. Neem suiker.

De biotechnologische revolutie ontwikkelt alternatieve verzoetings- middelen, waar steeds meer industriëlen een beroep op doen. HFCS uit maïs bijvoorbeeld, maar ook producten waar überhaupt geen landbouwgrond meer aan te pas hoeft te komen. De Duitse multinational Hoechts produceert bijvoorbeeld via biotechnologische processen het product Acefulsame-K in haar eigen fabrieken. Ook andere grote bedrijven produceren soortgelijke producten, die veel beter verzoeten dan suiker en langzaam maar zeker de suiker uit de markt zullen drukken.

De consequenties voor de meer dan vijftig miljoen arbeiders uit de Derde Wereld die werken op de suikerriet- plantages kunnen rampzalig zijn.

UNILEVER

Een ander voorbeeld biedt plantaardige olie. Momenteel gebruiken de grote voedingsmiddelen- industrieën nog verschillende olies voor verschillende producten: palmolie, kokosolie, aardnotenolie enzovoorts.

Unilever heeft echter een patent op de weefselkweek van oliepalmen en breidt de productie van palmolie in snel tempo uit. Elk jaar produceert Unilever via weefselkweek meer dan een miljoen identieke oliepalmpjes, die ze uitzet op plantages in de Derde Wereld. De nieuwe oliepalm levert dertig procent meer olie dan de oude varianten en kan voor meer doeleinden gebruikt worden. Waarschijnlijk weet de palmolie andere oliesoorten steeds uit de markt te drukken, wat dramatische sociale gevolgen kan hebben in landen als Senegal, waar andere olieplanten worden geteeld.

"Je kunt een multinational als Unilever niet kwalijk nemen dat ze streeft naar lagere kosten en winst- maximalisering. Maar wanneer ze er op wijzen dat ze werkgelegenheid scheppen in de Derde Wereld met hun uitbreiding van het aantal oliepalmplantages, zeggen ze er niet bij wat de catastrofale gevolgen in andere landen van de Derde Wereld kunnen zijn", aldus Hobbelink.

De biotechnologische revolutie kan dus zeer negatieve gevolgen hebben voor de werkgelegenheid bij plantages in de Derde Wereld. De grondstoffen die daar verbouwd worden, zullen of overbodig worden, of steeds meer onderling uitwisselbaar zijn.

Hobbelink: "De grondstof voor een multinational in de voedingsmiddelen- industrie is niet langer een plant, maar een bepaald bestanddeel van die plant, dat hij steeds vaker ook ergens anders uit kan halen of zelf kan produceren"

Even verontrustend is volgens Hobbelink de richting die het biotechnologisch onderzoek naar gewassen als rijst, tarwe en maïs is ingeslagen. "In de Derde Wereld bestaat er een tekort aan die producten, die basis vormen voor hun voeding en waar miljoen kleine boeren van moeten leven. Een verbetering van de teelt van deze gewassen in het zuiden is daarom heel erg belangrijk.

Maar het onderzoek naar de zaadveredeling van deze gewassen vindt plaats vanuit de noordelijke invalshoek. Er worden zaden ontwikkeld die afgestemd zijn op boeren met een monocultuur, die flink kunnen investeren in pesticiden, kunstmest, irrigatie en landbouwmachines, die streven naar opbrengst- verhoging en onder relatief stabiele en gunstige klimatologische omstandigheden plegen te verbouwen. Daar heeft een kleine arme boer in het zuiden weinig aan".

PROBLEEM

Het probleem is volgens Hobbelink, dat er in de Derde Wereld nog nauwelijks sprake is van landbouwkundig onderzoek dat gericht is op de eigen omstandigheden en actief samenwerkt met de inheemse boeren.

"De kleine boer in de Derde Wereld is veel meer gericht op oogstzekerheid dan opbrengstverhoging. In de loop van vele honderden jaren heeft hij een enorme hoeveelheid planten- variëteiten ontwikkeld, om zich in te dekken en tegen vaak wisselende, extreme situaties. Hij plant tarwe die goed tegen de kou opgewassen is, voegt tarwe toe die zware regenval verdraagt, enzovoorts. Zo verzekert hij zich van een oogst, ook al is de opbrengst van zijn variëteiten niet verbluffend hoog. Geld voor dure investeringen heeft hij niet. Van die situatie moet je uitgaan".

REVOLUTIE

Om zijn argumenten kracht bij te zetten wijst Hobbelink op de gevolgen van de Groene Revolutie. De Groene Revolutie was een poging om via het massale gebruik van zaden met een hoge opbrengst de voedselproductie in de Derde Wereld te verhogen. Die opzet slaagde gedeeltelijk: een land als India kan nu voedsel exporteren in plaats van importeren.

"Maar dat heeft het hongerprobleem niet opgelost", aldus Hobbelink. "In India leeft nog dertig procent van de bevolking onder het bestaansminimum. De kleine boeren hebben niet van de Groene Revolutie kunnen profiteren, omdat ze geen geld hadden voor pesticiden en kunstmest, omdat plagen hun oogsten vernietigden, omdat de wonderzaden het op hun velden niet deden, of omdat ze zich te diep in de schulden moesten steken. Zij zijn net zo arm, of nog armer, als twintig jaar geleden. Alleen een relatief kleine groep van boeren met veel grond en middelen is er beter van geworden".

De resultaten van de Groene Revolutie bewijzen dat méér produceren lang niet genoeg is om aan de honger een einde te maken. De massa's van kleine boeren moeten zelf genoeg verbouwen en verdienen om dat voedsel te kunnen kopen, anders neemt de ongelijkheid verder toe.

Voor een bedrijf als Shell, met flinke belangen in de zaadsector, is het economisch echter niet interessant om zijn onderzoek af te stemmen op de behoeftes van de kleine boeren in de Derde Wereld. Daar is te veel verscheidenheid en te weinig koopkracht. De grote multinationals streven naar een uniform zadenpakket, dat ze in grote hoeveelheden kunnen afzetten. Dat is winstgevend. Hun referentiekader is de landbouw in het noorden, ook al doen ze verwoede pogingen om in de Derde Wereld te penetreren, waarbij ze uiteraard beginnen bij de grotere, welvarender boeren. De biotechnologische revolutie zal in het noorden waarschijnlijk leiden tot een gigantische stijging van de overschotten. Men verwacht bijvoorbeeld dat tussen 1984 en 2000 de productie van maïs, soja en tarwe in de Verenigde Staten zal toenemen met respectievelijk 21 procent, 68 procent en 35 procent.

Dat zal leiden tot prijsdalingen op de wereldmarkt, wat weer negatieve consequenties heeft voor de kleine boeren in de Derde Wereld. Die kunnen niet tegen deze concurrentie op en verliezen hun inkomstenbron.

"Het zou absurd zijn om de biotechnologische revolutie zelf verantwoordelijk te stellen voor de problemen. Het gaat om de politieke en economische context, die bepaalt in welke richting het onderzoek plaatsvindt. Een voorbeeld: multinationale ondernemingen concentreren zich meer op het onderzoek naar planten- variëteiten die ongevoelig zijn voor pesticiden, dan op research naar variëteiten, die de plagen zélf doorstaan. Ze verkopen immers pesticiden. De Zwitserse multinational Ciba Geigy bijvoorbeeld biedt haar eigen zaden en pesticiden in één pakket te koop aan", aldus Hobbelink.

WONDERZADEN

Op zich kan de biotechnologische vooruitgang wel degelijk een positieve rol spelen bij de oplossing van het hongerprobleem, als het onderzoek daar op gericht wordt.

Hobbelink: "Je kunt in de Derde Wereld geen oplossingen verwachten van twee of drie wonderzaden, die op noordelijke voorwaarden zijn afgestemd. Je zult een veel grotere verscheidenheid aan zaden moeten handhaven, gezien de vaak totaal verschillende situaties waarin een gewas geteeld wordt.

Natuurlijk is zaadveredeling belangrijk en moet gestreefd worden naar opbrengst- verhoging, maar het heeft bijvoorbeeld geen zin om zaden te ontwikkelen, die vele kunstmest en pesticiden vereisen. En het is van fundamenteel belang om het landbouwkundig onderzoek in de Derde Wereld decentraal op te zetten en in nauw contact met lokale boeren te ontwikkelen. Die hebben vaak een verbazingwekkende praktische kennis over tientallen variëteiten van één gewas.

EROSIE

De huidige tendens naar het gebruik van slechts enkele "superzaden" brengt nog een kolossaal gevaar met zich mee: genetische erosie. Honderden variëteiten van rijst, met ieder hun eigen specifieke kenmerken, zijn al definitief verloren gegaan voor de mensheid, hoewel de landbouwers in de Derde Wereld er misschien wel honderden jaren over gedaan hebben om zo'n variëteit te ontwikkelen. Waarnemers verwachten bijvoorbeeld dat er van de duizenden soorten rijst in India aan het eind van de eeuw niet meer dan vijftig verbouwd zullen worden.

Deze schrikbarende teruggang kan zich tegen de biotechnologische revolutie zelf keren. Om een nieuw super-ras te ontwikkelen, hebben de veredelaars namelijk vele variëteiten van een gewas nodig.

Zo maken de Nederlandse aardappel- veredelaars — particulieren en onderzoeks- instituten — regelmatig uitstapjes naar het Andes- gebergte in Zuid-Amerika, waar de aardappel oorspronkelijk vandaan komt.

Daar zoeken ze enkele exemplaren van nog niet gebruikte variëteiten, in de hoop met de speciale eigenschappen van die variëteiten hun super-ras te verbeteren. Naarmate het beperkte aantal super-rassen echter steeds grotere oppervlakten landbouwgrond zal bedekken, zal het steeds moeilijker worden om oude variëteiten van planten op te sporen, laat staan dat zich op natuurlijke wijze nieuwe variëteiten zouden vormen.

Men probeert dit probleem te ondervangen met de zogenaamde genenbanken, waar men de diversiteit aan zaden opslaat. Die genenbanken bevinden zich echter vooral in het noorden en werken zeker niet optimaal. Ironisch genoeg betalen de veredelaars uit het noorden nauwelijks voor de unieke variëteiten die ze als grondstof gebruiken en die ze bijna altijd in de Derde Wereld moeten zoeken.

Als ze klaar zijn met hun werk en een verbeterde visie van hun super-ras hebben ontwikkeld, krijgen ze kwekersrechten op hun nieuwe variëteit en moet er natuurlijk flink geld betaald worden voor de zaden. De belangrijkste veredelaars, de grote multinationale ondernemingen, oefenen zelfs druk uit op de nationale regeringen om kwekersrechten om te zetten in industriële patenten. Een industrieel patent betekent een nog veel grotere controle van de veredelaar op het door hem ontwikkelde zaad en vergroot de grip van de multinationale ondernemingen op de afnemers, ook in de Derde Wereld, en werkt de concentratie in de zaadveredelingssector in de hand.

Op de FAO- conferentie kwam dit aan de orde, evenals het tegenovergestelde idee: de erkenning van de rechten van de Derde Wereld als leveranciers van grondstoffen — unieke planten- variëteiten — voor de veredelings- industrie.

Sommige Derde Wereld- landen pleiten ervoor dat de erkenning van deze rechten vorm krijgt in een "genenfonds". Dit fonds zou het opzetten van landbouwkundig onderzoek en genenbanken in de Derde Wereld zelf moeten bevorderen.

FONDS

Henk Hobbelink: "De oprichting van zo'n fonds zou een heel positieve stap betekenen, mits het onderzoek maar uitgaat van de behoeftes van kleine boeren in de Derde Wereld.

Uiteindelijk denk ik dat de toekomst niet beslist wordt op een conferentie, maar aan de basis, en met name door de invloed die boeren- bewegingen in de Derde Wereld kunnen uitoefenen op hun nationale overheden om een verantwoord landbouwbeleid te voeren en niet achter de noordelijke modellen aan te lopen. Van hun kracht zal het afhangen of de Derde Wereld kan profiteren van de biotechnologische revolutie, of dat haar rol gereduceerd blijft tot leverancier van steeds zeldzamer genen, achterland voor plantages met een beperkt aantal producten, vuilnishoop voor de voedseloverschotten uit het rijke noorden en klant voor de aankoop van zaden, kunstmest en pesticiden die niet zijn afgestemd op de oplossing van probleem nummer één: de honger in de Derde Wereld".

(uit de Haagsche Courant)

HENK HOBBELINK

Bemiddeling gewenst

ONDANKS DE AANSTAANDE verkiezingen lijdt Suriname nog steeds zwaar. De strijd tussen het Jungle Commando van Brunswijk en het leger van Bouterse eist al ruim een jaar een zware tol. Meer dan tienduizend bosnegers hebben de wijk moeten nemen naar Frans- Guyana. De economie is voor een groot deel geruineerd. Het is prijzenswaardig dat de VN- rapporteur voor standrechtelijke executies, Amos Wako, een (naar nu blijkt mislukte) poging heeft gedaan een bemiddeling door de Verenigde Naties tot stand te brengen.

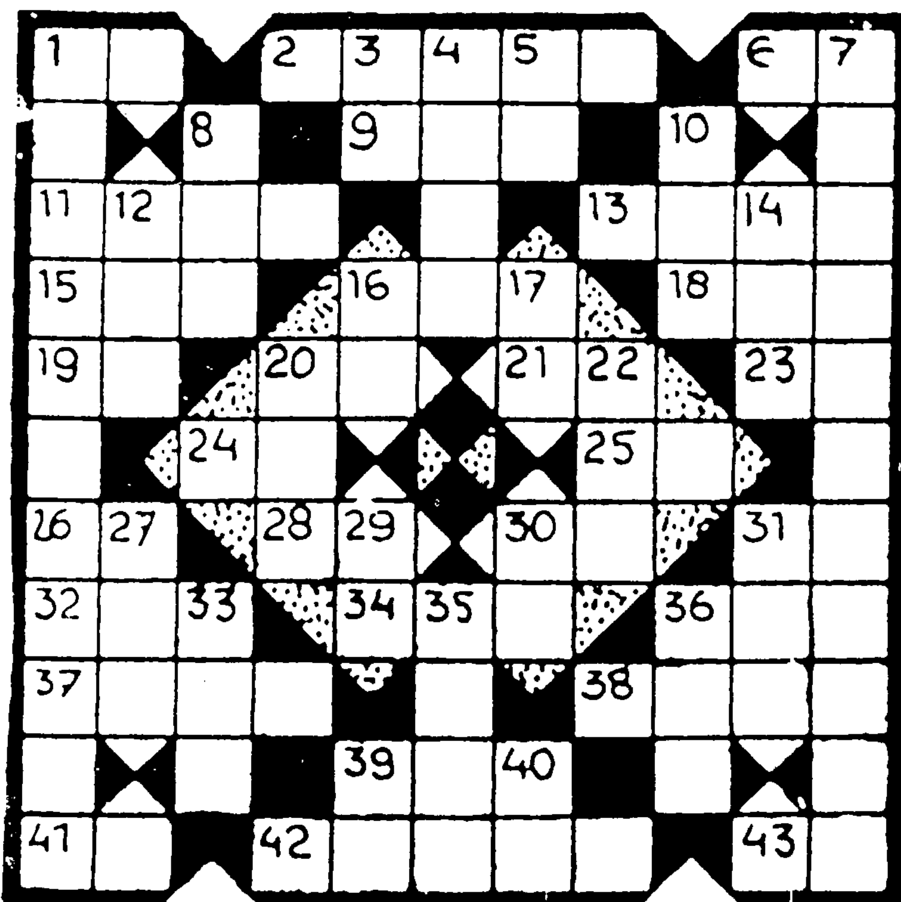
De Surinaamse bevolking verlangt naar een oplossing. In kringen van de "oude" politieke partijen valt al langer te horen dat er met Brunswijk moet worden gesproken. De vakbeweging heeft zich, onder meer bij monde van vakbondsleider Fred Derby, eveneens in deze richting uitgelaten. En binnen het leger lijken er krachten aanwezig die een oplossing wensen via onderhandelingen. Een recente wat schemerachtige (eveneens mislukte) poging tot bemiddeling uit die hoek wijst daarop.

De poging van Wako is de meest serieuze tot nu toe. De Verenigde Naties zijn verreweg het beste instrument om in Suriname een oplossing te bewerkstelligen. Dat de poging van Wako op niets is uitgelopen, lijkt toe te schrijven aan het ontbreken van politieke druk. Suriname is slechts een kleine vlek op de wereldkaart. En de secretaris- generaal van de VN, Perez de Cuellar, heeft met de oorlog tussen Iran en Iraq wel iets anders aan zijn hoofd.

Enkele landen zouden voor die druk in het VN- hoofdkantoor in New York kunnen zorgen. Nederland heeft er zeker belang bij dat aan het geweld een eind komt. De stroom van migranten uit Suriname naar Nederland is weer groeiende. En ook de bosnegers in Frans- Guyana zouden wel eens de behoefte kunnen krijgen naar Nederland te komen. Toch is voor Nederland slechts een rol weggelegd achter de schermen met zeer stille diplomatie. Meer activiteit van Den Haag werkt in bepaalde kringen in Paramaribo nog altijd als een rode lap. Frankrijk zal mogelijk ook actief willen worden. De aanwezigheid van de duizenden Surinamers in een land dat zelf slechts 60.000 inwoners telt. Berichten over irritatie zijn er al. Zo werd onlangs de Franse prefect met stenen bekogeld. Misschien dat ook de Verenigde Staten zich voor een bemiddelingsrol van de VN sterk willen maken. Het is tenslotte het dochterbedrijf van de Amerikaanse aluminium- gigant Alcoa dat door de activiteiten van Brunswijk deels is verlamd.

Of een bemiddeling ook resultaat oplevert blijft onzeker. De strijders van Brunswijk zullen mogelijk de druk op de ketel willen houden om het democratisch proces te bewaken. Bovendien zijn de haatgevoelens onder de bosneger- bevolking na het brute legergeweld hoog opgelaaid. En waar zouden de guerrilla- strijders uiteindelijk naar toe moeten? Nederland lijkt nog de enige uitwijkplaats. De leden van het commando zullen zich echter ook moeten realiseren dat de strijd na vrije verkiezingen op 25 november meer het karakter van een rebellie krijgt. Maar een bemiddelings- poging blijft hoe dan ook gewenst. De geteisterde Surinaamse samenleving verdient het uit haar lijden te worden verlost.

Kruiswoordpuzzel



HORIZONTAAL: 1. heilige; 2. bijbels figuur; 6. spil; 9. model; 11. titel; 13. bijwoord; 15. grondsoort; 16. bevel; 18. pausennaam; 19. godsdienst; 20. spil; 21. ten bedrage van; 23. Frans lidwoord; 24. uitroep; 25. rund; 26. oude lengtemaat; 28. noot; 30. voorzetsel; 31. voorzetsel; 32. vangwerktuig; 34. keurig; 36. open strook in een bos; 37. wild zwijn; 38. getroffen; 39. snijwerktuig; 41. het Romeinse rijk; 42. laan; 43. titel.

VERTICAAL: 1. plant, groente; 3. lengtemaat; 4. deel van een bijenkorf; 5. bijwoord; 7. beroep; 8. afgelegen; 10. speelgoed; 12. eikeschors; 14. klein vertrek; 16. vaartuig; 17. water in Noord-Brabant; 20. bloeiwijze; 22. pel; 27. vreemde munt; 29. voegwoord; 30. deel van de bijbel; 31. bid; 33. moment; 35. insekteneter; 36. mak; 39. inhoudsmaat; 40. vreemde titel.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

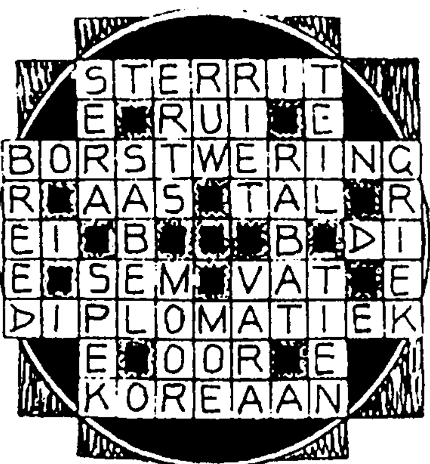
Tito de Cuba
Sabana Blanco 40
Aruba

De winnaar kan zijn prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Aruba, Nassaustraat 110 (tijdens kantooruren).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóóR donderdag 26 november 1987 tien uur 's morgens en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:



KIESKEURIG

Fijnmechanische Techniek

FIJNMECHANISCHE TECHNIEK ZOU je de techniek kunnen noemen die zich bezighoudt met de fabricage van technische middelen, die de menselijke zintuigen en het menselijke denken te hulp moeten komen. Voorbeelden van fijnmechanische instrumenten zijn boekhoud- en rekenmachines, medische instrumenten, matrix-printers en autofocuscamera's.

Voor het ontwerpen en vervaardigen van deze instrumenten moet men naast een praktische instelling een goed theoretisch inzicht hebben in de natuurkunde, electrotechniek en elektronica om de werking van de producten te kunnen begrijpen.

MTS

Aan de Christiaan Huygensschool te Rotterdam en aan de Leidse Instrumentmakersschool wordt het vak «Fijnmechanische Techniek» onderwezen.

Een MAVO- of LBO- diploma met wis- en natuurkunde wordt als eis gesteld. In Leiden neemt men bij voorkeur slechts jongeren tussen zestien en achttien jaar aan. Met nadruk wordt er op gewezen, dat kandidaten met een theoretische vooropleiding (MAVO-HAVO) een uitgesproken praktische aanleg moeten hebben.

De duur van de opleiding is vier jaar. De eerste drie jaren krijgt men volledig dagonderwijs. Dit gedeelte wordt met een examen afgesloten. Bij slagen wordt een MTS-verklaring afgegeven. Na het doorlopen van een praktijkjaar wordt het diploma uitgereikt.

In Rotterdam bestaat de mogelijkheid in plaats van de 4-jarige opleiding te volgen er in een rustiger tempo van vijf jaar over te doen. De algemeen vormende vakken waarin onderwezen wordt, zijn: Nederlands, Engels, Duits, maatschappijleer, wis-, natuur- en scheikunde. De theorievakken zijn constructieleer, materialenleer, instrumentenleer, gereedschapsleer, bedrijfskunde en meet- en regeltechniek.

HTS

Om toegelaten te kunnen worden, is een diploma HAVO of VWO met wis- en natuurkunde vereist. Een MTS-diploma geeft ook toegang. Net als bij de MTS is succes bij deze studie alleen mogelijk als men naast theoretisch inzicht ook beschikt over voldoende praktische aanleg.

Tijdens de opleiding wordt veel aandacht besteed aan het ontwerpen, het automatiseren en het organiseren. Ontwerpen vereist kennis van mechanica, materiaalkunde, fabricagetechniek en constructie- elementen. Bij het automatiseren van productieprocessen speelt de informatica een grote rol. Tot het gebied van de organisatie behoren kostenbeheersing, planning en voorraadbeheersing.

De studie duurt vier jaar en is onderverdeeld in een basisstudie, een praktijkstudie, de voortgezette studie en de eindstudie. In het eerste jaar van de basisstudie wordt veel aandacht besteed aan de basisvakken wiskunde, informatica, mechanica en natuurkunde. Ter ondersteuning van deze vakken worden praktica gegeven in laboratoria, tekenzaal en werkplaats.

Het tweede studiejaar wordt vooral besteed aan onderwijs in beroepsgerichte vakken als fijnmechanische techniek, technische mechanica, ontwerpleer, systeem- en regeltechniek, materiaalkunde en elektrotechniek.

De praktijkstudie vindt in het derde jaar buiten de school plaats. In het vierde jaar wordt de studie voortgezet waarbij gekozen kan worden uit de volgende varianten: Automatiseren, Ontwerpen. Automatiseren legt de nadruk op flexibele productieprocessen. Vooral procesbesturing via computer krijgt aandacht.

Ontwerpen is het proces dat de grondslag vormt voor het vormgeven van nieuwe producten en nieuwe methoden. Bij produceren houdt men zich bezig met vraagstukken van opzet, inrichting en verzorging van het productieproces. De tweede helft van het vierde studiejaar vormt de eindstudie. De student werkt dan aan een afstudeerproject dat in overleg met de begeleider wordt samengesteld. Dit onderdeel wordt afgesloten met een mondelinge voordracht en een verdediging.

Voor meer inlichtingen:
- Christiaan Huygensschool, Benthemstraat 15, 3032 AA Rotterdam;
- Leidse Instrumentmakersschool, Nieuwsteeg 18, 2311 SB Leiden;
- Chr. HTS-Hilversum, Kolhornseweg 25, 1213 RS Hilversum.

PEDRO CASIMIRI





Postzegels

NA DE UITPUTTENDE behandeling van de Griekse Olympiade- serie van 1960 belanden we in het Afrikaanse Guinea of Guinée, een voormalige Franse kolonie, die na het verwerven van de onafhankelijkheid op 2



oktober 1985 onder leiding van haar president van het eerste uur, Sekou Touré, intensief geprobeerd heeft op eigen benen te staan. Het lofwaardige streven om volkomen los van Frankrijk door het leven te gaan, liep echter op een volledige mislukking uit en nog steeds is mede daardoor Guinea of Guinée één van de armste landen van Afrika.

SQUAW VALLEY 1960.



De Posterijen van Guinée hebben zich in de beginjaren van de republiek vrij bescheiden opgesteld, maar naar mate de armoede zich aandiende, steeg het aantal



uitgiften. In 25 jaren tijds werden 818 verschillende postzegels en 38 soevenier- velletjes uitgegeven. De Olympiade van Rome in 1960 wordt met een vijftal zegels bedacht. Men waagt er echter geen nieuwe zegels aan, maar overdrukt enkele uitgiften uit 1959. De moeilijkheid voor de verzamelaars is echter wel, dat op drie van de vijf zegels de opdruk "JEUX OLYMPIQUES - ROME 1960" of met groene of met rode inkt is aangebracht.

Om te beweren, dat dit met vooropgezette bedoeling is gebeurd om de kompleetheids- maniakken tot de aanschaf van twee series te dwingen, lijkt mij beslist wat te ver gezocht. Op de twee overige Guinese zegels is blauwe inkt gebruikt. Van het Afrikaanse Guinea verhuizen we nu naar Haïti op het Caraïbische eiland Hispañola. De Haïtiaanse Posterijen wagen aan de Winterspelen van Squaw Valley in de USA één gewone frankeerzegel en een drietal luchtpost- zegels.

Evenals Guinea brengt ook Haïti geen nieuwe zegels in omloop, maar grijpt terug naar de uitgifte ter gelegenheid van de derde Panamerikaanse Spelen te Chicago in 1959. Een simpele overdruk: VIII- ème JEUX OLYMPIQUES D'HIVER - CALIFORNIE USA 1960 in boogvorm over de Olympische ringen en klaar is Kees. Voor de Olympiade van Rome laten de Haïtiaanse Posterijen wel een aantal nieuwe zegels vervaardigen. Vier gewone frankeerzegels, drie luchtpostzegels en een soeveniervelletje vormen de buit.

De frankeerzegel van 10 centimes toont de Olympische toorts en het stadion van Melbourne. Op de zegel van 20 centimes haalt men de beroemde discuswerper van Myron maar weer eens van stal. Op de achtergrond van deze zegel ziet men het stadion van Rome. De zegel van 50 centimes heeft als zegelbeeld de beeldenaar van Pierre de Fredy, baron de Coubertin met op de achtergrond de intocht van de atleten in het stadion van Melbourne in 1956. Op de zegel van 1 gourde wordt de toeschouwer een blik gegund op het Azeroff-stadion van Athene in 1896.

Bij de Haïtiaanse luchtpostzegels is de rangschikking iets anders. Op de zegel van 50 centimes ziet men de beeldenaar van Baron de Coubertin, de Olympische toorts en het stadion van Melbourne. Op de zegel van 1,50 gourdes de discuswerper van Myron en het stadion van Rome. De zegel van 2,50 gourdes toont de intocht van de atleten in 1896 te Athenen en in 1956 te Melbourne. Op het soevenierbloc worden de zegels van 1 en van 2,50 gourdes nogmaals ten tonele gevoerd. Het velletje heeft de afmetingen van 105 x 57 millimeter en draagt aan de bovenzijde het opschrift REPUBLIQUE D'HAITI en aan de onderzijde de tekst JEUX OLYMPIQUE ROME 1960. Beide bloczegels zijn ongetand.

Van Haïti trekken we nu naar Europa, naar Hongarije. In dit Middeneuropees land, waar de Posterijen aan een constante postzegel- broekhoest schijnen te lijden, werden de Spelen van Squaw Valley vereerd met een serie van zeven zegels, waarop achtereenvolgens te zien zijn: de ski- marathon (30 filler), ijshockey (40 fi.), een ski- springer (60 fi.), hardrijden op de schaats (80 fi.), de ski- afdaling (1 forint), kunstrijden op de schaats (1,20 fo.) en het embleem van deze Winterspelen (2 fo.). Zoals te doen gebruikelijk is deze serie ook nog volledig ongetand in omloop.

De getande en de ongetande serie ter gelegenheid van de Romeinse Olympiade bestaat uit elf zegels en één soeveniervelletje, waarop de navolgende sporten een beurt krijgen: roeien, boksen, kruisboog- schieten, discuswerpen, volleybal, speer werpen, paardrijden, worstelen en pistoolschieten. Verder mag u op de zegel van 2 forint een Romeins standbeeld van Romulus en Remus bekijken en op de zegel van 3 forint het Hongaarse Olympische insigne. Tot mijn spuit heb ik geen afbeelding van deze laatste zegel voorhanden. Het soevenierbloc, getand en ongetand, bevat een zegel van 10 forint, waarop te zien zijn: de Olympische ringen, het Olympische vuur en de Romeinse wolvin met Romulus en Remus.

M.ARVIS

(wordt vervolgd)

KARIKARI

1976 — Op Playa Kanoa lagen in 1983 de boten: Surprise, Gladimir, Shindig, Camel, Junior, Bon Gai, Terror, Endy, Meindert, Agila, Nadin.

1977 — Tieners hadden vroeger in de samenleving geen betekenis. Ze werden vooral negatief gezien; ze moesten braaf zijn en vooral nog heel veel leren wilden ze meetellen in de maatschappij.

1978 — In een gesprek met vrij donker gekleurde indianen van Santa Cruz op Aruba viel telkens de uitdrukking: "Wij blanken van Aruba".

1979 — "Vanaf Para Mira bij Samí liep vroeger een geest met een lantaarn tot aan het binnenwater; hij was niet bang en ging voor niemand opzij".

1980 — "Voor wie zijn moeder niet eert, is er niet eens plaats in de hel", beweert Shon Pa van Zegu.

1981 — Een vrouw, die ongesteld is, mag haar hand niet in een ton met varkensstaarten steken; ze bederft heel de inhoud en er komen maden in.

1982 — Op Aruba haalde men particulier ook goud uit losgehakte stenen; geperforeerde gaven de meeste kans.

1983 — Aan data- cactussen wordt vaak de was opgehangen; een lijn houdt dikwijls niet, de was waait eraf of slaat om de draad door de straffe wind.

1984 — Bij te hoge bloeddruk moet je twaalf blaadjes van appeldam uitkoken, laten afkoelen, drie keer zeven door een doekje en dit driemaal per dag, om de andere dag drinken; geneest in acht dagen.

1985 — Iets niet wagen omdat het te riskant is, wordt uitgedrukt met: «Por hunga ku awa, no ku kandela», met water kun je spelen, niet met vuur.

1986 — Gerenommeerde kachu- blazers van Montaña Abao waren Wan 'i Nene, Sofí Cijntje en Martin Pui; men noemde hen «rei di kachu».

1987 — Als een braak stuk grond gewied moest worden, werden buren en vrienden met een chapi gevraagd te komen werken en dat werk heette «bende bachi», zijn jasje verkopen.

1988 — Vanaf de Se Seinpos werd ook dagelijks tweemaal de tijd aangegeven; men hees een vlag om twaalf en drie uur.

1989 — Ook bij het zien van de nieuwe maan was het gewoonte een kruisteken te maken.

1990 — "Mijn vader wilde zijn achternaam laten veranderen, die bij het gouvernement verkeerd stond opgetekend, maar dat kostte toen vijftig gulden, een kapitaal in die tijd".

1991 — De vrucht van de taki heeft een harde pit; als je die kapot bijt, krijg je een zachtere en die is zeer goed eetbaar.

1992 — Op Noord di Saliña van Bonaire houdt men ervan de laatste letter van een woord en soms een hele lettergreep weg te laten: «juá ta smak meko ku galín, juana ta smaak meskos ku galiña».

1993 — Wilde kalbasvruchten, die van de boom vallen, trekken slangen aan. Zo beweert althans Shon Pa van Zegu.

1994 — Aan de voet van de Seru Bito in Klein Sint Joris moet ergens een steen de toegang afdekken tot een nagenoeg onbekende grot.

1995 — Op Bonaire heeft een bekend figuur geleefd, Ernst Makaku; hij speelde viool en bood zich bij ieder feest aan om muziek te komen maken.

Paul Brenneker

Bolita pa Koktel

Recept

—di Bunchi Römer—

Mas o ménos 24 bolita

Mester di:

Pa e *bolitanan*:

1 bleki di kangreu
½ siboyo, kòrtá chikí chikí
1 telep di soya sous
¼ telep di kominu
1 webu, bon batí
¼ kup di aros herebé
1 kuchara di maisena, diluí den
1 kuchara di awa
salu i peper na smak
zeta pa hasa e bolitanan

Pa e *sous*:

1 telep di suku
1 telep di binager
½ kup di catsup
peterseli, kòrtá chikí chikí
1 telep di maisena, diluí den
1 kuchara di awa

Moda di prepará:

1. Machiká e kangreu bon i bru'é ku e siboyo.
2. Buta e meskla den un kònchi i buta soya sous i kominu aden. Brua bon.
3. Meskla e aros ku e maisena i e salu i peper, brua esaki tambe den e kangreu.
4. Brua e webu bon batí den e meskla i forma bolita, no muchu grandi.
5. Hasa e bolitanan den zeta kayente, te ora nan ta bunita kölö di oro.
6. Laga nan skore, tene nan kayente, miéntras ta traha e sous.
7. Dirti e suku den e binager i brua esaki den e catsup. Basha e maisena aden i laga e sous bira poko diki. Si e ta muchu diki, ta lèk poko awa aden.
8. Basha e sous riba e bolitanan i stroi e peterseli kòrtá chikí ariba.



Pakkerdjes

Dushi,
You are the sunshine...
My only sunshine!
....

Arubaanse kersen blijken erg in trek en verhogen de stemming.

Ouwe,
Masha, masha Pabien!
Een heel dikke zoen.

Het opgeven van "Pakkerdjes", die respectievelijk vijf en tien gulden kosten, kan geschieden bij het redactie- secretariaat van de Amigoe. De Amigoe behoudt zich het recht voor de plaatsing van een "Pakkerdje" op basis van zijn inhoud te weigeren.



VERSCHILLENDE SERIES POSTZEGELS ZIJN DOOR HEM ONTWORPEN

Kunstschilder Wilson Garcia:

"Ik heb veel te weinig tijd voor wat ik wil doen"

POSTZEGELS WORDEN VAAK achteloos op een enveloppe geplakt zonder dat men er echt aandacht aan besteedt. Soms is de zegel echter zo mooi of opvallend, dat men wat langer en bewust kijkt waar deze vandaan komt. Voor andere mensen hebben postzegels juist grote waarde. Die hebben er hun hobby van gemaakt en besteden er uren aan om de mooiste en meest exclusieve exemplaren te vergaren.

Hoe komt zo'n postzegel eigenlijk tot stand? Daar gaat heel wat werk in zitten, zo blijkt uit een interview met WILSON GARCIA. Op 1 december komt er een nieuwe serie postzegels uit met afbeeldingen van bedreigde diersoorten op de Nederlandse Antillen.

Die postzegels zijn ontworpen door Wilson Garcia. Hij is kunstschilder en geeft les aan de Pedagogische Akademie. Daarnaast houdt Garcia zich bezig met het ontwerpen van programma's, posters, boekillustraties, postzegels en platenhoezen. Na zijn tekencursus voor kinderen op zaterdagochtend sprak NEL CASIMIRI met hem over zijn werk en klaagde Garcia: "Ik heb veel te weinig tijd voor wat ik wil doen".



ALS GARCIA IN de publiciteit komt, is het meestal over zijn schilderwerk. Hij is echter net begonnen met een nieuwe stijl van werken en heeft nog geen tijd gehad om dat uit te diepen. Het ontwerpen van postzegels vraagt echter een heel andere techniek. Hij is in eerste instantie ook verbaasd over de belangstelling. Dat gebeurt nooit. Er komen nieuwe postzegels. Dat wordt aangekondigd. Daar staat dan de naam van de ontwerper bij en daar blijft het bij.

Maar uiteindelijk wilde hij toch vertellen hoe dat in zijn werk gaat. De Posterijen benaderen hem ruim van te voren met een verzoek of hij een nieuwe serie wil ontwerpen. Zij vertellen daarbij wat het onderwerp van de serie moet zijn en de kunstenaar kan dan beslissen of hij het wil doen. Hij kan er ongeveer drie maanden over doen. De eerste keer dat zo'n verzoek Garcia bereikte, was al in 1973. Het ging om een serie zegels voor de Vereniging voor Veilig Verkeer. Hij vond het een leuke uitdaging, maar wist nog niet goed hoe het in zijn werk ging. Hij maakte die eerste keer collages van ongeveer 60 bij 90 centimeter en die werden ook gebruikt voor de zegels.



...illustratie uit het boek Chimi-chimi...

TE GROOT

Als het ontwerp door de minister van Verkeer is goedgekeurd, gaat het naar Joh. Enschede, de drukker, in Nederland die de zegels verder verzorgt. Als iets in het ontwerp niet duidelijk genoeg is, neemt de drukker zelf contact op met de ontwerper. Ze veranderen nooit zelf iets aan het ontwerp, ze hebben altijd eerbied voor de ontwerper, maar soms komt een ontwerp niet goed uit als het gedrukt wordt. Ook de kleuren kunnen afwijken, omdat de drukker met andere kleuren werkt.

Na die eerste keer heeft Garcia heel wat bijgeleerd over de postzegels. Hij is zelf op bezoek geweest bij de drukker in Nederland en daar heeft men hem verteld over de mogelijkheden en de moeilijkheden. Zo was zijn eerste ontwerp veel te groot. Het ontwerp mag niet meer dan zes keer het formaat van de uiteindelijke postzegel hebben om er zeker van te zijn, dat het hele ontwerp goed uitkomt. Bij een verdere verkleining gaan details verloren en daardoor veranderen de verhoudingen van het ontwerp.

FOLDER

Bij het ontwerpen van een postzegel hoort ook het ontwerpen van de folder die de Posterijen verspreidt als reclame en het ontwerpen van een stempel dat gebruikt wordt op de eerste dag van uitgifte. Zo'n stempel heeft geen kleur en geen vlakken. Het zijn alleen lijnen, maar moet wel in dezelfde geest ontworpen zijn als de zegels.

Er zijn verschillende opdrachten mogelijk en dat houdt verband met het onderwerp. Soms moet er een foto van een persoon op de zegels staan of bijvoorbeeld een bepaald gebouw. Dan is het beeld gebonden en is de kunstenaar alleen vrij in het maken van de compositie. Deze keer was de opdracht FAUNA.

Garcia zelf koos voor het afbeelden van bedreigde diersoorten op de Nederlandse Antillen en daarvoor nam hij contact op met de Stinapa. Hij probeerde dieren te vinden, die de hele Antillen bestrijken, dus niet alleen Curaçao, maar ook Bonaire en de Bovenwinden. Ze moesten specifiek zijn voor de eilanden. In eerste instantie dacht Garcia aan de Bonaireaanse lora, maar het bleek bij nader onderzoek dat die al diverse keren staat afgebeeld op de postzegels. Daarna kwam het idee van de leguaan, die kenmerkend is voor Bonaire en Curaçao samen. Op de andere zegels staan het Curaçaose hert en de keerkringvogel van de Bovenwinden.

STINAPA

Met behulp van Stinapa ging hij op zoek naar foto's en gegevens over de dieren en tijdens het verzamelen van de gegevens ontstaat dan een beeld. Bij het uitwerken van dat beeld moet de ontwerper rekening houden met de tekst op de zegels. Vooral het getal dat de waarde aangeeft, moet duidelijk zichtbaar zijn voor de beambten die ermee moeten werken.

Op deze zegels staat naast de waarde en de aanduiding Nederlandse Antillen ook nog de Latijnse naam van de afgebeelde diersoort. Dat laatste echter heel klein en alleen leesbaar door degenen, die er echt moeite voor wil doen.

Op de buitenkant van de folder staat ook een afbeelding van het Curaçaose hert. Er wordt in de folder aandacht geschonken aan het 25-jarig bestaan van de Stinapa. Daarom wordt eerst verteld wat het doel is van de Stinapa en daarna het een en ander over het werk van de stichting. Tenslotte beschrijft de folder de drie afgebeelde diersoorten.

Het biná of Curaçaose hert, Odocoileus gymnotis curssavicus, onderscheidt zich van zijn soortgenoten op het vasteland door kleine kleurverschillen die ten gevolge van de eeuwenlange isolatie kenmerkend zijn geworden voor deze ondersoort. Er zijn nog maar heel weinig van deze herten op Curaçao over en daarom heeft Stinapa in het Christoffelpark een kweekprogramma voor deze herten opgezet.

LEGUAAN

De yuana of leguaan, Iguana iguana, is wat kleiner dan zijn verwanten op het vasteland. Er wordt veel jacht gemaakt op de leguaan omdat het vlees erg lekker is en omdat het eten van leguanenvlees potentie- verhogend zou werken (de leguaan heeft twee penissen!). Omdat er steeds minder leguanen zijn, vangt men steeds jongere dieren, zodat ook de leguanen met uitsterven bedreigd worden. De Stinapa probeert nu leguanen te kweken in gevangenschap.

De geelsnavel- keerkringvogel, Phaeton lepturus, is duidelijk van andere meeuwachtige vogels te onderscheiden door de middelste twee staartpennen die tot een lange sleep van wel 55 cm. kunnen uitgroeien. Op de Bovenwindse eilanden is het een zelfzame broedvogel. Er zijn op Sint Maarten nog maar vijftien broedparen bekend en op St. Eustatius en Saba nog minder.







De Posterijen wijden de folder aan de Stinapa omdat deze stichting zich al 25 jaar heeft ingezet om de fauna van de Nederlandse Antillen te beschermen en te behouden.

Sinds 1973 heeft Wilson Garcia diverse postzegels ontworpen. Zo heeft hij eind augustus weer een ontwerp voor een postzegel afgerond. Dit keer een zegel voor de Staten van de Antillen, die in april uit moet komen.

LEUK WERK

Naast het ontwerpen van postzegels maakt Garcia nog ander grafisch werk. Hij ontwerpt bijvoorbeeld posters, zoals die voor het toneelstuk «Hende sa bira monster?» van Gibi Bacilio, dat onlangs werd gespeeld door «Grupo Kaska di Pinda».

Garcia vindt dat leuk werk om te doen. Hij gaat daarbij op dezelfde wijze te werk als bij het ontwerpen van postzegels. Eerst heeft hij het toneelstuk als gegeven. Dan gaat hij praten met de spelers. Wat willen ze uitdrukken? Wat vinden ze belangrijk? Moet het abstract worden of realistisch? Terwijl hij praat, begint zich een beeld te vormen en over dat beeld praat hij met de spelers. Voor dat toneelstuk bestond het beeld uit een figuur, half mens, half monster, met twee bijfiguren die de wanhoop en de hopeloosheid uitdrukten. Ook de kleuren bespreekt, hij om tenslotte thuis het geheel uit te werken.

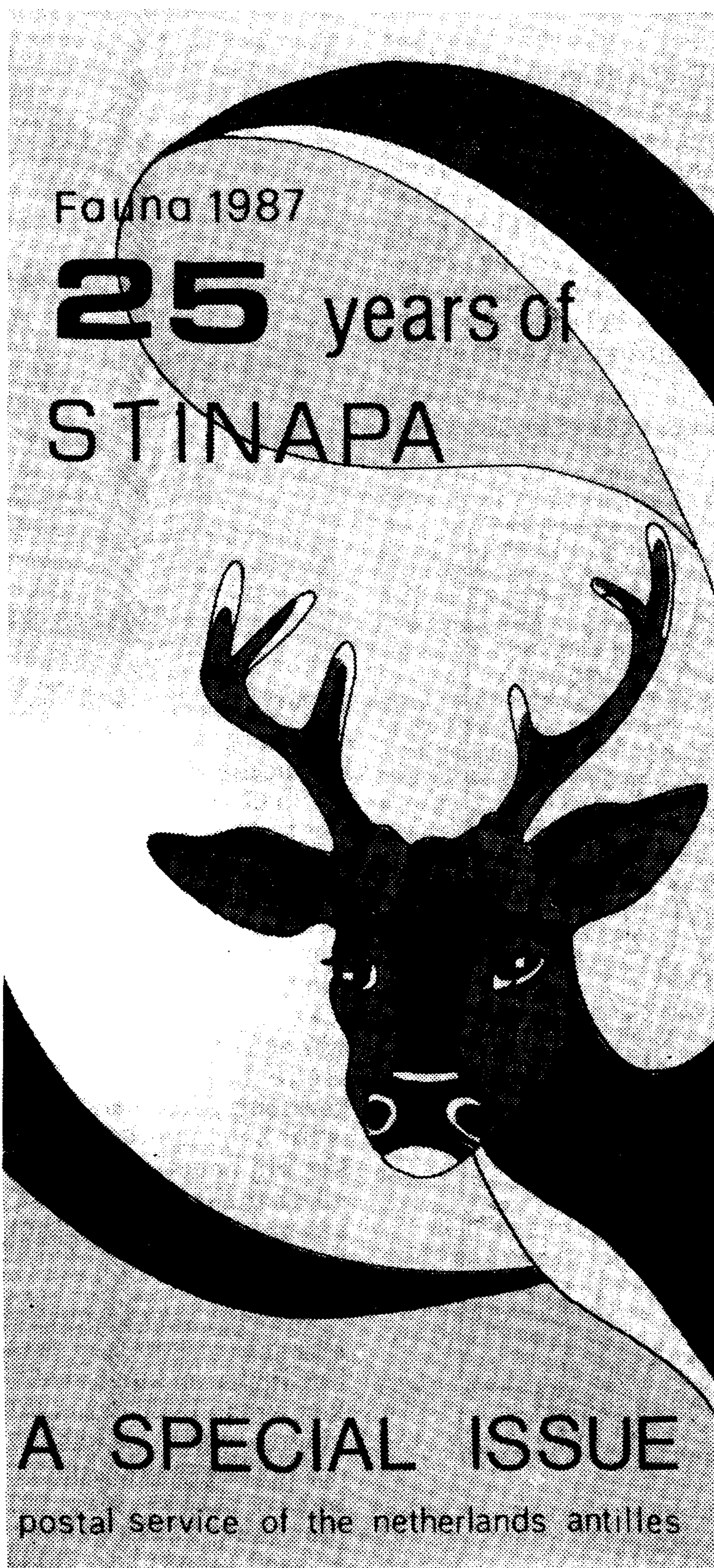
Dit proces is in de loop der jaren opgebouwd. Zo maakt hij bijvoorbeeld ook de logos voor de Sitek en bij alles wat van de Pedagogische Akademie (PA) naar buiten komt in de vorm van logo's of programma's heeft hij zijn aandeel gehad. Hij geeft op de PA zowel teken- als handarbeidles en vertelt hoe interessant het is om te zien hoe de leerlingen zich ontwikkelen, hoe zij zich de dingen eigen maken. Altijd is Garcia bang dat zij hem gaan nadoen en het moet uit henzelf komen. Daarom moet zekerheid bestaan.

KINDEREN

Zo benadert hij ook de studenten van de PA. Pas veel later gaat hij praten over niveau- verschillen. Eerst wil hij zorgen dat de studenten weten, dat ze het kunnen. Sommigen gaan daarna door en anderen zijn blij, dat ze deze hoogte bereikt hebben en zijn daarmee klaar.

Zo gaat het ook bij de kinderen. De zaterdagochtend- groep varieert in leeftijd tussen de vijf en achttien jaar. Het voornaamste hier is, dat ze zich durven uiten. De leukste opmerking, die Garcia van zijn leerlingen kreeg, was: "Wij komen op tekenles en wij krijgen geen les".

Dat betekent dat ze niet in de gaten hebben, dat ze begeleid worden in datgene wat ze maken en ook in wat ze kiezen. Soms wil een leerling maandenlang werken met hetzelfde materiaal in een gelijk ritme. Leg dan het werk uit het begin naast het werk van de laatste weken, dan zie je toch een duidelijke ontwikkeling. Het eerste is heel anders dan het laatste. Ik bewaar het werk en we houden met die groep regelmatig tentoonstellingen.





...illustratie uit het boek Chimi- chimi...

CREATIEF

Garcia laat ook het ontwerp zien van een platenhoes voor een plaat, die volgende maand uitkomt van een vrij onbekende groep, die van plan is het helemaal te gaan maken. Het is een adelaar, die op weg is naar de zon en de hoes wordt uitgevoerd in grijs, zwart en geel.

Garcia wil graag creatief bezig zijn en probeert dat zo artistiek mogelijk. Dat is vaak problematisch op dit eiland, vertelt hij, want de mensen zijn zeer fotografisch gericht. Men wil altijd iets herkennen. Dat is moeilijk met ontwerpen. Je wil verder, meer abstract werken ook, maar de mensen willen dat (nog) niet. Het is een kwestie van opvoeding en gewenning. Als je de platenhoezen bekijkt van de groepen van Curaçao, staan daar vaak foto's op van de personen die spelen en daarbij veel tekst. Die hoezen zijn altijd visueel realistisch. Garcia wil juist dat de mensen zelf verder gaan met een beeld, zelf gaan interpreteren. Zoals ze er nu liggen, is het beeld klaar, kan men niet verder. De toeschouwer moet er zelf iets mee doen.

COMMUNICATIE

Er zou meer communicatie door middel van beelden moeten plaatsvinden. Altijd communiceren wij met woorden. Als klein kind kunnen wij wel met beelden communiceren, maar als we leren lezen en schrijven, leren we dat af. Tegenwoordig is er televisie en dat is ook communicatie met beelden, maar de mensen nemen die beelden zeer passief op. Ze doen er niets mee. Toch communiceren wij allemaal via beelden. We doen dat alleen onbewust en het zou veel bewuster moeten gebeuren. Het kritisch waarnemen moet ontwikkeld worden.

Garcia spring meteen over op een ander onderwerp, dat hem na aan het hart ligt. Men hecht ook veel te weinig waarde aan de illustraties van boeken, zelfs van kinderboeken. Het verhaal is in de eerste plaats belangrijk en als dat klaar is, gaat men nog eens zoeken naar beelden, die dat verhaal ondersteunen. Het beste zou zijn als er gelijk op gewerkt zou worden. Terwijl het verhaal groeit, moeten ook de beelden groeien.

BOEKEN

Dat vereist een heel nauwe samenwerking tussen de auteur en de illustrator. Denkt u dat dat mogelijk is?"

"De auteur kan ook terwijl hij schrijft apart aantekeningen maken over hoe hij het zich voorstelt. Hoe zijn hoofdpersonen er uit zien. Hoe de omgeving er uit ziet. Dus ook die dingen die niet in het verhaal worden beschreven, maar hem onder het schrijven wél door het hoofd spelen. Dan is het idee heel warm. In die warmte kunnen dan door de samenwerking van auteur en illustrator de figuren ontstaan. Volgens mij moet dat kunnen!"

Andersom werken kan ook. Garcia vertelt hoe hij op de PA de studenten een aantal losse tekeningen laat maken. Daarna moeten ze die tekeningen door middel van andere tekeningen bij elkaar brengen en pas daarna moeten ze een verhaaltje erbij schrijven. Zo werk je ook bij stripverhalen.

Wilson Garcia heeft zelf verschillende boeken geïllustreerd en om aan te geven wat hij bedoelt, hoe hij zelf tijdens het werken een ontwikkeling heeft doorgemaakt, laat hij wat boeken zien.

De eerste boek- illustratie maakte hij voor Djogodó, kwenta pa konta mucha van Pierre Lauffer uit 1972. Daarbij had hij de zelfde problemen als bij de eerste postzegels. Zijn pentekeningen waren te groot en bij het afdrukken gaan wat details verloren of komen wat accenten anders te liggen. De illustraties zijn zeker niet fotografisch, maar wel realistisch en volgen de verhaaltjes.

ZACHTER

De illustraties van Chimichimi, het boekje dat uitgegeven werd in 1982 ter gelegenheid van het internationale jaar van de gehandicapte mens, waarin gedichten en verhalen rond dit thema zijn opgenomen, zijn ook pentekeningen van Wilson Garcia. Zijn techniek is echter veranderd. De portretten zijn veel zachter van lijn en er worden ook vlakken opgevuld, waarbij de inkt als aquarelverf wordt gebruikt en de tekeningen zijn gecomprimeerder en laten veel meer over aan de verbeelding van de lezer. Hij helpt lezen, verscherpt de accenten, maar laat de totaal- invulling aan de lezer over. Het is duidelijk dat Garcia nu precies weet wat met drukwerk mogelijk is.

De laatste boek- illustraties van Wilson Garcia is de omslag van een boek over Raúl Römer, dat binnenkort uitgegeven wordt door het ILA.

Garcia is op het ogenblik bezig met het ontwerpen van folders voor de Dienst Milieubeheer. Hij zit nu midden in het proces van de voorbereidende fase van informeren, praten en onderzoeken en zo de beelden vormen, die uiteindelijk uitgewerkt moeten worden. En weer verzucht hij dat hij te weinig tijd heeft voor alles wat hij graag wil doen. De Akademie vraagt veel tijd. Er wordt aan nieuwe lesprogramma's gewerkt en aan bijscholings- cursussen en er komt steeds nieuw werk op hem af. Maar hij vindt het werk zo leuk, dus neemt hij het toch weer aan.



...illustratie uit het boek Chimichimi...

Charlotte

-door Nel Basilio-

CHARLOTTE WAS EEN klein, wit, deftig hondje, dat bij een deftige dame woonde. Ze kreeg elke dag biefstuk of lever te eten, sliep in een mandje met zijden kussens en had zelfs haar eigen stoel in de porch. Geen wonder, dat Charlotte het meestal naar haar zin had! Meestal ja, want er waren ook een paar dingen, die ze niet zo leuk vond. Bijvoorbeeld al die andere deftige dames, die bij hen op bezoek kwamen. Ze noemden haar doddeltje en schatje en mopje, stel je voor! En ze wilden haar steeds maar aaien en opbeuren. Daar hield Charlotte helemaal niet van. Ze lieten haar wel [illegible] vallen!

En dan het hek, dat was altijd dicht. Fik de buurhond was zo groot, die sprong er gewoon overheen. Dan stond hij aan de buitenkant te kwispelen en te brommen: "kom Charlotte, probeer het nog eens, dan gaan we samen op konijnenjacht daar in de mondi". Maar hoe Charlotte ook sprong, ze kwam nog niet eens op de helft.

Maar het allerergst vond Charlotte haar verjaardag, of dierendag, of Kerstmis, want dan deed haar vrouwtje een grote rode strik in het bosje krulletjes boven op haar kop. Dat was toch geen gezicht voor een hond! En deze keer was het wel helemaal bar en boos. Ter ere van haar verjaardag had het vrouwtje ook nog een grote rode strik om haar staartje gebonden. Ze liep voor gek, echt waar!

En toen een van die malle vriendinnen ook nog op bezoek kwam, stoof Charlotte tussen haar benen door het hek uit naar buiten. "Charlotte, kom terug!" gilde haar vrouwtje. Maar Charlotte dook aan de overkant van de weg de mondi in en rende. Ze rende door de mondi, over wegen en paadjes, langs huizen en cactussen, totdat ze hijgend bij een groot rotsblok bleef zitten. Oef, wat had ze het warm en wat was ze moe. En als er nu maar niemand was, die haar zag met die zotte strik in haar staart.

Maar ze had het nog niet gedacht, of twee muisjes kwamen van onder een grote struik te voorschijn. "Ai!", zuchtten ze vol bewondering, "Wat mooi! Ben je jarig? Ai, dat moeten we de kaboutertjes laten zien". Helemaal stil van verbazing liep Charlotte met de twee muisjes mee naar de kaboutertjes. Ze vonden die strik niet gek! En er woonden kaboutertjes in de mondi! En dat was nog niet eens alles. Want alle muisjes, konijntjes, hagedisjes en zelfs een schildpad waren weg van de strik om haar staartje en wilden er ook een hebben.

"We maken er een strikken- verjaardag van", lachte Poetsje. En ze bond alle dieren een rood strikje om de staart. Behalve Zeurpiet de Schildpad, want zijn staartje was te kort. Ai, wat was de schildpad verdrietig! Totdat Poetsje hem een grote strik om zijn schild bond, zodat hij eruit zag als een kadootje. Daarna was het groot feest. Poetsje deelde dadeltaart en honingkoekjes uit en kabouter Brr lamoentjes-limonade. De dieren gaven Charlotte een grote wortel kado, waar ze beleefd op knabbelde. Ze dansten en sprongen tot diep in de nacht en toen brachten ze Charlotte met z'n allen weer naar huis.

De konijntjes groeven, verscholen in een hoekje, een gat onder het hek door, zodat Charlotte weer naar binnen kon. En je kunt je voorstellen, hoe blij het vrouwtje was, toen ze haar hondje de volgende morgen slapend in haar stoel op de porch vond. Daarna is Charlotte nog vaak door het gat onder het hek gekropen om haar vriendjes te bezoeken. Maar als Fik de buurhond haar vroeg om mee op konijnenjacht te gaan, schudde ze met haar kopje van nee. Want je gaat toch niet jagen op je beste vriendjes!

Wist je dat

Je hebt vast wel eens gehoord of gelezen van dappere ridders te paard. Met ijzeren harnassen aan. Maar heb je er wel eens aan gedacht, hoe dat paard het vond zo'n zware ijzeren man op zijn rug te krijgen? Op plaatjes en schilderijen tekent men het paard altijd als een mooi en elegant slank paard. Maar in werkelijkheid was het een stevige boerenknol, die zo'n ijzeren vracht kon dragen.

ridderpaard — geen ridderpaard

* * * * *

Een kleine duizend jaar geleden waren er nog niet zoveel boeken als nu. Men las toen eigenlijk alleen de Bijbel. Maar daarnaast ook het Bestiarium. Dat was een boek over dieren. Maar er stonden heel wat meer dieren in, dan we nu kennen. En een heleboel verhalen, waarvan we nu weten, dat ze niet waar zijn. Over krokodillen bijvoorbeeld. Volgens het boek huilde de krokodil dikke tranen om het medelijden van mensen op te wekken. Als deze dan kwamen kijken wat er aan de hand was, werden ze natuurlijk gelijk opgegeten. Daar komt de uitdrukking krokodillentranen vandaan!

* * * * *

Hoe hoort het eigenlijk? Als je iemand iets geeft, kijk je hem altijd aan. Net als wanneer je met iemand een gesprek voert. Sommige je mensen, die met iemand staan te praten en ondertussen steeds maar om zich heen kijken. Net alsof ze willen zeggen: jij bent zo vervelend om mee te praten. Ik kijk eens even rond om te zien of ik iemand kan vinden, die leuker is dan jij. Iets is zonder meer heel onbeleefd. Dat doen wij dus niet, hè? Het is niet de bedoeling om iemand nu maar heel strak aan te gaan staren, want dan ben je weer onbeleefd. Moeilijk? Valt best mee.

* * * * *

Puzzel van de week

HORIZONTAAL: 1. meubelstuk; 6. ieder; 8. slechthorend (afkorting); 10. lidwoord; 11. om te kleuren; 12. boomsoort; 13. muzieknoot; 14. enzovoorts; 16. mannetje van de poes.

VERTICAAL: 2. voorzetsel; 3. heel groot dier uit Afrika en Azië; 4. Eerste Kwartier (afkorting); 5. de hoofdstad van Drente; 7. bewoners van Denemarken; 9. Hogere Technische School (afkorting); 10. van de; 14. en anderen (afkorting); 15. persoonlijk voornaamwoord.

ZIE VOOR oplossing en de winnaar de Kinderkrant over twee weken. Stuur je oplossing voor 1 januari 1988 naar de Amigoe ([illegible] z/n of P.O.Box 577; Aruba - Nassaustraat 109; Bonaire - de [illegible] Kinkela P.O. Box 123, [illegible]) en zet op de envelope: KINDERPUZZEL.

Winnares van de week is:

Sheraldine López
Papilon 636
Sta. Cruz
Aruba

Zij ontvangt een waardebon van f. 15,- van Augustinus Boekhandel.

OPLOSSING vorige keer:

B O D E
O B E R
D E Z E
E R E N

Sparen

GELD SPAREN is goed, maar je kunt nog veel meer nuttige dingen sparen: oude telefoonboeken, tijdschriften, reisgidsen, dozen, kokers, mooie schelpen en stenen, en postcards en felicitaties.

En als je dan eens niets te doen hebt, dan kun je daar heerlijk mee spelen. Uit de boeken en tijdschriften kun je scheuren en knippen en er kleurige schilderijtjes van plakken.

Je kunt filmsterren of bekende zangers eruit knippen en in een schrift plakken. En van de dozen kun je treinen en auto's maken of er spelletjes mee verzinnen. Probeer het maar eens.

Flessekinderen

VOOR DIT spelletje he[illegible] twee dagen nodig. Rol [illegible] fles door klei en vorm [illegible] de bovenkant een bol [illegible]. Laat de fles [illegible] nacht drogen. De volg[illegible] de dag [illegible] dan het [illegible] senkop een gezicht, ha[illegible] en kleven [illegible] met pl[illegible] kwastjes. Je kunt de kl[illegible] ook van restjes goed [illegible] ken. Probeer het maar e[illegible]

ZOEKSPELLETJE

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

TWEE VAN deze vakken zijn hetzelfde. Welke?

Een [illegible] woord

HIERONDER VOLGT een gedichtje, waarvan ik jammer genoeg niet weet, wie het geschreven heeft. Lees het maar eens heel aandachtig.

Op 't [illegible] ontmoet
ik een [illegible].
Zij draagt haar broertje
op haar [illegible] rug.
"Wel", zeg ik, "Kind,
je draagt een zware last"

Maar met verwondering
kijkt het [illegible]
en zegt een [illegible]
"Ik draag [illegible]
ik draag mijn kleine
broe[illegible]"

Kleur de vakken met een stip.

Onze vriendjes

VANDAAG GA ik je over een dierenvriend vertellen, die niet iedereen heeft. Het paard. Een paard is een trouwe vriend, die je [illegible] als je naar [illegible] kijken, op zijn [illegible] begroet. Hij gooit zijn hoofd omhoog, draait zijn oren naar voren, hinnikt soms even en duwt zijn neus tegen je aan. [illegible] als je dan nog een suikerklontje voor hem [illegible] is hij helemaal [illegible]kig. Hij houdt [illegible] alleen te [illegible] als [illegible]

Dikwijls staan paarden elkaar te [illegible]. Met hun lippen en tandentrekken ze dan losse haren uit elkaars vacht. Ze hebben ook hun eigen taal. Als een paard merkt, dat hij [illegible] alleen gelaten is, geeft hij een hoge luide hinnik. En een merrie (vrouwtjespaard), die haar veulen kwijt is, geeft een heel doordringende hinnik.

Een paard kan ook een heleboel met zijn oren, ogen, neus en staart zeggen. Als hij boos is, legt hij zijn oren plat in zijn nek en dat betekent: Blijf van me af of ik trap! Of hij laat een heleboel wit van zijn ogen zien, wat hetzelfde betekent. Als ze met elkaar praten door heel lichte bewegingen met hun neusgaten, weet ik niet, wat ze zeggen. Maar als hij flink met zijn staart heen en weer zwaait, weet ik het wel: hij voelt zich dan niet happy. Een bang paard knijpt, net als een hond, zijn staart tussen zijn benen. En vergeet tot slot nooit: Een paard heeft geen kop en poten, maar een hoofd en benen!

Mopjes

De fraters van een klooster [illegible] [illegible] [illegible] en frater portier [illegible]. Er staat een [illegible] dame voor de deur, die "de heilige pater" wil spreken. De portier komt terug bij de andere fraters en zegt: "[illegible], er is [illegible] die [illegible] wil spreken". Frater Johannes: "Maar ik ben helemaal niet heilig". Portier: "Dat weten wij wel, maar die juffrouw niet!"

Er is een man in de haven gevallen, die luidkeels om hulp roept: "Help, ik kan niet zwemmen!" Mensen komen toegelopen en een van hen, Paul, werpt de drenkeling een reddingsgordel toe. Met vereende kracht wordt de man aan [illegible] getrokken. Dan [illegible] Paul: "Wat een to[illegible] maak jij ervan. Ik [illegible] ook niet zwem[illegible] maar ik maak ni[illegible] veel kabaal als jij!"

Watje blaze[illegible]

EEN LEUK spel voor [illegible] verjaarsfeestje. [illegible] allen om een (liefst ro[illegible]) tafel zitten. Leg in het [illegible] den een plukje watten [illegible] is het de kunst zo [illegible] blazen, dat het wat[illegible] mand terecht kom[illegible] kind is dan af. En de [illegible] blazer is vanzelfspre[illegible] de winnaar. Doe niet [illegible] als mijn neefje. Die [illegible] het watje in zijn m[illegible] slikte het door!

OPLOSSING Knipp[illegible]



KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333.

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-849.

Bankrek. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I+II: 20.15, 20.30+24.00 uur *La Bamba* (14 jr.).
DRIVE-IN: 20.30+24.00 uur *Meatballs III* (14 jr.).

*****

BOTICA'S (nachtdienst)
Pabao brug: Sta. Anna, tel.: 28181.
Pariba brug: San Nicolas, tel.: 45712.

*****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter V/d Linde, Beatrixstraat 31, tel.: 28337.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter E. Weststrate, via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.
Kinderarts: dokter Croes, tel.: 27591/24300 (hospitaal).

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Style with Elsa Klensch (CNN); 18.20 Science and Technology (CNN); 18.40 Those amazing animals; 19.30 Cede Aruba; 19.35 Big story (CNN); 20.00 Telenoticias; 20.30 In Top; 21.00 Estreno: «Crime of innocence» (drama); 22.35 St. Elsewhere: «Addiction»; 23.30 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Studiosport; 17.45 The week in review (CNN); 18.30 Valerie: «Small Packages»; 19.00 Showtime; 20.00 Telenoticias; 20.30 Glory of God; 21.00 Quo Vadis; 22.15 CNN international news; 22.45 The Twilight zone; 23.30 Sluiting.

MAANDAG: 18.00 Scooby & Scrappy Doo; 18.30 CNN International news; 19.30 The world tomorrow; 20.00 Telenoticias; 20.30 It's a living; 21.00 Dynasty; 22.00 Telenovela: «Venganza de Mujer»; 22.45 This week in Japan; 23.10 Showbiz today (CNN); 23.30 Sluiting.

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 /18.30-19.30 uur.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel.: 24652/22817): informatiecentrum woensdag geopend van 08.30-12.00 uur - Paardenbaaistraat 8 (boven).

(tot 4 december)
INSTITUTO DI CULTURA: maandag t/m zaterdag van 18.00-20.00 uur gelegenheid tot bezichtiging van tentoonstelling Arte Popular.

CENTRO DI BARRIO NOORD: 19.00 uur Heilige Mis in de St. Annakerk; na afloop feest.

*****

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I+II: 17.30, 20.15+21.30 uur *La Bamba* (14 jr.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Meatballs III* (14 jr.).

*****

DIVERSEN
HAVEN VAN ORANJESTAD: 16.00 uur aankomst Sinterklaas en zijn Pieten; tot 19.00 uur is Sinterklaas in het Nephali Henriquez Park.

CENTRO DI BARRIO LAGO HEIGHTS: 11.00-16.00 uur open house.

JEUGDGROEP «FUENTE DI BIDA»: 09.00-14.00 uur forum in «family day»- stijl - Biblioteca Nacional.

*****

MAANDAG
DIVERSEN
SPORT
SOFTBALL **(voor scholen):** 15.30 uur MTS Cesare Terzano vs MLK-school (jongens-E) - Lago Spotpark.

*****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche and zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen; zondagsschool op dezelfde tijd.

*****

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

*****

Verschillende interpretatie

Minister Croes: veel problemen vakbond door Akkoord van Noord

ORANJESTAD — Minister van Welzijnszaken, mr. Mito Croes, zette in een gesprek met de pers uiteen dat de problemen met de vakbonden hun oorzaak vinden in de interpretatie van het akkoord van Noord, dat onder stakingsdruk tot stand is gekomen.

De regering zette uiteen, dat zij twee soorten werknemers kent, de ambtenaren, die werken onder het Materieel ambtenarenrecht en de anderen die individuele contracten met de overheid hebben. Wat het laatste betreft onderhandelt de overheid met de werknemer. Wat de ambtenaren betreft, die onder het Materieel ambtenarenrecht vallen, is het een andere zaak omdat de wet hier de arbeidsvoorwaarden voorschrijft. Op basis van dit Materieel ambtenarenrecht kan de regering niet onderhandelen. Dit werd aan de vakbonden uiteen gezet, waarna het probleem ontstond rond de uitleg van "onderhandelen". De regering gaat niet buiten de wet en dat is de vakbonden meegedeeld, aldus minister mr. Mito Croes, en als er over deze uitleg problemen bestaan, dan bestaat er geen bezwaar tegen deze kwestie aan de rechter voor te leggen. "Ik zie hierin geen enkel probleem", aldus de bewindsman, "omdat wij de beslissing van de rechter respecteren en de regering zich daaraan zal houden".

Minister Croes merkte op, dat sinds het akkoord van Noord dat in 1983 werd getekend, beide partijen — vakbonden en overheid — andere meningen over het akkoord zijn toegedaan. Wanneer gepraat wordt om samen een dialoog aan te gaan, dan bestaan er geen bezwaren, maar onderhandelen is in overtreding van de bestaande wetten, waardoor de ambtenaren beschermd worden.

De bewindsman betreurt het dat door het weglopen van de vakbonden uit de besprekingen met de regering het proces van behandeling van de voorstellen, die per 1 januari moeten ingaan, eventueel vertraagd zou kunnen worden. In dit verband stelt minister mr. Mito Croes, dat vanaf het begin van zijn bewind de regering er alles aan gedaan heeft om het hoge percentage van werkloosheid, dat toen ruim twintig procent bedroeg, te verlagen. De regering is hierin reeds gedeeltelijk geslaagd omdat uit beschikbare cijfers blijkt, dat de werkloosheid tot tien procent is teruggelopen.

Een ander punt voor de regering is, dat de belastingdruk op Aruba een van de hoogste ter wereld is. En dat moet voor de werknemers worden verminderd en daarom moet de 8.2 procent Solidariteits- belasting verdwijnen. Maar om dat te kunnen doen, moet de regering in eigen kringen maatregelen nemen. Daarom moet gezorgd worden, dat het overheids- apparaat efficiënter kan gaan werken. En dan blijkt dat er teveel mensen in dienst zijn. Voor dat teveel aan mensen wordt door de werknemers van Aruba betaald met de 8.2 procent.

Overigens merkte de minister nog op dat de voorstellen waar het thans om gaat reeds zes maanden in het bezit van de vakbonden zijn. Zij hebben toch tijd genoeg gehad om met alternatieven te komen. De bewindsman denkt dat de vakbonden niet met een concreet standpunt in deze wil komen. De volgende pas is dan met het proces door te gaan en de voorstellen naar het Georganiseerd Overleg te sturen. Hier kan het met de vakbonden besproken worden en kunnen deze hun standpunt naar voren brengen. De regering had echter nog verder willen gaan, aldus minister Mito Croes. Voordat het naar het Georganiseerd Overleg ging, hadden wij de vakbonden in de gelegenheid willen stellen met alternatieven te komen.

Verdachte: onder invloed van drank

Drie jaar geëist voor ontucht met meisje

ORANJESTAD — Drie jaar gevangenisstraf eiste de officier vrijdag tegen de verdachte E.H. (33), die terecht stond omdat hij met minderjarige kinderen ontuchtige handelingen had gepleegd. De rechter wijst volgende week vonnis in deze zaak.

Bij aanvang van de zaak wees rechter verdachte erop, dat hij zich door een advocaat kon laten bijstaan. Hij vond dit niet nodig "omdat een en ander toch niet zo erg was". De zaak werd daarna zonder bijstand van een advocaat voortgezet.

Uit de behandeling bleek dat verdachte zich had vergrepen aan het vijf- jarig dochtertje van zijn vriendin, die haar kinderen bij hem had achtergelaten. Uit de lange strafkaart bleek dat de man reeds eerder wegens zedenmisdrijven, mishandelingen en andere strafbare feiten op Curaçao had vast gezeten. De officier vond het een zeer ernstige zaak en weigerde het excuus van verdachte, dat hij dronken was geweest.

Voordat de rechter besloot dat hij over een week vonnis zal wijzen, liet verdachte in zijn laatste woord nog horen dat hij alles zal [redacted] doen om minder te drinken, maar dat hij daarvoor geen garantie kon geven.



ORANJESTAD — De toeristen kunnen nu vanuit de aankomst/vertrekhal van de Aeropuerto Reina Beatrix directe telefoon- gesprekken voeren met personen in de Verenigde Staten. Deze service werd gisteren geïntroduceerd toen het waarnemend hoofd van het Toeristenbureau, Rafael Estrada, het eerste gesprek met de Verenigde Staten voerde. Men hoeft alleen maar de hoorn op te nemen om contact in de Verenigde Staten te krijgen met de telefoniste aan wie men het gewenste nummer doorgeeft. Men kan «collect call» bellen of men kan betalen met de «ATT credit card» (American Telegraph and Telephone Co.) of «telephone credit card».

Bonbini festival

ORANJESTAD — In het Bonbini Festival op dinsdag 24 november zullen optreden: Tipico Los Pimentosos, de aguinaldogroep Waiquirigua en de dansgroep Mangusá. Het festival begint om half zeven in Fort Zoutman.



ORANJESTAD — De strandpolitie op Aruba wordt op 1 december geïntroduceerd. Op deze foto twee van de leden in het strandpolitie- uniform, Coisy Krozendijk en Rigoberto Tromp, en de jeep van de strandpolitie.

Aantal maatregelen pas later van kracht

Arubaanse strandpolitie 1 december van start

ORANJESTAD — Op 1 december aanstaande zal op Aruba de strandpolitie worden geïntroduceerd. Dit is mogelijk nadat de Staten in september de landsverordening "Openbare wateren en stranden" goedkeurden. De verordening geeft de juridische basis, die de veiligheid en optimaal gebruik regelt van de wateren en publieke stranden voor het gebruik van speedboats, jetski's en alle andere watersporten.

Dit deelde minister van Justitie en Volksgezondheid, Watty Vos, vrijdag in het Golden Tulip Hotel mee aan vertegenwoordigers van de hotels, touroperators en watersport- bedrijven. Bij die gelegenheid waren ook aanwezig minister- president mr. Henny Eman, minister drs. Frank Booi en de politieleiding. Men kon ook ter plaatse kennismaken met het uniform van de strandpolitie, bestaande uit een wit shirt, een witte pet en een zwarte korte broek.

Minister Vos verklaarde dat de maatregelen in het landsbesluit geconcretiseerd worden. Deze maatregelen zijn onder andere:
- Aanwijzing van de zône's voor zwemmen en varen, waarbij gebruik gemaakt wordt van speedboats en jetski's om de veiligheid van de zwemmers te garanderen.
- De verplichting van een vergunning te tonen voor gebruik van speedboats, jetski's en ander equipment. Dit is belangrijk voor de veiligheid van zwemmers en waterskiërs.
- De verplichting om een vergunning te tonen voor het huren van een speedboat en voor het vervoeren van passagiers aan boord van sunfish- boten en glassbottom- boten.

Voorts alle andere maatregelen, die de veiligheid en het optimaal gebruik van wateren en publieke stranden garanderen alsmede een verbod om toeristen lastig te vallen.

Bovengenoemde maatregelen zullen vanwege technische motieven niet op 1 december van kracht kunnen worden, maar — zo deelde minister Vos mee — in de eerste maanden van 1988.

Tweemaal brandalarm

ORANJESTAD — Tot tweemaal toe moest de brandweer gistermiddag uitrukken voor brandalarm.

Tegen drie uur werd brand gemeld in Burger King aan de Nassaustraat, waar een nieuw apparaat werd getest, dat daarbij in brand vloog. De brandweer was spoedig ter plaatse, doch behoefde niet in actie te komen, omdat het personeel met eigen middelen het vuur onder controle kreeg. De zaak bleef enkele uren gesloten, doch kon later op de avond weer in bedrijf komen.

Om half vijf werd alarm geslagen voor een brand in een woning te Sabana Grandi 8A, achter Rockeys Bar. Hier moest de brandweer wel in actie komen, omdat de bijbouw van de woning in brand stond. Het vuur was spoedig geblust, doch men kon niet voorkomen dat het huis grote brand- en waterschade opliep. Ten tijde van de brand bevonden zich zes kinderen in de woning, die door de aanwezige dienstbode gealarmeerd werden en zich in veiligheid konden stellen.

*****

PARIJS — In de Roemeense plaats Brasov hebben arbeiders gedemonstreerd tegen het bewind van partijleider en president Ceausescu.

Colombiaan hielp asthma patiënt

Cocaïne bewaard in ruil voor medicijnen

ORANJESTAD — De officier van Justitie eiste op vrijdag een gevangenisstraf van zes jaar tegen de man S.L. voor het in bezit hebben van 1339 gram cocaïne. Daarenboven werden hechtenis- straffen van vier dagen en drie dagen geëist voor het in bezit hebben van een geweer en een hoeveelheid patronen.

Vóór de behandeling van deze zaak deed de rechter uitspraak in twee andere cocaïne- zaken, die vorige week behandeld werden. Beklaagde L.C., die cocaïne in maïskolven- blikken naar Nederland had gestuurd, werd veroordeeld tot drie jaar en zes maanden gevangenisstraf. M. da S., die voor cocaïne- bezit en -verkoop terecht stond, kreeg een gevangenisstraf van twee en zes maanden.

De 1339 gram cocaïne, waarvoor beklaagde S.L. gistermorgen terecht stond, werd in plastic zakken aangetroffen in de Appelsinastraat 12 te Tarabana. De cocaïne had S.L., zo zei hij, in bewaring genomen voor een Colombiaan, die medicijnen uit Colombia meebracht voor beklaagde, die een zwaar astma- patiënt is. De eigenaar van het spul wilde in eerste instantie S.L. betalen om de cocaïne te bewaren, doch S.L. verklaarde betaling te hebben geweigerd omdat de Colombiaan iedere keer medicijnen, die hier niet verkrijgbaar zijn, voor hem heeft meegebracht.

Beklaagdes raadsman, mr. John van der Kuyp, verzocht de rechter rekening te willen houden met de bijzondere omstandigheid dat S.L. astma- patiënt is. Hij is afhankelijk van de Colombiaan, die voor hem de juiste medicijnen bracht. Deze helpen, nadat Amerikaanse en Nederlandse medicijnen niet veel verlichting hadden gebracht in beklaagdes astma. Daarom wilde de beklaagde geen geld aannemen. Volgens de raadsman heeft de justitie in S.L. niet te maken met iemand die er met cocaïne beter op wilde worden. Beklaagdes oogmerk is niet geweest om winst te maken. Hij is niet verslaafd en gebruikt geen cocaïne, aldus mr. Van der Kuyp.

Wat betreft het geweer, zei de raadsman, dat dit niet van de beklaagde is en hij daarom ook geen vergunning hiervoor kon vragen. Het wapen is van de ex--echtgenoot van de concubine van S.L. en de echtgenoot woont al een tijd in de Dominicaanse Republiek. Beklaagde zelf verklaarde de straf te zwaar te vinden en nooit met drugs te zijn omgegaan.

De rechter zal op 27 november vonnis wijzen.

Bulldozer systeem onaanvaardbaar

MEP wil zekerheid overheidspersoneel

ORANJESTAD — In een telegram aan minister- president mr Henny Eman heeft de fractieleider van de MEP in de Staten, Nelson Oduber, zekerheid gevraagd voor het overheids- personeel, dat reeds twee jaar onzeker is over haar toekomst.

De MEP- leider vraagt nu om een spoedige definitieve duidelijkheid in deze. In het programma van de MEP staat, aldus Oduber, dat wij door middel van een natuurlijk proces en vrijwilligheid het overheids- apparaat willen afslanken. Het moet niet zo zijn, dat de regering mensen naar huis wil sturen nadat ruim 250 mensen extra in dienst werden genomen.

Reeds nu kondigt de MEP aan dat zij het bulldozer- systeem in de Staten niet zal aanvaarden. De MEP ziet deze gehele zaak als zeer ernstig vooral omdat hierdoor honderd gezinnen zonder inkomsten blijven of inkomsten krijgen ver beneden wat zij nodig hebben.

De MEP noemt dit onmenselijk en a-sociaal en is van mening dat alle partijen die hierbij betrokken zijn — vakbonden en personeel — de nodige tijd moeten krijgen deze kwestie met de regering en in eigen kring te bespreken.

Tafeltennistoernooi overheidsdiensten

SANTA CRUZ — Op zaterdag 28 november om tien uur 's morgens wordt in de Sporthal een aanvang gemaakt met het tafeltennis- toernooi voor overheidsdiensten. De teams, die tot nu toe hebben ingeschreven, zijn: DLV I, DLV II, DLV II, DOW/NOS, WEB I, Dienst Technische Inspectie en Directie Wetgeving.

Roofoverval

Wel verdachten geen geld

ORANJESTAD — De recherche heeft op vrijdag, in verband met de roofoverval waarbij 37.000 florin buitgemaakt werd, een derde man als verdachte aangehouden.

Het betreft hier de man A.N.G., die bij zijn woning in Santa Cruz werd aangehouden. Het onderzoek in deze zaak is in volle gang. Verdachten worden aangehouden, maar het bedrag is nog niet boven water gekomen.

STOCKHOLM — De Zweedse politie gaat met advertenties in buitenlandse kranten proberen alsnog de identiteit te achterhalen van de moordenaar van ex-premier Olof Palme.

AVP twee jaar aan de macht

ORANJESTAD — Met veel animo werd gisteravond in het AVP- gebouw aan de Arendstraat door activisten van de Arubaanse Volkspartij (AVP) het feit herdacht dat twee jaar geleden door de verkiezingen Aruba een nieuwe regering kreeg.

Premier mr Henny Eman en minister Watty Vos spraken hun voldoening uit over de medewerking, die toen en nu allerwege wordt ondervonden voor een «Aruba Nobo». De muzikale omlijsting was in goede handen van Etty Toppenberg met zijn Trio Huasteca.

Engeland wil lozingen niet stoppen

Storten chemisch afval in Noordzee wordt struikelblok op conferentie

SCHEVENINGEN — Het storten van chemisch afval in de Noordzee zal een moeilijk punt worden op de agenda van de ministers uit de landen aan deze zee, die volgende week dinsdag en woensdag in Londen met elkaar gaan praten over maatregelen tegen de voortgaande verontreiniging. Terwijl alle landen op het vasteland voorstander zijn van stopzetting van de lozing van chemicaliën op de Noordzee, wil Engeland daar gewoon mee doorgaan. Dit zegt dr. A. Saeijs, hoofdingenieur- directeur van de directie Noordzee.

In een jaar tijd verdwijnt ongeveer 67 miljoen ton chemisch afval in de Noordzee aan zink, koper, nikkel, lood, cadmium en andere milieubelastende stoffen. Engeland neemt daarvan een flink deel voor zijn rekening: 15,5 miljoen ton. Deze hoeveelheid bestaat uit 2,5 miljoen ton industrieel chemisch afval, 5 miljoen ton zuiveringsslib en 8 miljoen ton ernstig verontreinigde baggerspecie.

Engeland ziet er geen reden om daarmee op te houden. De redenering is dat het gif verdunt en tenslotte de Noordzee uitspoelt. Saeijs is het daarmee in het geheel niet eens, giftige stoffen, zoals cadmium en PCB, hopen zich op in de waterbodem en in de levens- gemeenschappen in zee. De hoofdingenieur is bang dat de verontreiniging van de Noordzee binnen niet al te lange tijd een punt bereikt waarop herstel van het milieu niet meer mogelijk is. "Als de zee en de organismen eenmaal vergiftigd zijn is dit met geen geld ter wereld meer goed te maken", aldus Saeijs. Er is volgens hem nog hoop, omdat "gelukkig" uit voorbeelden blijkt dat voor veel zaken de uiterste grens nog niet is gepasseerd.

VERBRANDING

Andere punten, waarover de ambtenaren van de Noordzeestaten die de ministers- conferentie hebben voorbereid geen overeenstemming bereikten, zijn de verbranding van chemische afvalstoffen op zee, de lozing van radioactief afval en de aanwijzing van de Noordzee als speciaal beschermd gebied onder het Marpol-verdrag. Deze internationale conventie betreft de lozing van olie en chemische stoffen door zeeschepen. "Wij zijn er niet uitgekomen. De ministers moeten daar maar over beslissen", zegt Saeijs.

Geen probleem vormt de bescherming van de Noordzee tegen de vervuiling van het land door grote rivieren. Er ligt een voorstel op tafel de verontreiniging van de rivieren door voor het milieu schadelijke stoffen met 50 procent te verminderen, gerekend over de periode van 1985 tot 1995. Op de Rijnconferentie 1 oktober in Straatsburg hadden de verantwoordelijke bewindslieden van de Rijnoeverstaten al besloten de vervuiling van de Rijn met hetzelfde percentage terug te brengen.

VUILE LUCHT

Het zal volgens de directie Noordzee van Rijkswaterstaat voor de ministers van de Noordzee- conferentie moeilijk zijn precieze afspraken te maken over een beperking van de luchtverontreiniging, een niet onbelangrijke oorzaak van de belasting van zee met ongewenste stoffen. Via de atmosfeer komen bij voorbeeld grote hoeveelheden lood in het zeewater terecht. Verwacht wordt dat de ministers in de Britse hoofdstad een beroep op elkaar zullen doen de invoering van loodvrije benzine in hun land te bevorderen.

Nederland, de Bondsrepubliek Duitsland en Denemarken zullen zich op de ministers- conferentie in de Britse hoofdstad sterk maken voor de aanwijzing van de Wadden tot beschermd natuurgebied. De directie Noordzee verwacht dat de bewindslieden weinig moeite zullen hebben uitgangspunten vast te stellen voor een doelmatige bescherming van de Wadden, die van groot belang zijn voor het leven in de Noordzee. Ook in Groot-Brittannië wordt deze noodzaak nu ingezien.

Tenslotte zal de Noordzeeconferentie uitmonden in afspraken over samenwerking bij de controle op illegale lozingen en aanbevelingen voor verder wetenschappelijk onderzoek naar de oorzaken van de vervuiling en de gevolgen daarvan.

BIOLOGISCH RIJK

Met 420.000 scheepsbewegingen per jaar, een visserijproduktie van drie miljoen ton, 160 booreilanden voor de winning van 85 miljard kubieke meter gas en 165 miljoen ton olie is de Noordzee de drukste zee ter wereld. Tegelijkertijd vormt de zee samen met de tropische bossen biologisch het rijkste gebied op aarde. Desondanks heeft de zee de twijfelachtige reputatie de grootste vergaarbak te zijn van allerlei afvalstoffen. De Noordzeestaten kieperden de afgelopen tien jaar ongeveer een miljard ton chemisch afval in zee, niet meegerekend de schadelijke stoffen die via de rivieren en de atmosfeer in deze periode in het zeewater terecht kwamen.

Naast 43 miljoen ton industrieel afval ging in tien jaar 45 miljoen ton zuiveringsslib en 871 miljoen ton ernstig verontreinigde baggerspecie de zee in. Hierin zitten vele tientallen soorten metalen en duizenden soorten uiterst gevaarlijke organische micro- verontreinigingen, waartegen de natuur maar ten dele een verweer heeft. Voorts zijn de olielozingen door de booreilanden tussen 1981 en 1985 procent toegenomen.

Nederland heeft de ministers van de andere Noordzeestation uitgenodigd om de derde keer hier bijeen te komen, mogelijk begin 1990 om te bezien of de in Londen afgesproken programma's werken of dat deze moeten worden bijgesteld. De eerste Noordzee- conferentie was in 1984 in Bremen.

KRITISCH

Tijdens de tweedaagse conferentie zullen de ministers van de Noordzeestaten de kritische blik van de milieu- organisaties in hun rug voelen. Onder het motto "Seas at risc" houden vertegenwoordigers van milieubewegingen in alle aan de Noordzee gelegen landen in Londen een eigen conferentie over alternatief beheer van de zee. Tevens krijgen zij de gelegenheid bij de openings-zitting van de ministers- conferentie een verklaring af te leggen.

Milieu- organisaties zullen er bij de bewindslieden op aandringen het storten en verbranden van chemisch afval, zuiveringsslib en baggerslib per 1 januari 1990 te verbieden. De Noordzee moet voorts aangewezen worden als speciaal beschermd gebied onder het Marpol-verdrag. De milieu- organisaties vragen van de ministers ook de olie- en gaswinning op de Noordzee en het transport van gevaarlijke stoffen te verbinden in een zone van twintig mijl langs de kust. Met het oog op de vervuiling van de zee vanaf land menen de milieu- organisaties, dat de Europese gemeenschap strengere regels moet stellen aan de produktie van milieu- gevaarlijke stoffen.

De lozing van zwartelijst stoffen en radio-actief afval dient uiterlijk 1989 verboden te zijn. Tenslotte vragen zij aandacht voor de verontreiniging van de zee via de atmosfeer. De vermindering van de lozing van fosfaten en stikstof en de opsporing en vervolging van illegale lozers.

De Nederlandse vereniging tot bescherming van vogels, de werkgroep Noordzee en de landelijke vereniging tot behoud van de Waddenzee zullen minister Smit-Kroes van Verkeer en Waterstaat op de Noordzee- conferentie ongeveer 30.000 handtekeningen overhandigen van de mensen die de eisen van de milieu- organisaties steunen.

Zaterdag vertrekken de milieu- organisaties van het vasteland via België in een karavaan naar de Britse hoofdstad om zich daar bij hun zusterorganisaties uit het Verenigd Koninkrijk en Ierland te voegen. In Londen zullen manifestaties plaatsvinden.

BANGKOK — Een groep van 33 Laotiaanse vluchtelingen van de Hmong- stam is begin deze week bij de grens tussen Thailand en Laos om het leven gebracht. Een regionale Thaise functionaris berichtte dat vermoedelijk Laotiaanse militairen voor het bloedbad verantwoordelijk zijn.

*****

GENEVE — Het kinderfonds UNICEF van de VN heeft opgeroepen tot bijna 23 mln dollar aan extra hulp ter bestrijding van de hongersnood in Etiopië in de vorm van vitamines, middelen ter voorkoming van tuberculose en malaria en voor veilig drinkwater.

Hoge entreeprijs

Plein van de Hemelse Vrede in Peking opengesteld

PEKING — Vanaf 1 januari zullen bezoekers uit binnen- en buitenland worden toegelaten op de poort van de hemelse vrede, een gewijde plek waar onder andere Mao Zedong op 1 augustus 1949 de oprichting van de Chinese volksrepubliek afkondigde. De entreeprijs, althans voor buitenlandse toeristen, liegt er echter niet om: dertig Yuan of ruim vijftien gulden.

"Tiananmen is het symbool van het nieuwe China", zei Bo Xicheng van het Pekingse bureau voor Toerisme dinsdag. Vanaf het bijna 35 meter brede balkon op de poort, die dateert uit het Ming-tijdperk, werden verder parades afgenomen en massabijeenkomsten toegesproken, zoals de toespraak waarmee Mao in 1966 de culturele revolutie inluidde.

Bo verdedigde de hoge toegangsprijs met het argument dat anders de toeloop van belangstellenden te groot wordt. De prijs zal in 1989 misschien zelfs worden verhoogd tot twintig gulden. Er zullen in een museum historische films worden vertoond, maar niet over de culturele revolutie, aldus Bo. "Die tien jaar waren een ramp".

De 35 meter hoge en 62,50 meter brede poort en werd in 1417 gebouwd tijdens de wederopbouw van de verboden stad, het oude keizerlijke paleis. Zij werd twee keer door brand verwoest, in 1451 en in 1644, en herbouwd. In 1970 onderging de poort een grondige opknapbeurt. Overigens hebben talloze Chinezen bij bijzondere gelegenheden een kijkje mogen nemen op de poort. Bo verwacht jaarlijks 2,5 miljoen bezoekers, voor de helft Chinezen die overigens naar werd gezegd waarschijnlijk goedkoper uit zullen zijn dan buitenlandse toeristen.

Eerste voorstelling zeer geslaagd

Mis vanavond het Korenfestival niet!



...Een van de koren...

WILLEMSTAD — Gisteravond werd het eerste deel gepresenteerd van het korenfestival 1987. Deze avond stond in het teken van de bekende musici Simon en Provence, die beiden 25 jaar "in het vak" zitten.

De Pietermaai- kerk zat overvol met zangers en zangliefhebbers tussen acht en tachtig jaar. Na de voorafgaande stemmige orgelmuziek, werd de avond geopend met het door iedereen meegezongen volkslied. Dit was één van de meest stijlvolle uitvoeringen, die ik heb gehoord.

Ds Smith stelde de eenheid van de koren ten voorbeeld aan de maatschappij en kon zich geen religie voorstellen zonder loflicderen. Pacheco Domacassé sprak vervolgens namens gedeputeerde Salsbach, welke verhinderd was. Hij noemde zang en muziek als basisuitingen van de menselijke cultuur.

Rignald Yankee, de organisator, vroeg vervolgens om een halve minuut stilte voor de eerder dit jaar overleden pater Pim Janssen, in leven organist van Pietermaai.

Vervolgens traden twaalf koren op met elk een tweetal nummers. Hierbij waren maar liefst drie koren onder leiding van Yankee! Opvallend bij alle koren is het gebrek aan mannenstemmen, hetgeen afbreuk doet aan de klankkleur. De meeste werken werden twee- stemmig uitgevoerd.

Een lust voor het oog waren de kinderen uit Barber met hun prachtige gele uniformen. Hun «Stima» werd enthousiast gezongen en viel goed in de smaak. Doorgaan Jubilate!

Het nummer «Un bailarina» is kennelijk erg geliefd en werd door drie koren ten gehore gebracht. Het meest origineel door het koortje Regina (tien dames) met een heuse en vooral vertederende bailarina.

Het Methodisten- koor zong een tweetal Gospel- songs met de zeer enthousiaste «good old» Libert aan de piano. Zij kregen een welverdiende ovatie.

«Coromoto» bracht een goed gezongen «Ave Maria». Yankee heeft hier met dit koor een goede prestatie — vier-stemmig — geleverd. Misschien kan een iets minder geaksentueerde volumewisseling het geheel nog verbeteren.

«San Willibrordo» met twee echte "soeurs" bracht als enige koor haar nummers acapella en bleef daarbij goed "op toon" bravo!

Qua zuiverheid, presentatie en uitspraak was het jeugdkoor van Sta. Famia onder de bezielende leiding van Harry Moen een nummer één als laatste koor van deze avond.

Er was echter nog een muzikale verrassing: Edsel Provence — himself — met zijn muziek- schoolkoor (21 jongelui). Zij brachten een vijftal korte nummers op zeer goed niveau en kregen een prima applaus als beloning.

Wat een fijne avond! Vanavond is het tweede deel, mis het niet!

JOHAN VAN EENENNAAM

...Blik op de aanwezigen...



Inzakken automarkt en export

Autolatina maakt mogelijk verlies van half miljard Duitse mark

WOLFSBURG — Autolatina, het samenwerkings- verband van de autoconcerns Volkswagen en Ford in Brazilië, kan dit jaar wellicht een verlies lijden van 500 miljoen mark. Daarvan is 200 miljoen mark toe te schrijven aan een onvoldoende gebruik van de produktie- capaciteit ten gevolge van het inzakken van de automarkt en de slecht lopende export. De rest is een gevolg van onvoldoende en vertraagde prijsverhogingen, zo heeft directeur Weber van Volkswagen AG in Wolfsburg verklaard.

Autolatina is op het ogenblik in een heftig conflict verwikkeld met de Braziliaanse regering. Dat conflict begon vorige week na maanden van disputt toen Autolatina zich niet hield aan de toegestane prijsverhoging van 10,8 procent en zijn prijzen met gemiddeld 28 procent verhoogde. In advertenties verdedigde het autoconcern de verhoging met als argument dat de regering de garantie op winstgevendheid, gegeven in een akkoord in april, niet is nagekomen.

Van regeringszijde is gezegd dat aan dat akkoord geen enkele wettige status kan worden toegekend en minister Bresser Pereira van Financien heeft al eerder met strenge tegenmaatregelen gedreigd als Autolatina zich niet houdt aan de voorschriften. Het autoconcern heeft niettemin eind vorige week de prijzen met 28 procent verhoogd.

De regering in Brasilia kan nu de kredietkraan dichtdraaien en alle import- en exportvergunningen van het concern intrekken. Ook kunnen eigendommen van Autolatina in beslag worden genomen en gevangenis- straffen tot twee jaar worden uitgedeeld. Bovendien kan de overheid eisen dat de boeken van het concern worden gecontroleerd. De regering heeft van deze bij de wet vastgelegde mogelijkheden in het verleden niet of nauwelijks gebruik gemaakt.

Buitenlandse autofabrikanten hebben het eigenlijk voortdurend aan de stok met de Braziliaanse regering. Noch Ford, noch VW heeft sinds 1980 in Brazilië winst gemaakt en beide bedrijven zeggen dat een belasting van vijftig procent verlies oplevert over elke wagen die wordt verkocht. Eerder dit jaar bundelden Ford en VW zich in Autolatina om een front te vormen tegen de regering.

De afgelopen maand stopte het concern de autoproduktie en stuurde een groot deel van de 56.000 werknemers tijdelijk naar huis uit protest tegen de van hogerhand opgelegde prijzen. Uit het feit dat Autolatina nu toch de prijzen naar eigen inzicht heeft verhoogd kan worden afgeleid dat de moeder- maatschappijen in de Verenigde Staten en de Bondsrepubliek hun goedkeuring aan de taktiek van het concern hebben gegeven.

Volgens directeur Weber, die jarenlang financieel directeur van VW Do Brasil is geweest, is het niet uitgesloten dat er een nog groter verlies ontstaat als de huidige situatie voortduurt. Het is dan volgens hem nog maar de vraag of de activiteiten van Autolatina dan kunnen worden voortgezet.

Weber wees erop dat er bij de vorming van Autolatina een omvangrijk investerings- programma is opgesteld. Dat programma is gebaseerd op de overeenkomst met de Braziliaanse regering dat de prijzen tot eind 1989 overeenkomstig de inflatie kunnen worden verhoogd. Autolatina is de grootste autofabrikant van Brazilië. De personenwagenmarkt is dit jaar goed voor ongeveer 400.000 auto's, waarvan Autolatina zestig procent voor zijn rekening neemt. In de vrachtwagensector heeft het concern een aandeel van vijftig procent. De omzet komt dit jaar uit op naar schatting 5,4 miljard mark, waarvan tweederde in Brazilië zelf wordt geboekt.

Commissie van beroep wijzigt straf KNVB

Nederland - Cyprus wordt overgespeeld!

ZURICH — De Commissie van Beroep van de Uefa heeft vrijdagavond, kort voor middernacht bekend gemaakt de verdediging van de KNVB aanvaardbaar te vinden. De wedstrijd zal opnieuw worden vastgesteld, mag in Nederland gespeeld worden, echter zonder publiek en ook buiten de berichtgeving van radio en televisie.

Het resultaat van de behandeling voor de Commissie van Beroep is dat Nederland, door van Cyprus te winnen voor 16 december, het duel in Athene tegen de Grieken tot een formaliteit kan maken. De bedoeling is de wedstrijd op 9 december te spelen, vermoedelijk in het Ajax-stadion. Voor de speeldag is 6 of 13 december een mogelijke uitwijkdatum.

Jacques Hogewoning en Mr. Huug Utermark, die de pleitnota opstelden, waren zaterdagmorgen vroeg net zo gelukkig als Prof. Co Greep, die de medische rapportage verzorgde en voor de commissie toelichtte.

Hogewoning vertelde: "Het is een ongekend spannende avond voor ons geweest. Naarmate de tijd vorderde, werd het eigenlijk steeds spannender. Je gaat je dan afvragen of het goed is voor je zaak als het langer duurt voor de beslissing naar buiten komt. Wij hebben onze kritiek gehad op de methodiek van de rechtspraak van de Uefa. Maar duidelijk is in ieder geval geworden dat er een beroepscommissie is, die zijn beslissing naar redelijkheid neemt. Zou de tuchtcommissie tot een dergelijke uitspraak gekomen zijn, dan waren wij niet eens in beroep gegaan. Deze uitspraak wordt door ons als rechtvaardig ervaren."

GETUIGEN

De zitting van de beroepscommissie week wezenlijk af van de bijeenkomst van de tuchtcommissie ruim een week geleden. De belanghebbende partijen Cyprus en Nederland (vertegenwoordigd door Jacques Hogewoning, Jan Huijbregts en jurist Huug Utermark) waren in de gelegenheid de verklaringen van de getuigen aan te horen. Er was tevens de mogelijkheid over en weer vragen te stellen.

Waarnemer Fred Delcourt kwam als eerste om zijn bevindingen, vastgelegd in zijn rapport, nog eens te herhalen. Na hem volgden Rob de Bakker, de veiligheidsfunctionaris van de KNVB, de arts Co Greep, die de Cypriotische doelman Andreas Charitou had onderzocht en scheidsrechter Roger Philippi, die pas een uur na het begin van de bijeenkomst aanwezig was.

Tussen de rapportage van Delcourt en de getuigenis van Greep was een wezenlijk verschil. Delcourt namelijk had verklaard dat een Nederlandse arts (Greep) hem verteld had dat de Cypriotische doelman geen zichtbare verwondingen had en in een shock-toestand verkeerde.

Greep echter heeft, zoals ook in de pleitnota van de KNVB vermeld staat, geconstateerd dat er uiterlijk niets waarneembaar was en dat hij het mogelijk achtte dat de doelman, onmiddellijk na het incident, in de buurt van het doel, in een emotionele lichte-shocktoestand had verkeerd.

De Nederlandse getuigen, De Bakker en Greep, hadden de indruk dat de beroepscommissie in zijn onderzoek naar het gebeuren van de op 28 oktober geen facet onbelicht liet. De Bakker bijvoorbeeld kreeg uitgebreid de gelegenheid de veiligheidsmaatregelen van de KNVB in het algemeen en in het stadion Feijenoord in het bijzonder te vertellen.

PLEITNOTA KNVB

De pleitnota van de KNVB, uitgebracht door Mr. H.P. (Huug) Utermark, beklemtoonde twee punten voor de commissie van beroep.

Ten eerste dat de verandering van de uitslag van 8-0 in 0-3 onredelijk is. Omdat de grondwet van de sport bepaalt dat uitslagen op het speelveld verkregen moeten worden en niet achter de groene tafel. Bovendien is nog nooit een vertegenwoordigend A-elftal op een dergelijke manier gestraft.

Ten tweede dat de bewering van Cyprus, dat doelman Charitou door het incident met de bom niet verder kon spelen, op zijn minst twijfelachtig was. Die gedachte wordt onderbouwd in een bijgevoegd medisch rapport van Prof. Dr. J.M. Greep. In het medisch rapport zou een aantal vermeldingen door de tuchtcommissie onjuist zijn geïnterpreteerd. Greep haalt daarvoor drie punten aan. Namelijk de shocktoestand, de beschadiging aan het oog en de gedwongen vervanging.

Volgens Greep is de uitdrukking een lichte shock gedistilleerd uit zijn bewering dat een lichte, door emoties veroorzaakte shock kan hebben plaats gevonden in het strafschopgebied direct na het incident.

Greep schrijft: "Nadat Charitou het centrum van de Eerste Hulp had bereikt was geen sprake meer van enige vorm van shock.

In het Ooglijdersziekenhuis in Rotterdam is een afwijking aan het rechteroog van Charitou geconstateerd. Die afwijking had echter niets te maken met het gebeurde op het veld. De doelman is, vermoedelijk al sinds jaren, in lichte mate bijziend. Dat de patiënt werd overgebracht naar een gespecialiseerd ziekenhuis was alleen maar om alle mogelijke risico's uit te sluiten. De spelers van Cyprus waren namelijk niet verzekerd en zelfs het kleinste lichamelijk ongemak zou voor hen uiterst vervelende consequenties kunnen hebben.

Er heeft geen 'gedwongen' vervanging van de doelman plaats gevonden. Charitou heeft uit eigen wil beslist niet meer het veld op te gaan. Medisch bestond er geen enkel bezwaar. Ik heb hem twee keer gesuggereerd weer te gaan spelen. Pas de tweede keer, in de kleedkamer van Cyprus, nam hij zijn beslissing en pas toen is ook de tweede doelman aan zijn opwarm-oefeningen begonnen."

UTERMARKS NOTITIES

Utermark stelde onder andere:

"Hoewel er geen rivaliserende supportersgroepen in het stadion waren, is de wedstrijd beschouwd als een met verhoogd risico. Alle maatregelen, in dergelijke gevallen van toepassing, zijn genomen. De afgevaardigde van de Uefa schrijft in zijn rapport: "organisatie: erg goed, alle technische instructies en voorschriften van de Uefa zijn opgevolgd."

Een dergelijk incident zou alleen voorkomen kunnen worden - en zelfs niet met absolute zekerheid - als iedere bezoeker intensief zou zijn gefouilleerd. Dat is zowel praktisch, als sociaal, of wettelijk, onuitvoerbaar. Een dergelijk onderzoek wordt ook niet verlangd door de instructies van de Uefa.

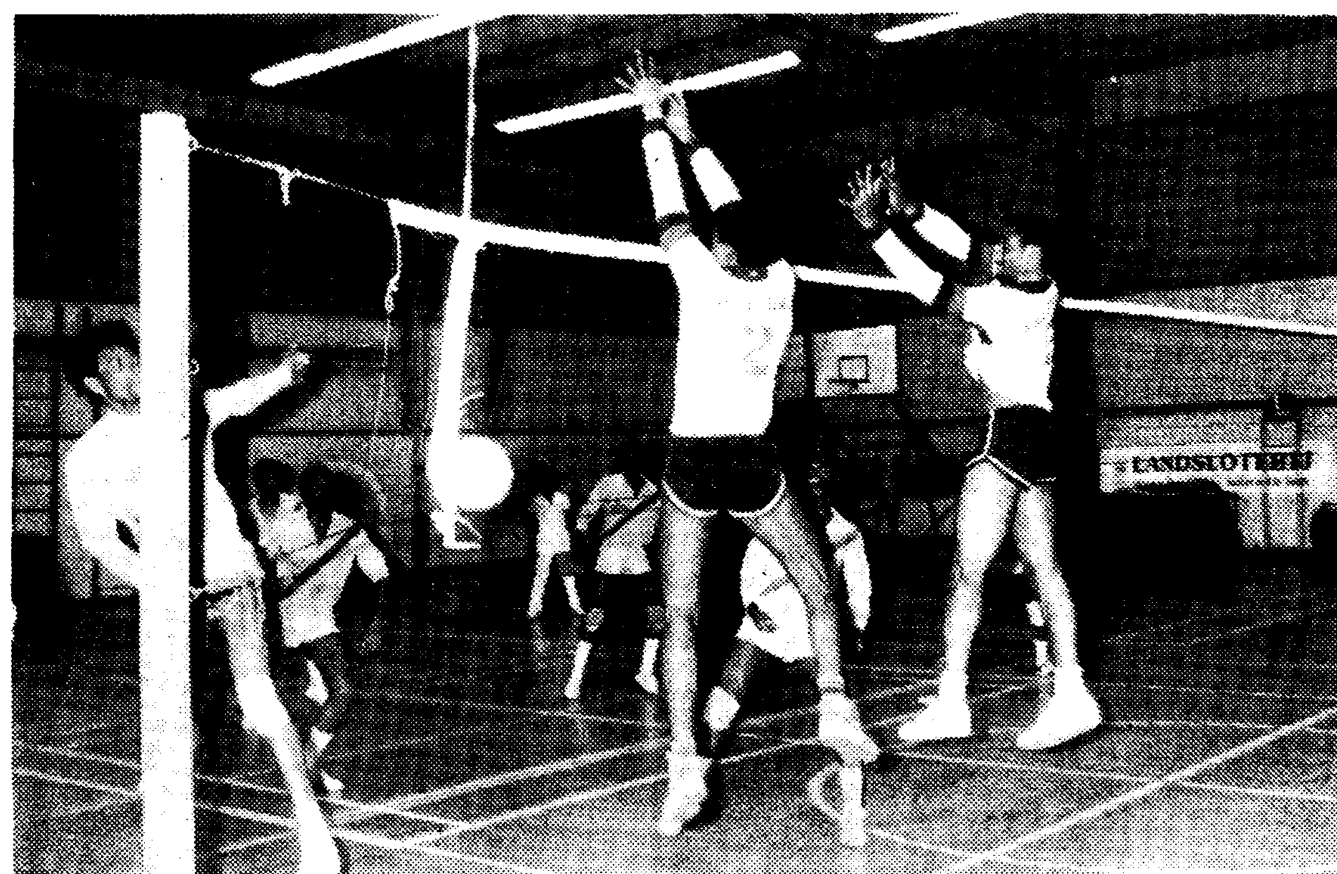
De beslissing van de tuchtcommissie kan verregaande gevolgen hebben voor de voetbalsport. Het zou de deur openzetten voor beïnvloeding van sportieve resultaten door een buitenstander.

Om die reden is de beslissing van uw commissie in november 1984, het geval Celtic - Rapid Wien, juist. Drie jaar geleden werd een speler van Rapid getroffen door een uit het publiek afkomstig projectiel. Verder spelen was voor hem onmogelijk, vervanging ook, omdat het aantal wisselspelers al was gebruikt. De tucht- noch de beroepscommissie heeft toen de wedstrijd verloren verklaard voor de ontvangende partij, maar besliste dat de wedstrijd moest worden overgespeeld.

Zou uw commissie van mening zijn dat de wedstrijd van 28 oktober onregelmatig is verlopen en daarom ongeldig verklaard moet worden, dan zou een vergelijkbare beslissing rechtvaardig en redelijk zijn."

Utermark schreef ook dat de KNVB ernstig teleurgesteld is door het feit dat een soort rookbom door een vandaal op het speelveld kon worden geworpen.

De KNVB heeft het gevoel van schaamte dat een dergelijk incident de reputatie van het Nederlands voetbal heeft geschonden. "Maar het gevoel van schaamte gaat niet vergezeld van de overtuiging dat de KNVB op enige wijze verantwoordelijk kan worden gesteld voor wat het gebeurde. Voor de wedstrijd Nederland - Cyprus is alles gedaan, dat *moest* en *kon* worden gedaan.



.. een beeld uit de wedstrijd van gisteravond tussen Xaverianen en Watakeli in de sporthal van het Sentro Deportivo Korsou. Xaverianen won deze partij met 3-1 ...

Watakeli gaf goed tegenstand

Xaverianen haalt tweede volleybalkampioenschap binnen

WILLEMSTAD — Xaverianen/Muebles Kennedy haalde gisteren zijn tweede kampioenstitel van het volleybalseizoen binnen. Na de overwinning van de B-klassers afgelopen woensdagavond op Kamari, greep de Suffisantse ploeg gisteravond het kampioenschap in de hoogste herenafdeling. Ook de damesvertegenwoordiging in de hoofdklasse is nog in de running om een kampioenstitel. De beslissende partij in deze categorie staat voor maandag a.s. op het programma.

Xaverianen speelde gisteravond voor volle tribunes in de sporthal van SDK in tegenstelling tot zijn laatste optreden tegen concurrent Watakeli / Gold Label uiterst geconcentreerd. Deze factor, een betere technische voorbereiding en het feit dat de kernploeg goed op elkaar is ingespeeld, gaven de doorslag. Watakeli verweerde zich nog redelijk goed in de eerste en tweede set, maar verbleekte daarna tegenover het superieure spel van Xaverianen tot een uitgebluste ploeg.

Watakeli startte sterk en bouwde in een relatief kort tijdsbestek een ruime 6-1 voorsprong op. Het puntenverschil werd zelfs nog groter (9-3), maar men liet zich toch in de eindfase verrassen. Xaverianen haalde op tot 10-10 en trok de set uiteindelijk toch met 15-12 naar zich toe. In de tweede set legde Watakeli het slimmer aan. Het verschoot niet al zijn kruit in het begin - de strijd ging tot 8-8 gelijk op - maar reserveerde zijn krachten voor de slotfase waarin het via 13-8 en 13-11 doordrukte naar een 15-11 overwinning.

In de derde en vierde set liet de Suffisantse ploeg echter haar krachten goed voelen. De derde set werd een éclatante 15-2 overwinning, waarna Watakeli in de vierde set de genadeklap werd toegediend. Xaverianen liep in de laatste set uit tot 6-0 en triomfeerde onbedreigd met 15-6 via de tussenscores van 7-3 en 13-5.

De kernploeg die voor deze prestatie verantwoordelijk was, bestond uit R.Janga, U. Leito, M. Clarissa, S. Martha, R. Roosberg en O. Alexander. Sterk aanvalsspel kreeg men te zien van Leito en Roosberg, terwijl Janga wederom zijn reputatie als een van de beste spelverdelers in het lokale volleybal bevestigde.

De beide ploegen haalden gisteravond en ook in de voorgaande wedstrijden in het algemeen een goed technisch niveau. Niet zo best bleek het echter gesteld te zijn met het eerste aanvalswapen, de opslag. De service wordt als een 'koekje' gepresenteerd waardoor de tegenpartij de bal moeiteloos kon opvangen en de aanval organiseren. Op internationaal niveau kan dit wel een te grote handicap blijken voor de lokale topclubs of voor de Curaçaose selectie.

MALTA AMSTEL
SPORTAGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
geopend van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00- 02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken in het Maduro Plaza.

*****

ZONDAG
CURAÇAO SEAQUARIUM REGATTA 1987
10.00 uur start zeilboten en windsurfers;
10.00-18.00 uur muziek Boom Box;
13.00-17.00 uur live music Survival;
17.00 uur prijsuitreiking - Bapor Kibrá.

VOETBAL
(Kopa Antiyano 1987)
18.00 uur Centro Dominguito vs Juventus (Bonaire) - Sentro Deportivo Kòrsou.
vanaf 09.00 uur voetbaltoernooi op het veld te Groot Kwartier.

DUIKWEDSTRIJD
(Diving Club Curasçao)
11.00 uur gaat de wedstrijd van start - Porto Mariebaai.

SOFTBALL
(Happy Time)
10.00-16.00 uur softball slowpitch- toernooi - terrein te Suvek.

BASEBALL
(Liga Promoshonal)
«best-out-7»
10.00 uur Thorenquest vs Amstel BBC - Tio Daou Ballpark.

*****

Letterlijke tekst van Commissie van Beroep

ZURICH — De Commissie van Beroep van de Uefa, bestaande uit Dr. Sergio Zorzi (Zwi), Jean Appietto (Fra) en Andrei Radulescu (Roe) hebben de straf voor het Nederlands elftal gewijzigd. **Voornaamste punt is: overspelen.**

De uitspraak van de commissie was als volgt:

Het basispunt is dat de Nederlandse voetbalbond voor de wedstrijd alle maatregelen heeft nageleefd die zijn vastgesteld in de bepalingen van de Europese voetbal unie.

Na bestudering van de rapporten, het horen van scheidsrechter en waarnemer, de vertegenwoordigers van de bonden en de getuigen (Greep en De Bakker), kwam de commissie van beroep tot de volgende uitspraak:

*** Er was sprake van een enkel, op zichzelf staand incident, de dader kon gearresteerd worden, dankzij de medewerking van de toeschouwers.**

*** De organiserende voetbalbond is verantwoordelijk voor de orde en veiligheid in het stadion, er moet daarom een straf volgen.**

*** De argumenten van de partij die beroep heeft aangetekend, zijn correct, de commissie van beroep vindt daarom een goede reden de straf als volgt te wijzigen:**

1. De wedstrijd Nederland - Cyprus uit het Europese kampioenschap zal worden overgespeeld achter gesloten deuren, op een datum voor 16 december, op een andere plaats dan het Feijenoord-stadion. De bonden van Nederland en Cyprus moeten voor 26 november beslissen wanneer de wedstrijd wordt overgespeeld, zo niet dan zal de datum door de Uefa worden vastgesteld.
2. De boete van de KNVB wordt verhoogd van 10.000 Zwitserse franken tot 70.000 Zwitserse franken (ongeveer 100.000 gulden).
3. De Uefa zal worden geadviseerd geen toestemming te geven voor uitzending van de wedstrijd op radio en televisie.
4. De overige beslissingen van de tuchtcommissie blijven gehandhaafd. (Uitsluiting van het stadion Feijenoord tot 31 juli 1990 voor Uefa-wedstrijden).
5. Alle kosten voor de organisatie van de wedstrijd plus de reiskosten van Cyprus zullen moeten worden gedragen door de KNVB.
6. De som die de KNVB heeft gestort om het beroep in behandeling te nemen, zal worden gerestitueerd. De KNVB moet in de kosten van de behandeling een bedrag van 12.000 franken (bijna 17.000 gulden) bijdragen.

BEROEP CYPRUS

Het beroep van Cyprus ("Wij hebben niets verkeerd gedaan") werd gedeeltelijk aanvaard. De commissie stelde dat de spelers tegen de wil van de scheidsrechter het veld hadden verlaten. Dat zij pas dertig minuten na het incident de overtuiging hebben kunnen krijgen dat hun doelverdediger niet gewond was. Dat de officials van de Cypriotische bond alle pogingen hebben gedaan hun spelers weer op het veld te krijgen.

Op basis van deze overwegingen wordt de boete van de bond van 40.000 tot 20.000 franken teruggebracht. Het beroeps- geld zal worden teruggestort, de voetbalbond van Cyprus zal 2000 franken moeten bijdragen in de kosten van behandeling van de beroepszaak.

Afgebroken vijftiende partij waarschijnlijk remise

Strijd Karpov - Kasparov kent eindelijk weer agressiviteit

SEVILLA — Er zit weer pit in de confrontatie tussen Kasparov en Karpov. De door Kasparov ingelaste vrije dag heeft kennelijk een einde gemaakt aan de serie plichtmatige zetten- wisselingen, waarmee de tweekamp om de wereldtitel schaken in Sevilla zich naar een voorspelbaar einde spoedde. In de wetenschap, dat hem nog enkele partijen met wit resten, koos uitdager Karpov vrijdag in de vijftiende ontmoeting voor agressief tegenspel.

Zijn keuze voor 5. Db3, de zogenaamde Russische variant van het Grünfeld- Indisch kwam voor Kasparov als een teken uit de hemel. Voor de Spaanse televisie legde de wereldkampioen onlangs uit, dat hij hoopte zijn tegenstander te dwingen tot het nemen van risico's als deze met wit speelde. De keuze van Karpov was logisch. Hij wendde het Russisch aan in de vijftiende, zeventiende en negentiende partij van de tweekamp Londen / Leningrad van vorig jaar en won er toen twee.

Kasparov, die ongetwijfeld tot zijn genoegen een wijd open stelling op het bord zag verschijnen, reageerde met een naar de Nederlander Prins genoemde variant, waardoor voorlopig het spoor van de negentiende partij van vorig jaar werd gevolgd. Karpov, die kennelijk bang was, dat Kasparov in de afgelopen tijd een versterking had gevonden, week af op de twaalfde zet: Td1 inplaats van Lf4, waarmee hij destijds won. Voor de eerste dertien zetten gebruikte Kasparov bijna een uur meer bedenktijd dan zijn tegenstander.

Wits pionnen-opstoot op de dertiende zet was een nieuwtje van verreikende betekenis. Elizbar Oebilava, een van de secondanten van Karpov zag er een poging in de zwarte stukken tot niets doen te dwingen. Kasparov kon inderdaad slechts met de grootste moeite goede velden voor zijn stukken vinden. Teneinde de druk te verminderen bood de wereldkampioen een pion aan, maar na 36 minuten piekeren weigerde Karpov het offer. Hij koos voor druk in het centrum, terwijl Kasparov razendsnel in actie kwam op de dame-vleugel.

De strijd spitste zich toe om het veld d3. Het leidde tot een grote ruil, waarbij Karpov de zwarte aanval stopte ten koste van kwaliteit en vervolgens zelf met Pe7 † het initiatief overnam. Zijn combinatie rond de 22e zet leidde een uiterst ingewikkelde finale in, waarbij de vooruitgeschoven d-pion volgens Ulf Andersson wit op zijn minst remise garandeerde. Wellicht zat er meer in.

Wits manoeuvres op de 30e en 33e zet waren niet sterk. In de perskamer toonde Elizbar Oebilava aan, dat 33. Pxf5 in plaats van Dxf5 de witte winstkansen intact hadden gelaten. Zoals het nu ging, was aan remise niet meer te ontkomen. Na 42 zetten werd de partij afgebroken in een stelling, die waarschijnlijk zonder verdere spelen remise zal worden gegeven. Wit kan een eindspel afdwingen met een pion meer, maar dat legt geen gewicht in de schaal. Wordt besloten tot deling van het punt, dan wordt de stand 8-7 in het voordeel van Kasparov.

BOKSEN / SAN CATALDO — De Amerikaan Kevin Seabrooks heeft in San Cataldo op Sicilië zijn wereldtitel boksen in het bantamgewicht volgens de versie van IBF behouden. Uitdager Ermilo Cataluna (Fil) staakte in de vierde ronde de strijd.

0-0-0-0-0

LONDEN — William Rogers, een van de oprichters van de Britse Sociaal- Democratische Partij (SDP) verlaat de politiek. Zijn terugtreden betekent een nieuwe tegenslag voor de partij die al te maken heeft met diepgaande verdeeldheid over de vraag of men een fusie moet aangaan met de liberale partij.

*****

SEVILLA — De vijftiende partij tussen wereldkampioen Kasparov en uitdager Karpov om de wereldtitel schaken in de Spaanse stad Sevilla is na 42 zetten afgebroken. De algemene verwachting is dat de partij remise zal worden. Ondanks deze te verwachten uitslag, noemden de kenners de partij een interessante en de moeite waard na te spelen.

De partij had het volgende zettenverloop:

Wit: Karpov
Zwart: Kasparov

Grünfeld-Indisch

1. d2-d4	*Pg8-f6*
2. c2-c4	*g7-g6*
3. Pb1-c3	*d7-d5*
4. Pg1-f3	*Lf8-g7*
5. Dd1-b3	*d5xc4*
6. Db3xc4	*0-0*
7. e2-e4	*Pb8-a6*
8. Lf1-e2	*c7-c5*
9. d4-d5	*e7-e6*
10. 0-0	*e6xd5*
11. e4xd5	*Lc8-f5*
12. Tf1-d1	*Tf8-e8*
13. d5-d6	*h7-h6*
14. h2-h3	*Pa6-b4*
15. Ld2-f4	*Pf6-d7*
16. Td1-d2	*a7-a6*
17. Dc4-b3	*b7-b5*
18. Db3-d1	*c5-c4*
19. a2-a4	*Pd7-c5*
20. a4xb5	*Pb4-d3*
21. Le2xd3	*Pc5xd3*
22. Td2xd3	*c4xd3*
23. Pc3-d5	*a6xb5*
24. Pd5-e7 †	*Kg8-h7*
25. Ta1xa8	*Dd8xa8*
26. Pe7xf5	*g6xf5*
27. Dd1xd3	*Da8-e4*
28. De3xb5	*Te8-a8*
29. Lf4-d2	*Ta8-d8*
30. Db4-c5	*De4-e6*
31. Ld2-f4	*Lg7xb2*
32. Pf3-h4	*Lb2-f6*
33. Dc5xf5 †	*De6xf5*
34. Ph4xf5	*h6-h5*
35. g2-g4	*h5xg4*
36. h3xg4	*Kh7-g6*
37. Kg1-g2	*Lf6-b2*
38. Pf5-e7 †	*Kg6-f6*
39. Pe7-c6	*Td8-d7*
40. Pc6-b8	*Td7-d8*
41. d6-d7	*Kf6-e6*
42. Kg2-f3	*Lb2-a3*

Afgebroken.

Stand afgebroken partij:
Wit: Kf3, Lf4, Pb8, pionnen d7, f2 en g4.
Zwart: Kf6, Td8, La3, pion f7.

Wild Cats kon geen tegenstand bieden

Arubaanse kampioen Marlboro met 5-0 shutout-zege superieur

WILLEMSTAD — De Arubaanse baseball- kampioen Marlboro heeft zijn optreden op Curaçao ingezet met een overwinning op Wild Cats / Banco di Caribe. Marlboro stak Cats in alle opzichten de loef af en drukte zijn superioriteit uit in een 5-0 shut-out overwinning.

Cats was duidelijk uit vorm en toonde bovendien niet voldoende interesse. Illustratief hiervoor was wel het feit dat manager Elmer Hato startende werper Hector Francinet ruim 6 innings op de heuvel handhaafde ondanks het gemak waarmee Marlboro honkslagen produceerde. Dit was met name het geval in de derde inning toen de Arubaanse kampioensploeg vier honkslagen produceerde en een 3-0 voorsprong nam. Acht spelers kwamen in deze slagbeurt voor Marlboro aan slag. De honkslagen waren achtereenvolgens van Caicai Williams, Orvin Gonzalez, Felix Tiel en Alfredo Rafini.

Marlboro bracht runs nummer vier en vijf in de lucky seven op het scorebord op twee meer-honkslagen: een keiharde double van Gonzalez tussen het rechter- en het middenveld gevolgd door een nog hardere line-drive van Felix Tiel over de afrastering in het linkerveld voor een homerun. Zijn homerun maakte een eind aan het optreden van Francinet. Reumert Monte en daarna Miro Daal zorgden voor het heuvelwerk in de laatste drie innings.

De Curaçaose sub-kampioen kreeg niet veel kansen om te scoren tegen de sterk werpende Milton Croes. Na zeven innings werd Croes vervangen door Juvenal Nava. De eindcijfers waren: 5-11-1 voor Marlboro en 0-3-2 voor Cats. Vier van de elf honkslagen van Marlboro waren meerhonkslagen: 2 doubles, één driehonkslag en een homerun.

De verwachting is dat Marlboro's tegenstander van vanavond, kampioen Sta. Rosa Indians Mennen Speedstick, beter voorbereid is op het duel. Indians is immers in training voor het Antilliaans kampioenschap dat in het laatste weekeinde van deze maand zal plaatsvinden. De wedstrijden tegen de kampioen van St. Maarten worden gedurende die week op donderdag, vrijdag en (eventueel) zaterdag gespeeld, omdat de zondag vrijgehouden moet worden voor de ontmoeting op Curaçao tussen de twee beroeps-baseballclubs uit de Dominicaanse Republiek, waarin onze eilandgenoten Hensley Meulens en Bebe Cijntje uitkomen.

President van Uruguay bezoekt Midden-Amerika

MONTEVIDEO — De Amerikaanse ambassadeur voor Midden- Amerika, Morris Busby, heeft een bezoek gebracht aan president Julio Sanguinetti van Uruguay. Dat gebeurde aan de vooravond van Sanguinetti's bezoek aan de vijf Midden- Amerikaanse landen.

De Uruguayaanse minister van Buitenlandse Zaken verklaarde dat gesproken werd over de voortgang in het vredesproces in Midden- Amerika en de Amerikaanse visie daarop.

Sanguinetti reist eerst naar Costa Rica en vervolgens naar Guatemala. El Salvador, Honduras en Nicaragua.

Daarna reist de Uruguayaanse president door naar Mexico voor een vergadering van de 'Groep van Acht'. Deze bijeenkomst is gewijd aan de situatie in Midden- Amerika, de buitenlandse schulden van Latijns-Amerikaanse landen en de internationale handel.

De Groep van Acht bestaat uit de Contadora landen Colombia, Mexico, Panama en Venezuela en de vier landen die zich sinds 1985 bij hen hebben aangesloten om het vredesproces in Midden-Amerika te steunen: Argentinië, Brazilië, Peru en Uruguay.



Agenda bezoek van De Koning en Van Eekelen

WILLEMSTAD — Tijdens een vergadering van de raad van ministers is het reisschema van minister De Koning en minister Van Eekelen en een Tweede Kamer- delegatie bekend gemaakt. Minister de Koning komt 5 januari om tien over drie 's- middags op Curacao aan. Diezelfde dag vertrekt hij voor een tweedaags bezoek naar Aruba. Donderdag 7 januari om kwart voor een 's- middags keert hij weer terug naar Curaçao. Maandag 11 januari vertrekt De Koning voor een bezoek naar Sint Maarten en woensdag 13 januari keert de minister voor Nederlands- Antilliaans en Arubaanse Zaken weer naar Nederland terug.

Minister van Eekelen arriveert 9 januari op Curaçao. Woensdag 13 januari vertrekt hij naar Bonaire en de dag daarna gaat hij naar Sint Maarten en Saba. Vrijdag 15 januari vertrekt hij naar Sint Eustatius en diezelfde dag reist de minister door naar Aruba. Zaterdag 16 januari vertrekt de minister vanaf Aruba naar Nederland.

De Kamerdelegatie komt 7 januari op Aruba aan. Vandaar uit gaat de delegatie zondag 10 januari naar Bonaire. Dinsdag 12 januari arriveert de delegatie op Curaçao. Vrijdag 15 januari brengt de delegatie de dag door op Sint Maarten waarna de helft van de groep naar Saba doorreist en de andere helft naar Sint Eustatius. Maandag 18 januari vertrekt de delegatie via Curaçao naar Aruba, waar zij 23 januari aan boord van de KLM stapt voor de terugreis naar Nederland.

WILLEMSTAD — De eilandelijke overheid, haalde onlangs, in samenwerking met diverse instanties, een aantal touroperators uit Canada en Europa naar Curaçao. De komst van de Europese reisagenten, werd mede georganiseerd door de KLM die zoals bekend momenteel in Europa veel reclame maakt voor de ALM.

De touroperators kregen verschillende tochtjes over het eiland aangeboden, zodat zij beter op de hoogte zijn van het product Curaçao dat zij immers moeten verkopen. De overheid doet overigens een beroep op onder andere de restaurant- houders, om meer medewerking te verlenen tijdens het verblijf van touroperators op het eiland. Ook de restaurants plukken daar immers de vruchten van, aldus de overheid die Hotel Holland ten voorbeeld stelt omdat de Europese reisagenten daar een etentje kregen aangeboden.

Op de foto's. de reisagenten uit Europa in de lobby van het Princess Beach en de Canadese gasten op de trappen van Hato vlak voor het vertrek terug naar Toronto.



Passagiers klagen veel

DP stelt vragen over functioneren van ALM

WILLEMSTAD — De Democratische Partij wil van de regering weten hoe deze denkt over het idee van samenwerking tussen verschillende landen, waarbij meerdere luchtvaartmaatschappijen met elkaar werken en voor elkaar luchtdiensten uitvoeren. Dit is geen nieuw idee, aldus de DP, maar wordt al jaren door verschillende landen gedaan.

De DP kwam met dit voorstel naar aanleiding van haar bezorgdheid over de toestand van de nationale luchtvaart- maatschappij ALM. Na afslanking van deze maatschappij, waarbij een groot deel van het personeel werd afgevloeid en een DC-9-vliegtuig werd verkocht, dreigt thans als gevolg van mankementen aan de overige vliegtuigen en het klaarblijkelijk niet in voorraad hebben van voldoende reserve- onderdelen, stagnatie te ontstaan in de vastgestelde vliegschema's hetgeen veel ongerief veroorzaakt voor de reizigers. Bovendien is het reizigerspubliek slecht te spreken over de bij de ALM in gebruik zijnde twin otters die weinig passagiers kunnen vervoeren en bijna geen bagageruimte hebben.

Daar de Nederlandse Antillen voor vervoer van post en personen tussen de eilanden op een goede luchtverbinding moet kunnen rekenen, is het volgens de DP van groot belang dat de ALM optimaal functioneert. Een wijziging van de samenstelling van de vloot waarbij de twin otters door een groter type vliegtuig worden vervangen, is dan ook geboden. De DP wil daarom van de Antilliaanse regering weten wat de plannen zijn voor een betere luchtverbinding tussen de eilanden van de Nederlandse Antillen.

Kentucky Fried Chicken viert Sinterklaas

WILLEMSTAD — Kentucky Fried Chicken wil Sint Nicolaas dit jaar weer helpen wat vreugde te brengen bij kinderen van gezinnen die anders uitgesloten blijven van het feest van deze grote kindervriend. De campagne gaat aanstaande maandag van start. Onder het motto "Wat u in huis te veel hebt, kan vreugde brengen bij een ander" hoopt Kentucky Fried Chicken zoveel mogelijk goed speelgoed te verzamelen. Alle kinderen, die dat willen, kunnen een stuk speelgoed afgeven bij Kentucky Fried Chicken, maar het speelgoed moet wel in goede staat verkeren.

kentucky Fried Chicken, de Willemstad Jaycees en Grupo Kontentu den Señor, zullen ervoor zorgen dat dit speelgoed terecht komt bij de kinderen die anders niets krijgen op 5 december.

Voor elk stuk ingeleverd speelgoed krijgt de brenger een bon ter waarde van twee gulden te besteden bij Kentucky Fried Chicken. En voor elk stuk speelgoed zal de zaak zelf één gulden deponeren in een pot bestemd voor de aankoop van nuttige artikelen voor de minder bedeelden in onze maatschappij.

Bovendien wordt er een groot kinder- festijn in het hofje van de pastorie op Barber georganiseerd. Op dit feest zal een goochelaar aanwezig zijn en zal de Willemstad Jaycees verschillende spelletjes organiseren. Ook Sinterklaas is van de partij die daar elk kind een cadeau zal overhandigen.

Donderdag 3 december is de laatste dag van de campagne. Tot vijf uur 's- middags kunnen de kinderen nog hun speelgoed inleveren.

Hoge investeringen

Andes Pact wil niet achterblijven op technologisch gebied

LIMA — De landen van het Andes Pact hebben een bedrag van 24 miljard dollar per jaar gereserveerd voor de aankoop van buitenlandse technologieën. Dat bedrag is gelijk aan eenderde van hun buitenlandse schuld, aldus Fernando Gutierrez Zalles, coordinator van het werkcomite van het Andes Pact.

De vijf landen die zich in het akkoord van Cartagena verenigden, Bolivia, Colombia, Ecuador, Peru en Venezuela, hebben hiermee duidelijk aangegeven welk belang zij hechten aan de rol van de technologie in hun maatschappij. Gutierrez sprak bij de opening van een congres over Technologie en Ontwikkelings- perspectieven in Latijns Amerika.

Om de risico's van vergaande afhankelijkheid en achterblijven bij de geïndustrialiseerde wereld te voorkomen moeten de Latijns- Amerikaanse landen op technologisch gebied bijblijven, aldus Gutierrez.

Chileense ex-minister veroordeeld

COPIAPO — De oud- minister van Buitenlandse Zaken van Chili, Clomodiro Almeyda, is veroordeeld tot 541 dagen hechtenis omdat hij Chili clandestien is binnengekomen. Almeyda werd veroordeeld door een rechter in Copiapo, een stad op 800 km ten noorden van Santiago.

Eerste missiepost

Monument in China voor Italiaanse jezuiet

ZHAOQING — In Zhaoqing in China is officieel bekendgemaakt dat de Chinese Volksrepubliek een herdenkings- monument opricht voor Matteo Ricci, de Italiaanse Jezuiet, astronoom en geograaf die in 1583 de eerste Rooms-Katholieke missiepost in China vestigde.

Wu Zhaojen, hoofd van het bureau voor godsdienstzaken in Zhaoqing, een stad op een kilometer of 100 ten westen van Kanton, zei tegen verslaggevers dat het monument zou bewijzen dat in China godsdienstvrijheid bestaat. Hij zei dat het monument aan Ricci de goedkeuring had van de vereniging van Chinese Patriottische Katholieken, waarbij ongeveer twee miljoen katholieken zijn aangesloten. De vereniging mag geen banden hebben met het Vaticaan, waarmee Peking in de jaren vijftig brak.

Matteo Ricci, die in 1552 in Macerata in Italië werd geboren, kwam in 1582 aan in de Portugese kolonie Macao. Hij opende een jaar later in opdracht van de Jezuieten- provincie van Macao de eerste katholieke missiepost in China, in Zhaoqing. Hij preekte hier zes jaar het evangelie en werd toen door de keizer van China naar Peking geroepen om hof astroloog te worden. Toen hij in 1610 in Peking overleed, liet hij een christengemeenschap van 2.500 zielen achter.

De Chinese overheid heeft onlangs Ricci's graf gerestaureerd dat ten tijde van de culturele revolutie van 1966 tot 1976 door rode gardisten was beschadigd. Ricci, die sinds het begin van dit jaren tachtig in ere is hersteld, wordt nu in China geprezen als een baanbreker op het gebied van de culturele uitwisseling tussen oosten en westen.

WILLEMSTAD — In de maanden juli tot september heeft Mod Consultants een cursus georganiseerd voor het fokken van varkens. Tijdens deze cursus werd onder andere de nadruk gelegd op het samenstellen van een fokkerij, het opzetten van een bedrijf, voeding, gezondheid, rassen en de administratie van het bedrijf.

De cursus werd afgerond met de uitdelen van certificaten op 29 september in de Barikahelroom van Trupial Inn. Die dag maakten de heren E. Baumgartner, directeur van Continental Milling Company en E. Alvarez jr., directeur van de Ontwikkelings- bank bekend dat zij de beste cursist een cheque van 1000 gulden zouden aanbieden.

Deze overhandiging vond onlangs plaats. In het kantoor van de Ontwikkelings- bank kreeg Migarda Martina van beide heren een cheque aangeboden. Foto: De heer E. Baumgartner die namens Continental Milling Company een cheque overhandigt aan Migarda Martina.



BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek) maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers) **woensdag** van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

KOKOLISHI (tel.: 8198): verzameling Bonaireaanse schelpen en koraal; open van dinsdag t/m vrijdag van 10.00-12.30 uur - Kaya Nikiboko Zuid 3.

LVV: **openingstijden slachthuis** maandag t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00-16.00 uur en donderdag en vrijdag van 06.00-11.00/11.30-14.30 uur.

(21 november)
CONCERT: 20.30 uur van gemengd koor Laus Deo et Mariae (van Groot Kwartier, Curaçao) - aula Scholengemeenschap.

(22 november)
CONCERT: 09.00 uur van gemengd koor Laus Deo et Mariae (van Groot Kwartier, Curaçao) - kerk te Playa.

SPORT
VOETBAL **(Kopa Antiyano 1987)**: 18.00 uur Estrella vs Undeba (Curaçao) - stadion Playa.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk: dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol: dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon: dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

Tweemaal per week rechtstreeks

Regering akkoord gegaan met Avensa vluchten naar Bonaire

KRALENDIJK — Nu ook de centrale regering akkoord is gegaan met de rechtstreekse vluchten, die de Venezolaanse luchtvaart- maatschappij Avensa zal gaan uitvoeren op Bonaire, mag verwacht worden dat nog voor de helft van de komende maand de verbinding met Venezuela gerealiseerd zal worden.

Deze mogelijkheid is bereikt door een Bonaireaanse delegatie, bestaande uit gezaghebber mr George Soliana, gedeputeerde van Verkeer en Vervoer Juancho Melaan en het hoofd van het Toeristenbureau Rudi Ellis, die enkele maanden geleden daarover besprekingen hebben gevoerd met de directie van Avensa. Aangezien Bonaire echter niet zelfstandig besluiten kan nemen ten aanzien van het rechtstreekse luchtverkeer met het buitenland, zal dit via de centrale regering moeten gebeuren.

De Avensa-directie en de Venezolaanse regering waren reeds akkoord en voor Bonaire was het wachten op de overheids- beslissing. Juist voor zijn korte vakantie in Venezuela, afgelopen woensdag beaamde partijleider van de UPB, Rudi Ellis, dat de zaken rond waren. Daarin heeft het bureau Buitenlandse Betrekkingen onder leiding van drs Eric Kleinmoedig, een belangrijke rol gespeeld, aldus Ellis, en de enige beslissing die nu nog moet vallen, is die van de Nederlandse minister Van der Stoel in zijn kwaliteit als bewindsman voor Buitenlandse Zaken, aangezien het hier een koninkrijks- beslissing betreft. Desgevraagd verklaarde Rudi Ellis geen problemen te verwachten.

TEVREDEN

Ellis bleek overigens zeer tevreden over de medewerking die hij heeft mogen ontvangen van de diverse instanties. Met name minister Rozendal (Verkeer en Vervoer), minister Crestian (Ontwikkelings- samenwerking) en de heer Francisco van het departement van Luchtvaart, hebben hun noodzakelijk steentje bijgedragen.

Naar de Amigoe heeft vernomen, zal de afhandeling van de Avensa- machine door Bonaire Trading Company (BTC) gebeuren, zoals dat ook het geval is met andere buitenlandse maatschappijen die op Bonaire vliegen. Met het begin van de rechtstreekse vluchten zal voor Bonaire het mes aan twee kanten snijden: enerzijds kunnen Venezolaanse toeristen op een comfortabele manier van Caracas (Maiquetía) naar Bonaire vliegen. Een vlucht van net 28 minuten, maar die door de urenlange overstaptijd te Curaçao meestal een halve dag in beslag nam voor de passagiers met bestemming Bonaire. Aan de andere kant kunnen reizigers van Bonaire via de Avensa uitstekende verbindingen krijgen met andere luchtvaart- maatschappijen, die zowel op Zuid-Amerika als Europa vliegen.

In de herinnering ligt nog de opmerking van een Duitse reisagent uit Frankfurt, die geenszins tevreden bleek over het monopolie van de KLM op de route naar de Antillen. Hij suggereerde dat wanneer de Duitse passagier naar Bonaire wilde, deze evengoed via de Viasa in Caracas een overstapje kon nemen dan vanaf Frankfurt naar Curaçao vliegen en daar met de ALM doorvliegen naar Bonaire. In hoeverre de prijsbewuste Duitser gelijk heeft, zal de praktijk moet uitwijzen, maar een feit is wel, dat er in elk geval een keuze- mogelijkheid is geopend, die tenslotte Bonaire ten voordele strekt.



KRALENDIJK — De directrice van Texport/Unitex, Haydita de Freitas, geeft tegenover mr Lesley Navarro van Financiën (midden) en minister ing. Franklin Crestian van Ontwikkelings- samenwerking de stand van zaken weer in het kleding- bedrijf. De perspectieven voor de komende jaren zijn momenteel gunstiger dan ooit. Foto: links Haydita de Freitas.

Cubanen mogen weer naar VS emigreren

WASHINGTON — De VS en Cuba hebben overeenstemming bereikt over een akkoord dat bepaalt dat jaarlijks 27.000 Cubanen naar de VS mogen reizen. In ruil daarvoor zal Cuba jaarlijks ongeveer 2.700 mensen terugnemen die door de VS geweigerd worden op basis van een verminderde geestes- toestand of een crimineel verleden. In 1984 werd een soortgelijke overeenkomst bekrachtigd maar Cuba zei deze eenzijdig op nadat vorig jaar Radio Marti zijn uitzendingen begon. Radio Marti is een zender die de berichten van de Amerikaanse omroep Voice of America, die bedoeld zijn voor Cubaanse luisteraars, uitzendt.



KRALENDIJK — Afgelopen woensdag werden de contracten ondertekend tussen Telefonia Bonairiano N.V. (Telbo) en de Landsradiodienst (LRD). Voor de komende tien jaar zal de LRD nu het management voeren over de Telbo. Ter gelegenheid van de ondertekening arriveerden op Bonaire de directeur van LRD ir Paskal en de minister van Vervoer en Communicatie F. Rozendal. Voor de LRD tekenden beide heren, terwijl voor Telbo werd getekend door gezaghebber mr George Soliana en gedeputeerde van Vervoer en Communicatie Juancho Melaan, die qualitate qua president- commissaris is van Telbo. Foto: v.l.n.r. gezaghebber Soliana, gedeputeerde Melaan, LRD-directeur Paskal en minister Rozendal.

Voor 70- en 80-jarigen

POB ziet betaling pensioen niet als ''happening''

KRALENDIJK — Al jaren besteedt de Partido Obrero Bonairiano (POB) aandacht aan de uitbetaling van het ouderdoms- pensioen. Vooral het feit dat de ouden van dagen daarvoor van huis moeten en dat vaak niet kunnen, is een reden voor de POB om de uitbetaling van het pensioen desgewenst aan huis te verrichten. Het hoofd van de Sociale Verzekeringsbank op Bonaire is daar in het geheel niet mee eens.

Onlangs verklaarde de vertegenwoordiger van de S.V.B., Victor Winklaar, dat het elke maand opnieuw voor de oudjes een "happening" is om hun pensioen te gaan innen. Dan zien zij elkaar weer eens en dan hebben zij een reden om hun huis te verlaten. Broertje Janga, partijleider van de POB, ziet niet in, dat zeventig- tot tachtig-jarigen het innen van hun ouderdoms- pensioen als een "happening" ervaren. Overigens is het innen van het ouderdoms- pensioen een ernstige zaak, want slaan de ouden van dagen een keertje over, bijvoorbeeld omdat zij ziek zijn, dan zal tot de volgende maand gewacht moeten worden!

Janga meent dat de eerbied voor de ouderdom verloren gaat. Hij attendeert er trouwens ook op, dat bejaarden van hoge leeftijd zich niet meer zo thuis voelen in de huidige maatschappij van de computer. Nog afgezien van de gevaren van het verkeer op de weg en de eventuele belagers die de oudjes hun klein pensioentje onderweg willen afnemen.

Zegt Janga over de zogenaamde happening: „Stel je voor dat je met je stijve lendenen onder de brandende zon in de middaguren in een rij moet gaan staan, waar je met je hardhorende oren nauwelijks je naam hoort afroepen."

En dat alleen maar om je ouderdoms- pensioentje te komen halen, aldus de partijleider van de Bonaireaanse Arbeiderspartij. Zo is het jarenlang geweest, aldus Janga, en nu de POB via de coalitie van de UPB in het BC zit, wil deze partij daarin verandering brengen.

Het hoofd van de SVB, Victor Winklaar, verklaarde, dat hem nimmer ter ore is gekomen dat de oudjes hun pensioen thuis uitbetaald willen hebben. Janga die er echter op attendeert dat de POB er in het verleden al vele malen op heeft gewezen dat de pensioenen te laat worden uitbetaald, hoewel er toch een licht- en waterrekening betaald moeten worden, zegt er voor te zorgen dat degenen die thuis uitbetaald willen worden, hun geld op tijd zullen krijgen.

Goede toekomstperspectieven

Navarro en Crestian op bezoek bij Texport

KRALENDIJK — Tijdens het verblijf van de minister van Financiën en Ontwikkelings- samenwerking werd een officieel bezoek gebracht aan de textiel- fabriek Texport/Unitex.

Minister Navarro (Financiën) wenste zich op de hoogte te stellen van de laatste ontwikkelingen van het bedrijf, dat sedert de import- bescherming die werd geïntroduceerd door het departement van HIW, een duidelijk opgaande lijn in de produktie te zien geeft. Minister Franklin Crestian is een oude bekende van Texport, dat toen nog Cambes heette en waar hij werkzaam was als technisch directeur en later als verkoper voor de Zuidamerikaanse regio.

Kort na het — plotselinge — vertrek van Crestian op het diepste punt van het bestaan van de fabriek, waarvan de naam was samengesteld uit de beginletters van alle Antilliaanse eilanden, bracht het echtpaar De Freitas de moed op om de fabriek totaal te reorganiseren en weer op poten te zetten. Daarmee trouwens een werkgelegenheid van ruim tachtig mensen veilig te stellen.

In de vier jaar dat Haydita en Joe de Freitas de schouders hebben gezet onder dit enorme werk, is er met medewerking van vrijwel het gehele personeel een duidelijke indicatie dat het met Texport/Unitex de goede kant opgaat. De perspectieven voor de toekomst zijn uitstekend, mede doordat het bedrijf opdracht heeft gekregen van de Nederlandse marine om een grote order van marinekleding uit te voeren. De inmiddels in Nederland aangekomen container heeft voor de tweede maal een tevredenheids- betuiging van de marine opgeleverd, aldus Haydita de Freitas tegenover de Amigoe.

Nadat de twee Antilliaanse bewindslieden een kijkje hadden genomen in de fabriek, gaf Haydita de Freitas een overzicht van de toekomst- plannen van het bedrijf, dat binnenkort ook weer zal uitbreiden.

Nederlandse overheid

Banen voor ethnische minderheden

DEN HAAG — Het kabinet heeft vrijdag besloten jaarlijks 500 banen bij de Rijksoverheid te laten vervullen door personen uit etnische minderheidsgroepen. De regering wil de eerste jaren met name voorrang geven aan werkloze Molukkers.

Van de 500 te reserveren banen zullen er 300 voor Molukkers bestemd zijn. Bij de overige arbeidsplaatsen zal getracht worden mensen aan te trekken uit een van de volgende landen: Turkije, Marokko, Spanje, Italië, Portugal, Griekenland, Joegoslavië, Suriname of uit de Nederlandse Antillen.

De nieuwe ambtenaren zullen niet alleen de lagere banen kunnen krijgen. Tenminste 150 van de 500 banen zullen worden geworven voor werk waarvoor een middelbare of hogere beroepsopleiding is vereist.

Minister van Dijk (Binnenlandse Zaken) zal de ministerraad elke zes maanden verslag uitbrengen over de behaalde resultaten.

Voor het eerst sinds 1960

Brazilianen kunnen eindelijk weer rechtstreeks president kiezen

RIO DE JANEIRO — Braziliaanse parlementsleden hebben de ambtstermijn van de president, Jose Sarney, van zes jaar bekort tot vier jaar, een vernederende stap die tot gevolg heeft dat volgend jaar voor het eerst sinds 1960 directe presidents- verkiezingen worden gehouden. Dit menen politieke analysten.

De stap, die zondag in de belangrijke grondwets- commissie werd genomen met 48 tegen 45 stemmen, moet nog worden besproken in de grondwetgevende vergadering, maar politieke analysten denken dat ze niet zal worden teruggedraaid. Nu de werkloosheid in Brazilië hoog is en de inflatie is opgelopen tot 300 procent per jaar, menen de Braziliaanse parlementsleden kennelijk dat alleen een direct door het volk gekozen president het vertrouwen kan herstellen. Volgens een opiniepeiling die zondag verscheen in het dagblad Folha in Sao Paulo is 80 procent van de Brazilianen ervoor Sarney's ambtstermijn te bekorten.

Sarney werd in 1985 van vice-president tot president na de dood van Tancredo Neves, die werd benoemd door een kiescollege en 38 dagen na zijn ambtsaanvaarding overleed. De laatste directe presidents- verkiezingen in Brazilië werden gehouden in 1960, toen de schilderachtige politicus Janio Quadros met grote meerderheid werd gekozen. Quadros, die in januari 1961 in functie trad, nam in augustus dat jaar ontslag. Zijn vice-president, Joao Goulart, werd zijn opvolger maar werd bij een staatsgreep zonder bloedvergieten in maart 1964 afgezet. Sinds die tijd tot maart 1985 werd het land bestuurd door de militairen.

De familie van Sarney, wiens PMDB-partij het militaire bewind steunde, beheerst de verarmde noordoostelijke staat Maranhao sinds de jaren zestig. Sarney verklaarde tijdens de eerste zitting van zijn kabinet dat hij slechts vier jaar van zijn zes jaar lange ambtsperiode wilde dienen "in overeenstemming met Tancredo Neves' wens".

Volgens een tijdschema dat door Neves werd voorgesteld zouden in 1988 directe presidents- verkiezingen worden gehouden en zou de nieuwe, democratisch gekozen president begin 1989 in functie treden. Maar nadat opiniepeilingen aanvankelijk zijn eerste optreden als leider van het grootste Zuidamerikaanse land ondersteunden veranderde Sarney kennelijk van gedachten. Zijn populariteit haalde niveaus van 80 procent nadat hij het Cruzado-plan lanceerde, dat bevriezing van de prijzen inhield.

Door de prijsbevriezing behaalde de PMDB-partij vorig jaar de grootste verkiezingsoverwinning in de geschiedenis van het land. De partij won 22 van de 23 gouverneurs- posten en een absolute meerderheid in de senaat en het Huis van Afgevaardigden. Maar een week later, het tellen van de stemmen was nog niet voltooid, voerde de regering toch prijsverhogingen door. Sindsdien heeft Sarney's populariteit een duikvlucht ondernomen.

Onder de kandidaten die worden genoemd als inderdaad volgend jaar presidents- verkiezingen worden gehouden zijn oud-minister van Financien Dilson Funaro, die het Cruzado-plan ontwierp, senator Mario Covas van Sao Paulo en de gouverneur van de staat Sao Paulo, Orestes Quercia.

Directeur van OESO- centrum

Pessimisme over toekomst Derde Wereld ongegrond

DEN HAAG — Somberheid over de ontwikkelingen in de derde wereld overheerst in het huidige ideologisch klimaat. Maar wie zich niet teveel van de wijs laat brengen door de wisselende modes in het denken over ontwikkeling heeft geen reden tot doemdenken. Dat betoogde prof. Louis Emmerij, directeur van het centrum voor ontwikkeling van de Oeso (organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling) woensdag op een seminar van het UNDP (het ontwikkelingsprogram van de Verenigde Naties) in Den Haag.

In het begin van de jaren vijftig werd voorspeld dat ontwikkelingslanden een jaarlijkse economische groei van 2 a 3 procent zouden kunnen halen. Maar in grote delen van de derde wereld is een groei van 5 procent of meer bereikt. "Azië doet het nog steeds goed. Het is het enige werelddeel waar het BNP (Bruto National Product) per hoofd sneller groeit dan in de OESO-landen". Met Latijns-Amerika gaat het minder goed, daar is men terug op het peil van 1980. En Afrika is teruggevallen op het peil van meer dan tien jaar geleden. De jaren tachtig worden volgens Emmerij gekenmerkt door een epidemie van evaluaties. "En als men massaal aan het evalueren slaat is er iets mis, want dan is men kennelijk ongelukkig met de gang van zaken in het verleden".

SUCCES

Toch is er naar zijn mening geen reden voor een eenzijdig negatief oordeel over de resultaten van de ontwikkelings- inspanningen. Hij citeerde een Britse studie waarin de balans is opgemaakt van ontwikkelings- projecten: een derde van de projecten is zonder meer een succes, eenderde komt redelijk uit de bus, eenderde is niet geslaagd. En van die laatste eenderde mag tien procent echt een mislukking heten. Toch gaat de meeste aandacht uit naar die tien procent mislukkingen. Dezelfde studie onderzocht ook de prestaties van particuliere investeerders en constateerde eenzelfde verhouding tussen succesvolle en mislukte ondernemingen.

Ook andere sprekers relativeerden de gangbare wijsheden in de wereld van ontwikkelings-experts. In de jaren zestig had niemand durven voorspellen dat Zuidkorea en Taiwan een succesverhaal zouden worden, maar nu worden deze landen aan andere ontwikkelingslanden voorgehouden als een navolgingswaardig model.

CONTEXT

Zuidkorea, aldus Emmerij, is op tijd overgeschakeld van de fase van import-substitutie naar de fase van export- bevordering. "En nu is export- bevordering opeens het aanbevolen recept voor de hele derde wereld. Maar dat recept werkt niet buiten zijn context, daar moeten eerst andere fasen aan vooraf gaan". Zuidkorea en Taiwan blinken niet alleen uit door economische groei. De verworvenheden van de groei zijn ook goed over de bevolking verdeeld. Dat komt volgens Emmerij omdat een proces van herverdeling voorafging aan de fase van economische groei. Zowel in Zuidkorea als op Taiwan zijn omvangrijke landhervormings-programma's uitgevoerd. Spreiding van rijkdom voordat de groeifase inzet blijkt veel gemakkelijker dan herverdeling achteraf. "Bevordering van de produktiviteit is zeker belangrijk, maar de markt en de particuliere sector zijn niet alleen zaligmakend. Die les hebben we toch wel kunnen leren uit het verleden".

EIGENWEG

De derde wereld zal steeds meer haar eigen weg gaan, Emmerij herinnerde aan het enthousiasme in de jaren zestig en zeventig over de "aangepaste technologie". De oude Mahatma Gandhi met zijn spinnewiel stond aan de wieg daarvan. Maar de jonge Rajiv Gandhi ziet meer in computers en in de (derde) wereld van vandaag is dat de overheersende tendens. Hij voorspelde dat de ontwikkelingslanden zich zullen gaan weren als concurrenten van de industrielanden op de technologie-markt. Alleen Japan heeft dat in de gaten.

Japan moet het nu opnemen tegen de concurrentie van Zuidkorea, maar het ziet de uitdaging onder ogen en orienteert zichzelf al op de 21ste eeuw. "Europa is in diepe slaap verzonken en de Verenigde Staten hebben andere dingen aan hun hoofd". Anton Geesink heeft volgens Emmerij goed begrepen hoe je tewerk moet gaan in zo'n competitie. "Hij heeft van de Japanners een paar judo-trucs geleerd en toen kon hij hen verslaan, eenvoudig omdat hij meer gewicht had".

MODEL

De Zweedse hoogleraar Bjorn Hettne vroeg zich af of het voorbeeld van Zuidkorea wel herhaalbaar is. Zuid-Korea is een betrekkelijk homogene natie. Sri Lanka heeft in 1977 geprobeerd het Koreaanse model na te volgen, maar daar lukte het niet omdat het proces van natievorming problematisch is. "Het is gevaarlijk om Zuidkorea aan te prijzen als model. Als de omstandigheden uniek zijn, is het voorbeeld elders niet herhaalbaar".

Niet alle deelnemers aan het UNDP-seminar konden troost putten uit de succesverhalen. Wat betekent "verbetering van het technologisch peil" voor een land als Tchad, vroeg de UNDP-vertegenwoordiger in dit Midden-Afrikaanse land zich af. "De mensen in Tchad zouden graag vrachtwagens en tractoren importeren, maar dat kunnen ze niet betalen. De wereldmarkt voor hun exportproduct katoen is ingestort. Als die prijzen ooit nog eens zullen aantrekken, dan profiteren Egypte, Pakistan en de Verenigde Staten daarvan, niet een land zonder havens, als Tchad. En als je hen aanraadt 'ontwikkel dan je kamelen en je hak voor de landbouw' word je uitgelachen, want dat wil niemand horen".

AANKONDIGING

Bij exploit van de 18e november 1900 zeven en tachtig heb ik, Julius L. de Leeuw, deurwaarder der belastingen te Willemstad op Curaçao, ten verzoeke van de Landsontvanger te Curaçao, in deze domicilie kiezende te zijnen kantore te Willemstad, aan de Regentesselaan z/n

BETEKEND:

aan Benjamin Adolphus Haddaway thans zonder bekende woon- of verblijfplaats in de Nederlandse Antillen, een dwangschrift met bevel om onmiddellijk na gemelde dagtekening aan voornoemde requirant te betalen de som van Acht en zeventigduizend tweehonderd gulden (f.78.200,-) zijnde het bedrag, wegens nog verschuldigde A.O.V./A.W.W. premie 1987, in gemeente ... [illegible]

Met aanzegging wijders dat bij gebreke van die som, en de kosten te voldoen, zal worden overgegaan tot inbeslagneming en verkoop zijner goederen volgens de wet en dat in het geval de ten uitvoerlegging van het dwangschrift zal plaats hebben voor het volle bedrag der nog openstaande belastingen en kosten.

De deurwaarder voornoemd,
Julius L. de Leeuw.

OPENBARE VERKOOP

Op dinsdag, 15 december 1987 des voormiddags om 10 uur zal ten overstaan van notaris Mr. M.L. Alexander of diens waarnemer, te zijnen kantore aan de Concordiastraat 54, alhier, in het openbaar worden verkocht ex artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek van de Nederlandse Antillen:

een perceel grond, gelegen op "ILAND" in het tweede district van Curaçao, ter grootte van 1.100m2, nader omschreven in meetbrief nummer 74 van 1968, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als ARAUCAWEG 7.

De veilingvoorwaarden liggen ter inzage op voornoemd notariskantoor en houden onder meer in dat iedere bieder gehouden is [illegible]

Notaris [illegible] Mr. M.L. Alexander

OPENBARE VERKOOP

[illegible] voormiddags om 10 uur zal ten overstaan van [illegible] Bolsterweg 31-33, alhier, ten overstaan van een [illegible] in het openbaar worden verkocht ex artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek:

[illegible]

[illegible] liggen ter inzage op voornoemd notariskantoor [illegible] een bankgarantie of andere [illegible] nakoming van zijn bod en de [illegible]

[illegible] Bolsterweg 31-33 [illegible]

Stroomonderbreking

Voor werkzaamheden kunnen wij zo... U uitvoeren zonder U te storen [illegible]

Stroomonderbreking

Voor werkzaamheden kunnen wij voor U uitvoeren zonder U te storen, doch dit maal moeten wij de stroomvoorziening onderbreken op:

Zondag 22 november 1987 vanaf 09.00 tot 16.00 uur:

[illegible] Scharlooweg vanaf Bomaplein tot Madurostraat